

Dosarul nr.4030A/2025

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. 4306 / 09-09-2025

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI
CABINET PREȘEDINTE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRATURĂ JURISDICTIONALĂ
NR. 11002 / 09 SEP 2025

Biroul permanent al Senatului

L 213 / 10.9.2025

Domnului MIRCEA ABRUDEAN,
PREȘEDINTELE SENATULUI

În conformitate cu dispozițiile art. 16 alin.(2) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, vă comunicăm, alăturat, în copie, sesizarea formulată de senatori aparținând Grupului parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor, referitoare la neconstituționalitatea Legii privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (L213/2025; PL-x 246/2025).

Vă adresăm rugămintea de a ne comunica punctul dumneavoastră de vedere până la data de 15 septembrie 2025 (inclusiv în format electronic, la adresa de e-mail ccr-pdv@ccr.ro), ținând seama de faptul că dezbaterile Curții Constituționale vor avea loc la data de 24 septembrie 2025.

Vă asigurăm de deplina noastră considerație.

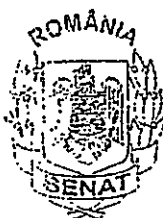
PREȘEDINTE,

Prof. univ. dr. Elena-Simina TĂNĂSESCU

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

Dosar nr. 4030A/2025

SENATUL ROMÂNIEI
SECRETAR GENERAL
Nr. XXXV 428
Data 08.09.2025

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

SENAT

Secretar General

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ
REGISTRUL JURISDICTIONALĂ
NR. 10965, 08 SEP 2025

1635

Doamnei

Elena-Simina TĂNĂSESCU

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

În temeiul dispozițiilor art.15 alin.(4) din Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, cu modificările și completările ulterioare, vă transmitem, alăturat, sesizarea de neconstituționalitate a Legii privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (L 213/2025; PL-x 246/2025), formulată în condițiile art.146 lit.a) din Constituția României, republicată, și depusă la Senat în ziua de luni, 8 septembrie 2025.

Cu deosebită considerație,

SECRETAR GENERAL

Mario Ovidiu Oprea

SENATUL ROMÂNIEI

Nr. LXVII. 230 08.09.2025

Parlamentul României
Senat

SENATUL ROMÂNIEI
SECRETAR GENERAL

Nr. XXXV. 4923
Data 08.09.2025

ORA 14:44

Grupul Parlamentar al Alianței pentru Unirea Românilor

Domnului Mario Ovidiu Oprea,
Secretarul General al Senatului României,

Stimate domnule secretar general

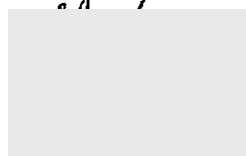
În temeiul art 15, alin. (1) din Legea nr. 47/1992, vă înaintăm sesizarea a mai mult de 25 de senatori referitoare la aspectele de neconstituționalitate care privesc Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (L213/2025; PL-x 246/2025).

Atașăm prezentei adrese lista cu semnăturile senatorilor.

Cu aleasă considerație,

Petrișor-Gabriel Peiu

lider al grupului parlamentar
al Alianței pentru Unirea Românilor

Parlamentul României
Senat

Parlamentul României
Senat
Grupul Parlamentar AUR

Către,

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A ROMÂNIEI

Stimate Domnule Președinte,

Subsemnații senatori înscriși în lista anexă la prezenta cerere, în temeiul art. 146 lit. a) din Constituția României, revizuită și republicată și ale art. 153 alin. (2) din Regulamentul Senatului, aprobat prin Hotărârea Senatului României nr. 28/2005, publicată în M. Of. nr. 948 din 25 octombrie 2005, republicat în M. Of. nr. 9 din 09 ianuarie 2025, republicat, precum și ale art. 15 din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale a României, republicată în Monitorul Of. nr. 807 din 3 decembrie 2010, cu modificările și completările ulterioare, formulăm prezenta

SESIZARE DE NECONSTITUȚIONALITATE

a prevederilor Legii privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (PL-x 246/2025), în forma adoptată în ședința comună a Camerei Deputaților și Senatului din 1 septembrie 2025 prin angajarea răspunderii Guvernului.

Având în vedere următoarele

CONSIDERENTE

I. Obiectul controlului de neconstituționalitate

În privința obiectului sesizării, acesta constă în Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (PL-x 246/2025, în continuare, *Legea*), asupra căreia vă solicităm să vă pronunțați având în vedere motivele de neconstituționalitate extrinsecă și intrinsecă a Legii, în integralitatea acesteia, precum și a articolelor menționate în cuprinsul obiecției de neconstituționalitate.

II. Admisibilitatea sesizării de neconstituționalitate

Față de prevederile art. 146 lit. a) teza întâi din Constituție, sesizarea de neconstituționalitate îndeplinește condițiile prevăzute atât sub aspectul titularilor dreptului de sesizare, întrucât a fost formulată de un număr de peste 50 de deputați, cât și sub aspectul obiectului, fiind vorba de o lege adoptată, dar nepromulgată încă.

Legea care face obiectul acestei sesizări a fost depusă la Secretarul General al Senatului în vederea exercitării dreptului de sesizare asupra constituționalității legii la data de 07.09.2025.

În consecință, *Curtea Constituțională este legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 146 lit. a) din Constituție, precum și ale art. 1, art. 10, art. 15 și art. 18 din Legea nr. 47/1992, să soluționeze obiecția de neconstituționalitate.*

III. Criticile de neconstituționalitate

A. Legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea reglementează mai multe domenii care nu au o legătură între ele ori nu există un scop sau un interes general unic (lipsa unității de reglementare) – încălcarea art. 1 alin. (3)-(5), a art. 61 și a art. 114 din Constituția României

Legea adoptată prin angajarea răspunderii guvernului modifică și completează nu mai puțin de 19 acte normative cu putere de lege, respectiv:

- a) Art. I - Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală;
- b) Art. II - Legea nr. 70/2015 pentru întărirea disciplinei financiare privind operațiunile de încasări și plăți în numerar și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată;
- c) Art. III - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată;
- d) ART. XII - Legea nr. 227/2015 privind Codul fiscal;
- e) ART. XVI - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 116/2023 privind unele măsuri pentru gestionarea și evidențierea veniturilor curente ale bugetului public prin implementarea unor proiecte de digitalizare;
- f) ART. XV - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 124/2024 privind prorogarea unor termene și consolidarea capacității administrative în domeniul impozitării proprietății;
- g) Art. XVII - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 20/2013 privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc,
- h) Art. XVIII - Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României,
- i) Art. XIX - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 10 din 18 martie 2004 privind Statutul personalului vamal
- j) Art. XX - Ordonanța Guvernului nr. 86/2003 privind unele reglementări în domeniul financiar,
- k) Art. XXI - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 74/2013 privind unele măsuri pentru îmbunătățirea și reorganizarea activității Agenției Naționale de Administrare Fiscală, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative,
- l) Art. XXIV - Legea societăților nr. 31/1990,

- m) Art. XXVII - Ordonanța de Urgență nr. 23 din 11 martie 2009 privind înființarea Fondului Român de Contragarantare;
- n) Art. XXIX - Legea nr.85/2014 privind procedurile de prevenire a insolvenței și de insolvență,
- o) Art. XXXI - Ordonanța de urgență a Guvernului nr.86/2006 privind organizarea activității practicienilor de insolvență,
- p) Art. XXXIII - Legea nr.108/1999 pentru înființarea și organizarea Inspecției Muncii,
- q) Art. XXXIV- Legea nr. 53/2003 Codul Muncii,
- r) Art. XXXV - Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc,
- s) Art. XXXVIII - Ordonanța de urgență a Guvernului nr.20/2013 privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 77/2009 privind organizarea și exploatarea jocurilor de noroc;

Totodată, acest proiect de lege pe care și-a asumat răspunderea Guvernul Bolojan, conține și articole prin care se instituie norme noi sau norme derogatorii de la alte legi care nu sunt incluse în legile de bază sau norme contradictorii:

- i. Art. IV – obligația organului fiscal de a respinge, între data intrării în vigoare a prezentei legi și până la 31 decembrie 2026, cererile de modificare/menținere a deciziei de înlesnire la plată depuse de debitori potrivit Ordonanței Guvernului nr. 6/2019, inclusiv cele aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a legii, iar dacă cererea de modificare/menținere a deciziei de înlesnire la plată este nesoluționată la data intrării în vigoare a legii, debitorul are obligația să plătească sumele pentru care a solicitat modificarea/menținerea în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a legii. Aceste norme se aplică retroactiv, la situații născute anterior intrării în vigoare a legii, încalcându-se astfel principiul neretroactivității legii reglementat de art. 15 alin. (2) din Constituția României potrivit căreia: " Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile";
- ii. Art. V – stabilește o derogare de la prevederile art. 203 alin 2 din Legea nr. 31/1990 privind opozabilitatea față de terți a cesiunii părților sociale fără să fie indicată în proiectul de lege pe care Guvernul si-a angajat răspunderea o asemenea derogare, fiind încălcat astfel principiul unicității reglementării. Prin acest articol se prevede că cesiunea părților sociale ale asociatului unei societăți cu răspundere limitată care deține controlul societății în sensul art. 25 alin. (4) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare, este opozabilă organului fiscal central numai în anumite condiții indicate expres. Indicarea unor asemenea condiții exprese pentru opozabilitatea cesiunii în favoarea creditorului fiscal încalcă principiul egalității în drepturi reglementat de art. 15 din Constituția României.
- iii. Art. VI. Reglementează noi valori minime ale capitalului social al unei societăți cu răspundere limitată. Or, Legea nr. 31/1990 este cea care reglementează societățile comerciale. Drept urmare, o asemenea normă trebuia introdusă ca modificare la Legea nr. 31/1990. Procedându-se în sens contrar, se încalcă principiul unicității reglementării.
- iv. Art. VIII – reglementează un nou caz de dizolvare a societăților comerciale, respectiv dacă o societate reglementată de Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare declarată inactivă potrivit art. 92 alin. (4) din Codul de procedură fiscală rămâne în inactivitate pentru o perioadă mai mare decât cea prevăzută de lege. Cazurile de dizolvare a societăților comerciale sunt reglementate de art. 237 ind. 2 alin. (1) din Legea nr. 31/1990. Or, în loc să completeze acest articol din Legea nr. 31/1990,

s-a prevăzut la art. VIII că în baza acestuia se face dizolvarea, încălcându-se astfel principiul unicității reglementării.

- v. Art. IX alin. (1) – prevede că " *Pentru cererile de acordare a eşalonării la plată/ de modificare a deciziei de eşalonare la plată/de menținere a valabilității eşalonării la plată depuse de debitori potrivit Capitolului IV - Înlesniri la plată din cadrul Titlului VII Colectarea creanțelor fiscale din Legea nr. 207/2015, cu modificările și completările ulterioare și nesolutionate până la data intrării în vigoare a prezentei legi, în vederea aprobării acestora, debitorul are obligația prezentării contractului de fidejusiune potrivit art. 193¹ din același act normativ, în termen de 30 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi.*" Cum art. 193 ind 1 privind contractul de fidejusiune a fost introdus prin acest proiect de lege pe care Guvernul și-a asumat răspunderea, introducerea obligativității prezentării contractului de fidejusiune pentru cererile deja depuse la data intrării în vigoare a noii legi încalcă principiul neretroactivității legii reglementat de art. 15 alin. (2) din Constituția României potrivit căroră: " *Legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile*";
- vi. Art. XXIV – modifică Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale și se introduc noi contravenții și reglementări cu privire la acestea, respectiv art. 67 alin 2⁶ și art. 153²⁴ alin. 4¹, 4³, 4⁴, 4⁵, 4⁶, 4⁷, în condițiile în care art. 270³ din Legea nr. 31/1990 reglementează contravențiile prevăzute de această lege. Pentru a se evita încălcarea principiului unicității reglementării, trebuia completat articolul 270³ din Legea nr. 31/1990
- vii. Art. XXV – este prevăzut ca articol de sine stătător, nu ca articol component al Legii nr 31/1990. Aceasta în condițiile în care prin acest articol se introduc derogări de la OG nr. 2/2001 care reglementează regimul juridic al contravențiilor: "prin derogare de la prevederile art. 16 alin. (1) și art. 28 alin. (1) din Ordonanța Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare, contravenientul nu beneficiază de posibilitatea achitării, în termen de 15 zile de la data înmănării sau comunicării procesului-verbal, a jumătate din minimumul amenzii prevăzute la art. 67 alin. (26) și art. 153²⁴ alin. (41) și (43) din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, inclusiv cele aduse prin prezenta lege" Pe lângă faptul că acest articol încalcă principiul unicității reglementării, el este și în contradicție cu dispozițiile art. 270³ alin. (4) din Legea nr. 31/1990 potrivit căroră: " Contravențiilor prevăzute de prezenta lege le sunt aplicabile prevederile Ordonanței Guvernului nr. 2/2001 privind regimul juridic al contravențiilor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 180/2002, cu modificările și completările ulterioare."
- viii. Art. XXXIX – prevede obiectul și scopul legii. Având în vedere normele de tehnică legislativă, acesta trebuia să fie primul articol din lege.

Conform Deciziei CCR nr. 298/2006, o astfel de lege „poate să aibă și un caracter complex, să fie structurat pe mai multe titluri, capitole și secțiuni și să reglementeze mai multe domenii, dacă există o legătură între ele ori dacă există un scop sau un interes general unic”.

Conform Deciziei CCR nr. 61/2020 (pronunțată la sesizarea PSD):

„71. Examinând jurisprudența anterior menționată, Curtea reține că angajarea răspunderii Guvernului se evaluează în funcție de patru criterii impuse de art. 114 din Constituție, și anume: (i) existența unei urgențe în adoptarea măsurilor conținute în legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea; (ii) necesitatea ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate; (iii) importanța domeniului reglementat; (iv) aplicarea imediată a legii în cauză. Cel de-al treilea criteriu menționat (importanța domeniului reglementat), precum și prescripția normativă expresă a prevederilor art. 114 alin. (1) din Constituție relevă faptul că premisa analizei Curții

Constituționale în privința îndeplinirii celor patru criterii enunțate este aceea a unui proiect de lege al cărui obiect de reglementare se subsumează unui domeniu unic. Prin urmare, pentru a se constata că Guvernul și-a angajat răspunderea asupra unui singur proiect de lege, este necesară o evaluare a proiectului de lege prezentat Parlamentului atât din punct de vedere formal, cât și material. În consecință, Curtea urmează a analiza cu precădere critica de neconstituționalitate formulată de autorii obiecției de neconstituționalitate potrivit căreia legea adoptată are un caracter eterogen, întrucât vizează o multitudine de acte normative și, astfel, nu ar constitui un proiect de lege în sensul art. 114 alin. (1) din Constituție.

72. În cauză, Curtea reține că, în mod formal, prin procedura angajării răspunderii a fost adoptat un singur proiect de lege. Totuși, evaluând conținutul normativ al Legii privind unele măsuri fiscal-bugetare și pentru modificarea și completarea unor acte normative, se constată că însuși titlul acesteia atestă faptul că legea vizează domeniul fiscal și cel bugetar, precum și un număr nespecificat de domenii care se circumscriu operațiunii de modificare și completare a „unor” acte normative.

73. De principiu, reglementările fiscale vizează cadrul legal privind impozitele, taxele și contribuțiile sociale obligatorii, care sunt venituri ale bugetului de stat, bugetelor locale, bugetului asigurărilor sociale de stat, bugetului Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, bugetului asigurărilor pentru șomaj și fondului de garantare pentru plata creanțelor salariale; contribuabilii care au obligația să plătească aceste impozite, taxe și contribuții sociale; modul de calcul și de plată a acestora; procedura de modificare a acestor impozite, taxe și contribuții sociale [art. 1 alin. (1) din Codul fiscal]. În schimb, reglementările bugetare se referă la prevederea și aprobarea în fiecare an a veniturilor și cheltuielilor sau, după caz, numai a cheltuielilor, în funcție de sistemul de finanțare a instituțiilor publice [a se vedea definiția bugetului din art. 2 pct. 6 din Legea nr. 500/2002]. Cheltuielile bugetare sunt reprezentate de sumele aprobate în bugetele prevăzute la art. 1 alin. (2) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 597 din 13 august 2002, în limitele și potrivit destinațiilor stabilite prin bugetele respective, iar veniturile bugetare reprezintă resursele bănești care se cuvin bugetelor antereferite, în baza unor prevederi legale, formate din impozite, taxe, contribuții și alte vărsăminte. Astfel, dacă domeniul fiscal se referă la sistemul de taxe, impozite și contribuții sociale, cel bugetar vizează previzionarea și aprobarea anuală a veniturilor și cheltuielilor, în funcție de cadrul normativ existent și de prioritățile politicilor/strategiilor publice. Prin urmare, reglementările fiscale sunt într-o strânsă conexiune cu cele bugetare, fără ca acestea să se identifice între ele, fiecare dintre cele două domenii menținându-și individualitatea bine conturată. Totodată, Curtea reține că domeniul fiscal ține de obiectul de reglementare a legilor ordinare, iar, potrivit art. 75 alin. (1) din Constituție, acestea se supun spre dezbateră și adoptare Senatului, că primă Cameră sesizată, și, ulterior, Camerei Deputaților, în calitate de Cameră decizională. În schimb, domeniul bugetar se referă la aspectele care țin de bugetul de stat și de bugetul asigurărilor sociale de stat. Proiectele acestor bugete se întocmesc numai de Guvern, iar aprobarea lor se realizează de Parlament în ședință comună, cu votul majorității deputaților și senatorilor [art. 65 alin. (2) lit. b) și art. 138 alin. (2) din Constituție]. Aceste aspecte reliefează faptul că măsurile financiar-bugetare vizează două materii de reglementare distincte, astfel că legea adoptată nu are un scop unic.”

77. În consecință, Curtea constată că prin promovarea unui proiect de lege cuprinzând reglementări dintr-o multitudine de materii pe calea angajării răspunderii Guvernului a fost încălcat art. 114 alin. (1) din Constituție. Acest text constituțional prevede în mod expres că o procedură de angajare a răspunderii Guvernului vizează un singur proiect de lege, iar rațiunea unei asemenea reglementări rezidă în faptul că în sine procedura de angajare a răspunderii Guvernului în fața Parlamentului este una care limitează rolul de legiferare al Parlamentului, astfel că aceasta trebuie și poate fi realizată doar în condiții restrictive. Or, în cauza de față, Guvernul nu a făcut altceva decât să convertească o serie de proiecte de lege care ar fi vizat cele peste 20 de acte normative modificate/completate/prorogate într-unul singur tocmai în scopul de a se încadra, în mod formal, în prescripția normativă a art. 114 alin. (1) din Constituție. Un astfel

de proiect de lege eludează, însă, atât litera, cât și scopul textului constituțional, astfel încât legea adoptată prin procedura angajării răspunderii Guvernului este neconstituțională.”

Conform art. 14 alin. 2 Legea 24/2000 referitor la Unicitatea reglementării în materie, „un act normativ poate cuprinde reglementări și din alte materii conexe numai în măsura în care sunt indispensabile realizării scopului urmărit prin acest act.”

Din acest punct de vedere se încalcă art. 114 din Constituția României, dar și art. 1 alin. 3-5 din Constituția României.

De asemenea, din 1991 și până în prezent s-a abuzat de această procedură a angajării răspunderii într-un mod pe care am putea să-l numim „barbar”. Constituția se referă la *un proiect de lege, o declarație de politică generală sau un program de guvernare*.

Textul constituțional trebuie interpretat într-un mod unitar. Este neîndoielnic faptul că așa cum nu poate fi vorba despre două sau mai multe programe de guvernare, două sau mai multe declarații politice, nu poate fi acceptată nici situația a două sau mai multe proiecte de legi.

Aceasta este interpretarea logico-sistematică a textului.

Cu toate acestea, s-a forțat interpretarea și, cu girul Curții Constituționale, s-a admis că poate fi vorba despre mai multe proiecte de lege, cu condiția să existe legătură între acestea, născându-se teoria „legilor complexe”. Începând cu 2006, Curtea Constituțională a „tolerat” că Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui „pachet de legi”.¹

De la un pachet de legi, a existat tendința, în anul 2005, să se angajeze răspunderea mai multor pachete, însă în urma protestelor din Parlament, al criticilor vehemente, s-a renunțat și au fost „înghesuite” într-un singur „pachet ” mai multe reglementări care aveau să devină Legea nr. 247/2005 privind reforma în domeniile justiției, al proprietății, precum și unele măsuri adiacente.²

În prezent asistăm la o inovație fără precedent, care se cuvine să intre în istoria neagră a constituționalismului postdecembrist.

Guvernul își angajează în aceeași zi răspunderea, în mod succesiv, asupra a cinci proiecte de legi, între care se regăsește și cea care face obiectul prezentei obiecții de neconstituționalitate.

Motivarea pentru care s-a recurs la această soluție a fost aceea de a se „ocoli” Curtea Constituțională, respectiv de a se elimina riscul ca aceasta să invalideze un pachet în care să se afle încorporate cinci pachete legislative cuprinzând modificarea a numeroase legi.

Apreciem că este nelegitimă atât motivarea care a stat la baza unei asemenea proceduri, cât și procedura în sine.

Ambele relevă o formă brutală de subrogare a Guvernului, adică a executivului, în treburile Parlamentului și de infirmare pe această cale a rolului Parlamentului de unică autoritate legiuitoare, consfințit de art. 61 din Constituție.

Fată de toate acestea, aducem la cunoștința Curtii că am sesizat la data de 03.09.2025 Comisia de la Venetia și GRECO, sens în care solicităm consultarea Curtii cu organismele europene.

B. Legea asupra căreia Guvernul și-a angajat răspunderea nu reclamă o urgență în adoptarea măsurilor din cuprinsul acesteia, nefiind necesar ca reglementarea în cauză să fie adoptată cu maximă celeritate – încălcarea art. 1 alin. (4) și art. 114 din Constituția României

¹ Dana Apostol Tofan, *Constituția României, Comentariu pe articole*, ed. 3, Ed. C. H. Beck, București, 2022, p. 963.

² Publicată în M. Of. nr. 653 din 22 iulie 2005.

Motivul adoptării acestei Legi prin angajarea răspunderii Guvernului a fost deficitul bugetar excesiv care ne-ar fi expus la sancțiuni conform procedurii de deficit excesiv declanșată împotriva României.

Cu toate acestea, lucrurile nu sunt noi și, dacă până acum nu au fost deloc tratate ca reprezentând urgențe, nu vedem de ce acum ele ar fi prezentate în această modalitate. Pentru a înțelege, vom apela la un scurt istoric.

Conform TFUE (art. 126 alin. 1) și anexeii la acesta – Protocolul nr. 12 privind procedura aplicabilă deficitelor excesive, deficitul statelor membre nu ar trebui să depășească 3% din PIB, iar datoria lor nu ar trebui să depășească 60% din PIB.

La data de 03.04.2020, Consiliul UE a adoptat o decizie (2020/509) prin care a constatat că România înregistrează deficit bugetar excesiv și a formulat o recomandare pentru a se corecta acest deficit până în anul 2022. Ulterior, având în vedere situația economică globală determinată de pandemia de SarsCov2, recomandarea a fost revizuită în sensul extinderii termenului până în anul 2024.

La data de 20.09.2023, Guvernul a adoptat OUG 74/2023 prin care a modificat art. 4 din Codul fiscal, introducând în alin. 4 o derogare de la termenul normal de intrare în vigoare a unor prevederi fiscale noi în situația unor „*modificări care decurg din angajamentele internaționale ale României, precum și modificările și/sau completările prin care se introduc impozite, taxe sau contribuții obligatorii noi, se majorează cele existente, se elimină sau se reduc facilități existente, exclusiv în situații extraordinare de procedură de deficit bugetar excesiv constatate potrivit tratatelor Uniunii Europene și regulamentelor subsidiare agreeate la nivel european*”.

În preambulul OUG 74/2023 se menționează aceeași situație de deficit bugetar excesiv ca în prezent: „*ținând cont de faptul că România se află în procedură de deficit excesiv, în condițiile în care a înregistrat un deficit bugetar de 4,4% din PIB în anul 2019, ceea ce a dus la inițierea propunerii Comisiei Europene (CE) din martie 2020, înainte de activarea clauzei generale derogatorii la nivelul UE. Conform recomandării formulate de CE și adoptate de Consiliul Uniunii Europene în data de 18 iunie 2021, România trebuie să pună capăt situației de deficit excesiv până cel târziu în 2024, țintele de deficit ESA stabilite de Consiliul Uniunii Europene fiind de 4,4% din PIB pentru 2023 și 2,9% din PIB pentru 2024. (...)*

intrucât din situația descrisă mai sus, pentru a rezolva problema de deficit bugetar, dar și de sustenabilitate a finanțelor publice, precum și pentru a evita riscul de suspendare a fondurilor alocate prin PNRR și Politica de coeziune sau de creștere a costului finanțărilor pentru refinanțarea datoriei publice, precum și pentru finanțarea deficitului bugetar sunt necesare măsuri care au ca obiectiv general consolidarea fiscal-bugetară a României prin administrarea eficientă a veniturilor publice”

La data de 26.07.2024 Consiliul UE a constatat că România nu a adoptat măsuri eficace, la data de 25.10.2024 România a prezentat un plan buget-structural național pentru perioada 2025-2028, iar la data de 21.01.2025 Consiliul UE a adoptat o recomandare de aprobare a acestui plan și situația de deficit excesiv trebuia corectată până în anul 2030. La data de 13.06.2025 Consiliul UE a constatat că România nu a luat niciuna dintre măsurile eficace stabilite prin recomandarea din 21.01.2025.

Ce reține Consiliul UE în Decizia din 13.06.2025 de stabilire a faptului că România nu a luat măsuri eficace ca răspuns la Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025³:

³ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10157-2025-INIT/ro/pdf>

„Abaterea este determinată în mare măsură de creșterea puternică a cheltuielilor publice curente în 2024, cu 18,7 % mai mult față de 2023, în special de creșterea cu 21,5 % a masei salariale din sectorul public și de creșterea cu 19,5 % a transferurilor sociale (inclusiv pensii).(...)

Din cauza ratei ridicate de creștere a cheltuielilor nete în 2024, deficitul public al României a crescut la 9,3 % din PIB, de la 6,6 % din PIB în 2023, mult peste nivelul planificat de 7,9 % din PIB notificat de România în toamna anului 2024. Previziunile Comisiei din primăvara anului 2025 preconizează scăderea deficitului public până la 8,6 % din PIB în 2025. Scăderea preconizată a deficitului în 2025 reflectă în principal punerea în aplicare a unui pachet de consolidare bugetară la sfârșitul anului 2024. Acest pachet includea o înghețare nominală a salariilor și a pensiilor și o serie de măsuri suplimentare de creștere a veniturilor, inclusiv eliminarea facilităților fiscale acordate anumitor sectoare. Cu toate acestea, revizuirea cadrului fiscal, inclusă în planul bugetar-structural pe termen mediu al României și care este esențială pentru atingerea țintelor bugetare în 2025 și 2026, nu a intrat în vigoare până cel târziu la 1 aprilie 2025, astfel cum se recomandă în Recomandarea Consiliului din 21 ianuarie 2025 de aprobare a planului bugetar-structural pe termen mediu al României. Ponderea datoriei publice în PIB a crescut de la 48,9 % la sfârșitul anului 2023 la 54,8 % din PIB la sfârșitul anului 2024, iar Comisia estimează că se va ridica la 59,4 % până la sfârșitul anului 2025, ca urmare a deficitelor publice mari.”

În consecință, deși ne aflăm într-o situație de deficit excesiv încă din anul 2019, guvernele care s-au succedat până în prezent nu au luat măsuri eficace pentru redresarea financiar-bugetară, chiar și după ce și-au creat mecanisme neconstituționale, cum e cel din OUG nr. 74/2023 prin care și-au dat posibilitatea discreționară de a adopta orice fel de măsuri care să afecteze veniturile populației și mediului de afaceri și care să fie de aplicabilitate imediată, ceea ce generează insecuritate financiară.

Ultimul plan asumat de către Guvern în fața Consiliului UE din octombrie 2024 presupunea adoptarea de măsuri până în aprilie 2024, dar, din considerente de oportunitate politică, deoarece urmau alegerile parlamentare din decembrie 2024, iar ulterior, după ce au fost anulate în decembrie 2024, alegerile prezidențiale reluate în mai 2025, și partidele aflate la guvernare nu doreau să le fie afectate șansele electorale, nu au adoptat niciuna dintre măsurile la care s-au obligat.

În acest context, dacă încă din 2019 ne aflăm într-o astfel de situație de deficit bugetar excesiv, dacă până în aprilie 2025 nu s-a luat nicio măsură nici conform ultimului plan bugetar-structural, atunci cum poate fi reclamată o urgență de către Guvern după încheierea sesiunii parlamentare ordinare și adoptarea Legii într-o procedură prin angajarea răspunderii Guvernului în sesiune parlamentară extraordinară și fără respectarea procedurilor în ceea ce privește termenele?

Nemo auditur propriam turpitudinem allegans.

Conform Deciziei CCR nr. 1.557/2009, la această modalitate simplificată de legiferare (angajarea răspunderii) trebuie să se ajungă în extremis, „atunci când adoptarea proiectului de lege în procedură obișnuită sau în procedura de urgență nu mai este posibilă ori atunci când structura politică a Parlamentului nu permite adoptarea proiectului de lege în procedura uzuală sau de urgență”.

Așa fiind, „dreptul Guvernului de a stabili conținutul și structura unui proiect de lege nu este absolut, el trebuind să se supună unor condiții impuse ori desprinse din realitate sau de caracterul vital al legii pentru programul său de guvernare. A ignora astfel de limitări echivalează cu subminarea unui raport echilibrat între puterile statului, negând până la anihilare rolul de legiferare ca funcție principală a Parlamentului, prin minimalizarea conceptului de reprezentativitate.”

Se observă că, prin această decizie, Curtea a stabilit, pe calea interpretării sistematice și teleologice a Constituției, existența unor limite în privința adoptării unui proiect de lege

prin procedura angajării răspunderii Guvernului, limite în absența cărora ar exista riscul transformării unei excepții într-o regulă care ar pune în pericol statul de drept.

În același sens, prin Decizia CCR nr. 1431/2010, pronunțată urmare cererii de soluționare a conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României și Guvern, formulată de Președintele Senatului, Curtea, admitând sesizarea, a întărit interpretarea dată dispozițiilor art. 114 din Constituție, statuând că „*acceptarea ideii potrivit căreia Guvernul își poate angaja răspunderea asupra unui proiect de lege în mod discreționar, oricând și în orice condiții, ar echivala cu transformarea acestei autorități în autoritate publică legiuitoare, concurentă cu Parlamentul în ceea ce privește atribuția de legiferare. Or, o astfel de interpretare dată dispozițiilor art. 114 din Legea fundamentală este în totală contradicție cu cele statuate de Curtea Constituțională în jurisprudența citată (n.a. - Decizia nr. 1.557/2009) și, prin urmare, în contradicție cu prevederile art. 147 alin. (4) din Constituție, care consacră obligativitatea erga omnes a deciziilor Curții Constituționale, și încalcă în mod flagrant dispozițiile art. 1 alin. (4) și art. 61 alin. (1) din Constituție.*”

Guvernul actual a primit votul de încredere al Parlamentului la data de 23.06.2025 (Hotărârea pentru acordarea încrederii Guvernului nr. 25/23 iunie 2025), iar problema deficitului bugetar excesiv datează încă din anul 2019. Prin urmare, se relevă o strategie deliberată de eludare a controlului parlamentar efectiv. Acceptarea acestei modalități de legiferare în circumstanțele prezentate ar echivala cu legitimarea unei practici prin care orice guvern ar putea să își manufactureze propria urgență.

Conform art. 1 alin. (4) din Constituție, organizarea statului român se bazează pe principiul separației și echilibrului puterilor. Utilizarea abuzivă a procedurii prevăzute de art. 114 transformă Guvernul într-o autoritate legiuitoare concurentă cu Parlamentul, subminând rolul constituțional al acestuia din urmă și alterând echilibrul constituțional al puterilor. Prin urmare, în condițiile în care urgența invocată este artificial creată prin propria inacțiune a Guvernului pe o perioadă îndelungată, adoptarea legii prin angajarea răspunderii constituie o încălcare gravă a principiilor constituționale fundamentale și ale jurisprudenței constante a Curții Constituționale.

În primul și valorosul comentariu al Constituției se afirmă că „*prin angajarea răspunderii sale politice, Guvernul pune Parlamentul în fața unei alternative: fie să mențină în funcțiune Guvernul, fiind atunci obligat să-i acorde ceea ce a cerut, fie să nu-i acorde cele solicitate pentru a putea acționa, dar atunci numai prin asumarea responsabilității demiterii sale*”.⁴

Ea intervine, de regulă, în situațiile în care încrederea Parlamentului în Guvern a scăzut și atunci Guvernul simte nevoia să se re poziționeze, „*își pune mandatul pe masă*” dar poate să obțină ceea ce într-o procedură obișnuită ar obține foarte greu.

Guvernul actual nu se afla într-o asemenea poziție. Acesta este de 2 luni investit, are o majoritate confortabilă, astfel încât nu se află în situația de a-și angaja răspunderea.

Elementul esențial este faptul că statul român, România, ca țară și ca popor, se află într-o situație economică gravă, provocată, evident de cei care au guvernat-o până în prezent.

Din această situație gravă are legitimitate constituțională să o scoată și să aibă un drept de decizie organul suprem reprezentativ al poporului român, care este Parlamentul, nu Guvernul.

În alte condiții, angajarea răspunderii Guvernului nu este decât o formă a abuzului care se dă acestei instituții și care se manifestă, de altfel, de când a fost introdusă în Constituție.

⁴ Andre Hauriou, apud Mihai Constantinescu, Antonie Iorgovan, în Mihai Constantinescu și alții, *Constituția României, comentată și adnotată*, R.A. "Monitorul Oficial", București, 1992, p. 253.

Din acest punct de vedere, apreciem că în litera și spiritul Constituției, era necesar ca Guvernul să promoveze un proiect de lege, în procedură de urgență, care putea fi adoptat într-o săptămână. Se poate în Parlament ca un deputat să aibă recordul ca în 2 săptămâni să promoveze și să adopte o lege, cunoscutele *"legi Vexler"*, dar Guvernul nu a avut curajul să facă acest lucru.

C. Încălcarea principiului securității juridice și al așteptării legitime – încălcarea art. 1 alin. (5) din Constituția României

Adoptarea unor măsuri fiscale complexe fără o consultare publică adecvată și fără o evaluare de impact comprehensivă constituie o încălcare fundamentală a principiilor statului de drept și a dreptului cetățenilor la informație, principii consacrate de Constituția României.

Articolul 1 alineatul (5) din Constituție stabilește că în România statul de drept este o valoare constituțională supremă și garantează supremația legii, egalitatea cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor, precum și exercitarea limitată a puterii de stat potrivit principiului separării și echilibrului puterilor.

Principiul statului de drept presupune că procesul legislativ trebuie să fie transparent, predictibil și să permită participarea efectivă a tuturor părților interesate la elaborarea actelor normative care îi afectează. Acest principiu nu se limitează la aspecte formale ale procedurii legislative, ci impune și respectarea unor standarde substanțiale de calitate și transparență în procesul de elaborare a legilor.

Complexitatea și amploarea modificărilor introduse prin proiectul de lege, care afectează practic toate categoriile de contribuabili și toate nivelurile de administrație, impun necesitatea unei consultări publice extinse și a unei evaluări detaliate a impactului economic și social al acestor măsuri. Lipsa unei astfel de consultări încalcă principiile procedurale fundamentale ale statului de drept.

Adoptarea unor măsuri fiscale majore fără o dezbatere publică adecvată privează cetățenii și mediul de afaceri de posibilitatea de a înțelege rațiunea acestor măsuri, de a evalua impactul asupra propriilor activități și de a contribui cu observații și propuneri care ar putea îmbunătăți calitatea reglementărilor.

Această lipsă de transparență poate genera neîncredere în procesul legislativ și poate afecta legitimitatea măsurilor adoptate. Într-o societate democratică, legitimitatea măsurilor fiscale, care afectează în mod direct patrimoniul cetățenilor, depinde în mare măsură de transparența procesului de adoptare și de posibilitatea cetățenilor de a înțelege și a influența acest proces.

Articolul 31 din Constituție garantează dreptul la informație ca un drept fundamental al cetățenilor. Acest drept include nu doar accesul la informațiile deja existente, ci și dreptul de a fi informat în prealabil despre măsurile care îi afectează și de a avea acces la explicații clare și comprehensibile privind aceste măsuri.

Lipsa unor explicații clare și detaliate privind motivele și efectele previzibile ale modificărilor legislative încalcă dreptul cetățenilor la informație prin împiedicarea acestora de a înțelege și a se pregăti pentru noile reglementări. Cetățenii au dreptul să cunoască nu doar textul noilor reglementări, ci și justificarea acestora și impactul previzibil asupra situației lor.

Complexitatea tehnică a multor modificări fiscale face ca dreptul la informație să presupună nu doar publicarea textelor legislative, ci și furnizarea unor explicații accesibile publicului larg, a unor analize de impact și a unor ghiduri practice care să faciliteze înțelegerea și aplicarea noilor reglementări.

Adoptarea unor măsuri cu termene foarte scurte de implementare, fără acordarea unei perioade de adaptare adecvate, încalcă principiul securității juridice care derivă din statul de drept.

Cetățenii și mediul de afaceri au nevoie de timp pentru a înțelege noile reglementări, pentru a-și adapta comportamentul și pentru a-și reorganiza activitățile în conformitate cu noile cerințe.

Modificările fiscale majore care intră în vigoare imediat sau cu termene foarte scurte pot crea situații de incertitudine juridică și pot genera costuri de conformare disproporționate pentru contribuabili. Acestea pot afecta în mod negativ planificarea financiară și pot descuraja investițiile prin crearea unui climat de imprevizibilitate legislativă.

Lipsa unor evaluări de impact detaliate privind efectele economice și sociale ale măsurilor propuse încalcă principiile bunei guvernări care derivă din statul de drept. Autoritățile publice au obligația de a evalua în mod riguros consecințele măsurilor pe care le propun și de a demonstra că acestea sunt necesare, adecvate și proporționale.

Absența unor analize comparative cu sistemele fiscale din alte țări și a unor studii privind efectele similare ale măsurilor similare adoptate în alte jurisdicții poate indica o abordare superficială a procesului legislativ care nu respectă standardele de calitate impuse de principiul statului de drept.

De asemenea, lipsa unor mecanisme de monitorizare și evaluare a efectelor măsurilor adoptate poate indica o abordare deficitară a procesului legislativ care nu asigură posibilitatea de corecție a eventualelor efecte negative neintenționate.

Impactul cumulativ al acestor deficiențe procedurale poate afecta grav calitatea reglementărilor adoptate și poate genera efecte negative neintenționate care ar fi putut fi evitate printr-un proces legislativ mai riguros și mai transparent.

Prin urmare, aspectele procedurale și de transparență deficitare din procesul de adoptare a măsurilor fiscale încalcă principiul statului de drept prin nerespectarea standardelor de calitate și transparență ale procesului legislativ și dreptul la informație prin privarea cetățenilor de informațiile necesare pentru înțelegerea și pregătirea pentru noile reglementări.

D. Art. I pct. 1-2 - Modificări la definițiile din Codul de procedură fiscală - încălcarea at. 16, art. 26, art. 28, at. 45, art. 53

Introducerea „criteriilor cu privire la utilizarea mijloacelor moderne de plată” ridică serioase întrebări privind respectarea articolului 26 din Constituția României, care garantează dreptul la viață intimă, familială și privată.

Monitorizarea utilizării mijloacelor moderne de plată de către administrația fiscală poate implica colectarea și procesarea unor volume masive de date personale despre comportamentul de consum și tranzacțiile financiare ale cetățenilor. Aceste informații pot dezvălui aspecte intime ale vieții private, inclusiv obiceiurile de consum, locațiile frecventate, relațiile comerciale și preferințele personale.

Prevederea nu stabilește limite clare pentru colectarea și utilizarea acestor date, nu specifică finalitățile concrete pentru care vor fi folosite informațiile despre mijloacele moderne de plată, nici garanțiile procedurale pe care cetățenii le au în fața acestei monitorizări. Absența unor măsuri de protecție adecvate poate transforma administrația fiscală într-un instrument de supraveghere generalizată a cetățenilor.

Criteriile de utilizare a mijloacelor moderne de plată pot crea discriminări între cetățeni pe baza capacității sau dorinței acestora de a utiliza tehnologii specifice, afectând principiul egalității în fața legii consacrat prin articolul 16 din Constituție.

Introducerea „criteriilor de avertizare timpurie cu privire la capacitatea financiară de a achita obligațiile fiscale” ridică probleme constituționale complexe prin încălcarea mai multor drepturi și principii fundamentale.

Această prevedere implică o evaluare preventivă a situației financiare a contribuabililor, ceea ce poate constitui o ingerință nejustificată în viața privată și în libertatea economică a cetățenilor. Articolul 45 din Constituție garantează libertatea economică, inclusiv dreptul de a-și organiza activitatea economică fără ingerințe nejustificate ale statului.

Sistemul de avertizare timpurie poate funcționa ca un mecanism de profilare economică a cetățenilor, creând categorii de „risc fiscal” bazate pe criterii care nu sunt specificate în textul propus. Această abordare poate duce la tratamente diferențiate și discriminatorii între contribuabili, încălcând principiul egalității consacrat prin articolul 16 din Constituție.

Lipsa de transparență privind criteriile concrete care vor fi utilizate pentru evaluarea capacității financiare poate crea oportunități pentru decizii arbitrare ale administrației fiscale.

Acest sistem prefigurează o transformare radicală a relației dintre stat și cetățean, mutând de la principiul prezumției de nevinovăție către unul de suspiciune generalizată, cu implicații devastatoare pentru drepturile fundamentale și structura democratică a societății. Această supraveghere generalizată nu se bazează pe suspiciuni concrete sau pe probe specifice de încălcare a legii, ci pe o prezumție de vinovăție aplicată întregii populații. Principiul că toți cetățenii sunt suspecti până la proba contrarie reprezintă o inversare fundamentală a principiilor statului de drept și o încălcare gravă a demnității umane.

Colectarea și analiza sistematică a datelor personale financiare, de consum și comportamentale pentru crearea de profile de risc fiscal constituie o intruziune masivă în viața privată care nu poate fi justificată prin obiectivele generale de combatere a evaziunii fiscale. Proportionalitatea măsurii este fundamental compromisă când întreaga populație devine ținta supravegherii.

Efectul de "chilling" asupra exercitării drepturilor constituționale este profund și durabil. Cetățenii vor fi nevoiți să își adapteze comportamentul nu în funcție de legalitatea acțiunilor lor, ci în funcție de modul în care acestea ar putea fi interpretate de sistemele de monitorizare. Această situație transformă libertatea într-o privilegiu condiționat de conformitatea cu parametrii impuși de sistemul de supraveghere.

Digitalizarea completă a plăților, combinată cu sistemele de rating fiscal, va crea posibilitatea unui control economic total. Fiecare sumă cheltuită, fiecare produs cumpărat, fiecare serviciu accesat va fi înregistrat, analizat și evaluat. Această transparență forțată a comportamentului economic elimină ultimele spații de libertate și autonomie individuală.

Controlul economic poate deveni rapid control social și politic. Capacitatea statului de a monitoriza și restricționa accesul la mijloacele de plată devine o formă de control mai eficientă decât orice sistem represiv tradițional. Cetățenii pot fi „sanționați” prin restricționarea accesului la cont banciar sau prin limitarea capacității de efectuare a plăților.

Libertatea economică, componentă esențială a libertății individuale, este grav compromisă când fiecare decizie financiară trebuie evaluată prin prisma impactului asupra scorului de risc fiscal. Această situație poate descuraja antreprenoriatul, inovația și asumarea de riscuri economice legitime.

Articolul 53 din Constituția României stabilește că exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune acest lucru pentru apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății sau a moralei publice, a drepturilor și libertăților cetățenilor, desfășurarea instrucției penale, prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru sau ale unui sinistru deosebit de grav.

Modificările propuse nu demonstrează existența unei necesități imperioase care să justifice restricțiile aduse exercițiului dreptului la viață privată și libertății economice. Finalitatea declarată de îmbunătățire a colectării fiscale nu poate justifica orice tip de ingerință în drepturile fundamentale, mai ales când nu sunt demonstrate beneficiile concrete ale măsurilor propuse.

Principiul proporționalității impune ca mijloacele utilizate să fie adecvate scopului urmărit și să nu depășească ceea ce este strict necesar pentru atingerea acestui scop. Introducerea unui sistem extins de monitorizare a comportamentului de plată și de evaluare preventivă a capacității financiare pare să depășească ceea ce este necesar pentru asigurarea îndeplinirii obligațiilor fiscale.

Măsurile propuse nu prevăd garanții procedurale adecvate pentru protejarea drepturilor cetățenilor.

Modificările propuse pot afecta principiile democratice și ale statului de drept prin crearea unui cadru juridic care permite administrației fiscale să exercite o supraveghere extinsă asupra cetățenilor fără garanții constituționale adecvate.

Sistemul de monitorizare a mijloacelor moderne de plată și de evaluare preventivă a capacității financiare poate crea un efect de descurajare asupra exercitării unor drepturi legitime, cum ar fi dreptul la viață privată și libertatea de alegere în materie de servicii financiare.

Concentrarea unor puteri extinse de supraveghere în mâinile administrației fiscale, fără contrabalante instituționale adecvate, poate afecta echilibrul puterilor în stat și poate crea premise pentru abuzuri administrative.

E. Art. I pct. 1-4 - Modificări la articolul 92 privind inactivitatea - încălcarea art. 44, art. 45, art. 53, art. 124, art. 148

Modificările aduse articolului 92 din Codul de procedură fiscală privind declararea inactivității și dizolvarea forțată a persoanelor juridice constituie unele dintre cele mai grave încălcări ale principiilor constituționale din întregul proiect de lege. Aceste prevederi atacă în mod frontal dreptul de proprietate, libertatea economică și principiul egalității în fața legii, creând un mecanism de eliminare forțată a întreprinderilor care depășește limitele constituționale ale puterii statului.

Articolul 44 din Constituția României garantează dreptul de proprietate privată și caracterul său inviolabil, iar articolul 45 consacră libertatea economică. Modificările propuse creează un mecanism prin care statul poate forța dizolvarea unei persoane juridice pe baza unor criterii care nu au legătură directă cu încălcarea gravă a obligațiilor legale.

Obligativitatea deschiderii unui cont de plăți în România pentru evitarea declarării ca inactiv constituie o restricție nejustificată și disproporționată a libertății economice. Această cerință poate forța întreprinderile să utilizeze servicii bancare românești chiar și atunci când acestea nu corespund nevoilor lor comerciale sau când pot obține servicii mai avantajoase în alte state membre ale Uniunii Europene, fiind încălcate și obligațiile derivate din statutul nostru de membru UE (art. 148).

Restricția încalcă principiile pieței unice europene și poate constitui o barieră nejustificată în calea prestării serviciilor financiare transfrontaliere. O întreprindere poate avea motive economice legitime pentru a utiliza servicii bancare din alte state membre, iar forțarea utilizării exclusiv a serviciilor românești poate afecta competitivitatea și eficiența activității comerciale.

Dizolvarea forțată după un an de inactivitate, indiferent de motivele acestei inactivități, constituie o sancțiune extremă care poate distruge investiții legitime și poate priva proprietarii de bunurile lor fără o justificare constituțională adecvată. Multe întreprinderi pot avea perioade de inactivitate din motive obiective, cum ar fi restructurări, crize de piață sau strategii de dezvoltare pe termen lung.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor și libertăților pot fi dispuse numai prin lege și numai dacă se impune acest lucru pentru apărarea unor interese legitime enumerate exhaustiv. Restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat și să nu aducă atingere existenței dreptului sau libertății.

Dizolvarea forțată a unei persoane juridice reprezintă cea mai gravă sancțiune care poate fi aplicată unei întreprinderi, echivalentă cu „pedeapsa cu moartea” în dreptul societar. Această sancțiune extremă nu poate fi justificată prin simple nereguli administrative, cum ar fi nedeschiderea unui cont bancar în România sau întârzierea depunerii situațiilor financiare.

Măsurile propuse nu respectă principiul gradualității sancțiunilor, trecând direct de la declararea inactivității la dizolvarea forțată, fără a oferi alternative proporționale sau măsuri corective adecvate. O abordare constituțională ar trebui să includă avertismente, amenzi, suspendări temporare și alte măsuri mai puțin intruzive înainte de a recurge la dizolvarea forțată.

Termenul de un an pentru reactivare este arbitrar și nu ține cont de diversitatea situațiilor în care se pot afla întreprinderile. Multe întreprinderi legitime pot avea nevoie de perioade mai lungi pentru a se reorganiza sau pentru a depăși dificultăți temporare, iar pierderea personalității juridice poate cauza prejudicii ireversibile creditorilor și partenerilor comerciali.

Articolul 124 din Constituția României prevede că justiția se înfăptuiește prin instanțele judecătorești, iar articolul 21 garantează dreptul la un proces echitabil. Modificările propuse creează un mecanism de dizolvare administrativă care ocolește controlul jurisdicțional și privează întreprinderile de garanțiile procedurale fundamentale.

Prevederea că organul fiscal „are obligația de a formula cerere de dizolvare” transformă o procedură care ar trebui să fie excepțională într-o obligație administrativă automată, eliminând discreția și evaluarea individualizată a circumstanțelor. Această abordare mecanică ignoră particularitățile fiecărui caz și poate duce la aplicarea unei sancțiuni extreme în situații care nu o justifică.

Lipsa unor garanții procedurale adecvate în procedura de declarare a inactivității și de dizolvare forțată încalcă dreptul fundamental la apărare și la un proces echitabil. Întreprinderile nu au suficiente oportunități pentru a contesta măsurile luate împotriva lor sau pentru a demonstra că circumstanțele care au dus la declararea inactivității nu justifică dizolvarea.

Procedura nu prevede o evaluare judiciară independentă a proporționalității măsurii de dizolvare în raport cu încălcările constatate, permițând organelor administrative să dispună de vieți juridice fără controlul adecvat al puterii judecătorești.

Modificările propuse pot avea efecte devastatoare asupra mediului de afaceri românesc și asupra încrederii investitorilor străini. Crearea unui cadru juridic în care întreprinderile pot fi dizolvate forțat pentru încălcări administrative minore poate descuraja investițiile și poate afecta competitivitatea economiei românești.

Obligativitatea deschiderii de conturi bancare în România poate crește costurile operaționale pentru multe întreprinderi și poate reduce eficiența operațiunilor transfrontaliere, afectând integrarea economiei românești în piețele globale.

Incertitudinea juridică creată de aceste modificări poate determina întreprinderile să își mute sediul sau operațiunile în jurisdicții cu cadre juridice mai stabile și mai predictibile, ducând la pierderi de locuri de muncă și de venituri fiscale.

Dizolvarea forțată a întreprinderilor poate afecta nu doar proprietarii acestora, ci și creditorii, furnizorii, clienții și angajații, creând efecte în lanț negative asupra economiei.

Modificările aduse sistemului de eşalonare la plată prin introducerea obligativităţii contractelor de fideiusiune şi prin restricţionarea drastică a accesului la aceste facilităţi fiscale constituie încălcări grave ale principiilor constituţionale fundamentale. Aceste prevederi transformă un drept al contribuabililor într-un privilegiu condiţionat de capacitatea acestora de a găsi fideiusori, creând discriminări nejustificate şi afectând dreptul de proprietate şi libertatea economică.

Articolul 16 din Constituţia României consacră principiul egalităţii cetăţenilor în faţa legii şi a autorităţilor publice, fără privilegii şi fără discriminări. Modificările propuse creează un sistem discriminatoriu care împarte contribuabilii în categorii cu drepturi diferite, în funcţie de capacitatea acestora de a obţine fideiusiuni sau de statutul lor juridic.

Obligativitatea prezentării unui contract de fideiusiune pentru persoanele juridice care nu deţin bunuri suficiente pentru constituirea de garanţii creează o discriminare directă împotriva întreprinderilor mici şi nou înfiinţate, care de regulă nu au patrimoniul substanţial şi nu au acces la reţele de relaţii care ar putea furniza fideiusiuni. Această cerinţă transformă eşalonarea la plată dintr-un drept al contribuabililor într-un privilegiu al celor care au conexiuni economice şi sociale.

Sistemul propus favorizează în mod evident întreprinderile mari şi bine stabilite, care au mai multe şanse de a găsi fideiusori sau de a deţine bunuri suficiente pentru garanţii, în detrimentul întreprinderilor mici şi mijlocii care reprezintă majoritatea operatorilor economici din România. Această discriminare poate avea efecte economice grave, limitând capacitatea IMM-urilor de a depăşi dificultăţile temporare şi de a se dezvolta.

Excepţiile prevăzute pentru debitorii la care statul este acţionar majoritar creează o discriminare nejustificată în favoarea întreprinderilor cu capital de stat, fără o justificare obiectivă şi rezonabilă. Această diferenţiere de tratament încalcă principiul neutralităţii statului în relaţiile economice şi poate constitui ajutor de stat ilegal.

Articolele 44 şi 45 din Constituţia României garantează dreptul de proprietate şi libertatea economică. Modificările propuse afectează aceste drepturi prin crearea unor bariere nejustificate în calea accesului la facilităţile fiscale normale şi prin impunerea unor cerinţe disproporţionate pentru exercitarea unor drepturi legitime.

Obligativitatea prezentării unei fideiusiuni pentru eşalonarea la plată poate forţa întreprinderile să accepte condiţii economice defavorabile din partea fideiusorilor, afectând astfel libertatea contractuală şi autonomia economică. Multe întreprinderi pot fi nevoite să renunţe la proiecte rentabile sau să îşi modificeze strategiile de dezvoltare pentru a face faţă cerinţelor de fideiusiune.

Sistemul propus poate crea dependenţe economice artificiale între întreprinderi, în care unele companii pot fi forţate să accepte termeni neechitabili din partea potenţialilor fideiusori, distorsionând relaţiile comerciale normale şi afectând concurenţa loială pe piaţă.

Cerinţa de a avea un contract de fideiusiune în formă autentică poate genera costuri semnificative pentru întreprinderi, mai ales pentru cele mici, care pot să nu aibă resurse pentru servicii juridice specializate, creând bariere financiare suplimentare în accesul la facilităţile fiscale.

Articolul 53 din Constituţia României prevede că restricţiile aduse exerciţiului drepturilor şi libertăţilor trebuie să fie proporţionale cu situaţia care le-a determinat. Modificările propuse încalcă flagrant acest principiu prin impunerea unor cerinţe excesive pentru accesul la eşalonarea la plată.

Obligativitatea fideiusiunii pentru toate persoanele juridice înfiinţate cu mai puţin de 12 luni anterior depunerii cererii constituie o restricţie disproporţionată care poate afecta grav dezvoltarea întreprinderilor noi. Această cerinţă ignoră faptul că multe întreprinderi noi sunt viabile şi au capacitatea de a-şi îndeplini obligaţiile fiscale, dar pur şi simplu nu au avut timp să îşi constituie un patrimoniu substanţial.

Termenele extrem de scurte pentru prezentarea contractelor de fideiusiune (5-30 de zile în majoritatea cazurilor) sunt disproporționate și pot fi imposibil de respectat în practică. Găsirea unui fideiusor credibil și negocierea unui contract de fideiusiune în formă autentică necesită timp considerabil, iar termenele propuse pot forța întreprinderile să accepte primul fideiusor disponibil, indiferent de condițiile oferite.

Obligativitatea fideiusiunii pentru modificarea deciziilor de eşalonare (10 zile) este complet disproporționată și poate împiedica întreprinderile să se adapteze la schimbările circumstanțelor economice, afectând flexibilitatea și capacitatea de supraviețuire în perioade de criză.

Sistemul propus creează multiple niveluri de discriminare care afectează diferit categoriile de contribuabili, încălcând principiul egalității de tratament. Persoanele fizice beneficiază de condiții mai favorabile decât persoanele juridice, fără o justificare obiectivă clară pentru această diferențiere.

Plafonarea diferită a sumelor pentru care se poate acorda eşalonarea simplificată (500-100.000 lei pentru persoane fizice, 2.000-100.000 lei pentru asocieri fără personalitate juridică și 5.000-400.000 lei pentru persoane juridice) nu reflectă realitățile economice și poate dezavantaja anumite categorii de contribuabili în mod arbitrar.

Cerința ca persoanele juridice să fie înființate cu minimum 12 luni anterior depunerii cererii discriminează în mod evident împotriva întreprinderilor noi, fără a ține cont de viabilitatea economică sau de capacitatea acestora de a-și îndeplini obligațiile. Această restricție poate descuraja antreprenoriatul și poate afecta dinamismul economic.

Excepțiile pentru anumite categorii de debitori creează un sistem de privilegii care nu are o justificare constituțională adecvată și poate constitui ajutor de stat incompatibil cu principiile concurenței loiale.

Modificările propuse pot avea efecte devastatoare asupra mediului de afaceri românesc, în special asupra întreprinderilor mici și mijlocii care reprezintă coloana vertebrală a economiei. Restricționarea accesului la eşalonarea la plată poate forța multe întreprinderi viabile să intre în incapacitate de plată pentru datoriile fiscale temporare.

Obligativitatea fideiusiunii poate crea distorsiuni pe piața creditului și a garanțiilor, concentrând riscurile în anumite sectoare și poate favoriza apariția unor monopoluri sau oligopoluri în furnizarea de servicii de fideiusiune.

Sistemul poate descuraja investițiile străine și dezvoltarea de noi afaceri în România, având în vedere barierele suplimentare create pentru accesul la facilitățile fiscale normale. Investitorii pot percepe aceste cerințe ca fiind excesive și pot opta pentru jurisdicții cu reglementări mai favorabile.

Efectele pot fi deosebit de grave în perioade de criză economică, când întreprinderile au cea mai mare nevoie de flexibilitate fiscală, dar au și cea mai mică capacitate de a găsi fideiusori dispuși să își asume riscuri suplimentare.

Introducerea unor cerințe diferențiate pentru întreprinderile cu capital de stat față de cele private poate constitui o formă de ajutor de stat incompatibil cu legislația europeană și cu principiile concurenței loiale. Această diferențiere poate distorsiona concurența pe piața internă și poate afecta comerțul între statele membre.

Sistemul creat poate favoriza în mod nejustificat anumite categorii de operatori economici în detrimentul altora, fără a respecta principiile neutralității competitive și ale egalității de tratament impuse de dreptul european.

Lipsa unei analize de impact asupra concurenței și asupra compatibilității cu regulile europene privind ajutorul de stat poate face ca aceste modificări să fie incompatibile cu obligațiile României ca stat membru al Uniunii Europene.

**G. Art. I pct. 21-25 - Licitații electronice și sancțiuni pentru autoritățile locale -
încălcarea art. 16, art. 53, art. 120, art. 139, art. 148**

Modificările propuse prin introducerea sistemului de licitații electronice pentru bunurile sechestrate și prin crearea unui mecanism de sancționare a autorităților locale prin sistarea finanțării ridică probleme constituționale grave care afectează principii fundamentale ale statului de drept, autonomiei locale și separației puterilor. Aceste prevederi creează un cadru juridic care concentrează puteri excesive în mâinile administrației centrale și care poate fi folosit ca instrument de presiune politică asupra autorităților locale.

Articolele 120 și 139 din Constituția României consacră principiul autonomiei locale și descentralizării serviciilor publice ca fundamente ale organizării administrative a statului. Mecanismul de sistare a finanțării autorităților locale pentru încălcarea unor obligații administrative constituie o ingerință gravă în autonomia locală care depășește limitele constituționale ale controlului central.

Sistarea alimentării cu cote defalcate din impozitul pe venit și cu sume pentru echilibrarea bugetelor locale reprezintă o sancțiune financiară extrem de severă care poate paraliza funcționarea administrației publice locale și poate afecta furnizarea serviciilor publice esențiale pentru cetățeni. Această măsură transformă instrumentele de finanțare locală în mijloace de control politic al puterii centrale.

Autonomia locală presupune dreptul autorităților locale de a-și gestiona propriile resurse financiare și de a-și organiza activitatea în limitele legii, fără ingerințe nejustificate ale autorităților centrale. Mecanismul propus subminează această autonomie prin crearea unei dependențe financiare absolute față de bunăvoința administrației centrale.

Prevederea că finanțarea se reia „la data respectării obligațiilor” creează un sistem de șantaj instituțional care poate forța autoritățile locale să își abandoneze pozițiile legitime în disputele cu administrația centrală, afectând echilibrul constituțional dintre nivelurile de administrație.

Concentrarea puterii de decizie în mâinile unei singure instituții centrale, fără contrabalanțe instituționale, poate crea oportunități pentru decizii arbitrare și poate fi folosită ca instrument de presiune politică asupra autorităților locale de opoziție.

Lipsa unor criterii obiective și a unor proceduri transparente pentru aplicarea sancțiunii poate duce la tratamente discriminatorii între diferitele autorități locale, în funcție de considerente politice sau de altă natură.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Sistarea finanțării locale ca sancțiune pentru încălcarea unor obligații administrative constituie o măsură disproporționată care poate avea efecte devastatoare asupra comunităților locale.

Sancțiunea afectează nu doar autoritățile locale care au încălcat obligațiile, ci și cetățenii din comunitățile respective, care pot fi privați de servicii publice esențiale din cauza lipsei de finanțare. Această abordare colectivă a sancționării încalcă principiul că răspunderea trebuie să fie individuală și proporțională cu fapta săvârșită.

Excepțiile prevăzute pentru plățile salariale și sistemul de protecție socială sunt insuficiente pentru a preveni efectele negative asupra serviciilor publice locale, cum ar fi întreținerea infrastructurii, serviciile de mediu, educația sau cultura locală.

Măsura nu oferă alternative graduală sau posibilități de remediere progresivă a situației, trecând direct la sancțiunea maximă disponibilă, fără a respecta principiul gradualității în aplicarea măsurilor coercitive.

Sistarea finanțării autorităților locale poate avea efecte devastatoare asupra capacității acestora de a furniza servicii publice esențiale cetățenilor. Reducerea drastică a resurselor financiare

poate forța autoritățile locale să concedieze personal, să reducă investițiile în infrastructură sau să suspende programe sociale importante.

Mecanismul poate crea un cerc vicios în care autoritățile locale sancționate ajung să își indeplinească și mai greu obligațiile din cauza lipsei de resurse, perpetuând astfel sancționarea și deteriorând și mai mult serviciile publice locale.

Incertitudinea financiară creată de posibilitatea sistării finanțării poate afecta planificarea pe termen lung a autorităților locale și poate descuraja investițiile în dezvoltarea comunităților locale.

Efectele pot fi deosebit de grave în comunitățile sărace, care depind în mare măsură de transferurile de la bugetul de stat și care nu au resurse proprii suficiente pentru a compensa pierderile de finanțare.

Mecanismul de sancționare a autorităților locale prin sistarea finanțării creează riscuri majore de utilizare în scopuri politice, permițând guvernului central să exercite presiuni asupra autorităților locale de opoziție prin amenințarea cu privarea de resurse financiare.

Mecanismul propus poate fi incompatibil cu Carta Europeană a Autonomiei Locale, la care România este parte, și care garantează dreptul autorităților locale la resurse financiare proprii și la autonomie în gestionarea acestora.

Sistarea finanțării ca sancțiune pentru încălcări administrative poate încălca principiile europene privind respectarea autonomiei locale și poate constitui o formă de represiune financiară incompatibilă cu standardele democratice europene.

Concentrarea puterii de control asupra autorităților locale în mâinile administrației centrale poate fi percepută ca o formă de recentralizare contrară tendințelor de descentralizare promovate la nivel european.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității în fața legii.

Sistemul de licitații electronice poate discrimina împotriva anumitor categorii de potențiali cumpărători, în special a persoanelor în vârstă sau a celor cu nivel de educație mai scăzut, care pot întâmpina dificultăți în utilizarea platformelor electronice.

H. Art. II pct. 1-5 - Modificări la disciplina financiară și obligativitatea conturilor - încălcarea art. 16, art. 44, art. 45, art. 53, art. 148

Modificările aduse Legii nr. 70/2015 privind disciplina financiară prin impunerea obligativității utilizării mijloacelor moderne de plată și prin cerința obligatorie de deschidere a conturilor bancare în România constituie încălcări grave ale principiilor constituționale fundamentale. Aceste prevederi restricționează în mod nejustificat libertatea economică, dreptul de proprietate și libertatea de circulație, creând bariere artificiale în exercitarea activităților economice și discriminări împotriva anumitor categorii de operatori.

Articolele 44 și 45 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și libertatea economică, inclusiv dreptul persoanelor de a-și organiza activitatea economică și de a-și gestiona resursele financiare în mod liber, în limitele legii. Obligativitatea utilizării mijloacelor moderne de plată și cerința deschiderii de conturi bancare în România constituie restricții nejustificate ale acestor drepturi fundamentale.

Forțarea persoanelor juridice să deschidă conturi bancare în România, indiferent de nevoile lor economice specifice, încălcă libertatea contractuală și dreptul de a alege furnizorii de servicii financiare cei mai avantajoși. Această obligație poate forța întreprinderile să accepte condiții economice defavorabile din partea băncilor românești, chiar și atunci când ar putea obține servicii mai bune în alte state membre ale Uniunii Europene.

Restricția poate afecta grav competitivitatea întreprinderilor care activează în sectoare globalizate sau care au operațiuni transfrontaliere importante, forțându-le să suporte costuri suplimentare pentru menținerea unor conturi multiple sau pentru transferurile internaționale de fonduri.

România, ca stat membru al Uniunii Europene, trebuie să respecte principiile pieței unice și libertatea de prestare a serviciilor. Obligativitatea deschiderii conturilor bancare în România constituie o barieră nejustificată în calea liberei prestări de servicii financiare și poate încălca regulamentele europene privind piața unică.

Această restricție poate constitui o măsură de efect echivalent cu o restricție cantitativă asupra importurilor de servicii financiare, fiind incompatibilă cu principiile Tratatului privind Funcționarea Uniunii Europene. Întreprinderile au dreptul să utilizeze servicii financiare din orice stat membru, iar restricțiile naționale în acest sens trebuie să fie justificate de motive imperative de interes general.

Cerința poate afecta libertatea de stabilire a întreprinderilor străine în România, creând bariere administrative suplimentare care pot descuraja investițiile străine directe și pot afecta competitivitatea economiei românești.

Restricția ignoră realitățile economice moderne, în care multe întreprinderi operează la nivel transfrontalier și pot avea motive legitime pentru a utiliza servicii bancare din multiple jurisdicții, în funcție de nevoile specifice ale activității lor.

Sistemul poate favoriza băncile românești în detrimentul concurenței loiale cu instituțiile financiare din alte state membre, distorsionând piața serviciilor financiare și poate constitui o formă de protecționism economic incompatibil cu regulile europene.

Obligativitatea deschiderii conturilor în România poate constitui o restricție asupra liberei prestări de servicii financiare în Uniunea Europeană, fiind incompatibilă cu Directiva privind serviciile de plată și cu principiile pieței unice.

Măsura poate constitui ajutor de stat în favoarea băncilor românești prin forțarea unei clientele captive, fiind incompatibilă cu regulile europene privind concurența și ajutorul de stat.

Restricțiile pot încălca principiul recunoașterii mutuale a serviciilor financiare din alte state membre, principiu fundamental al construcției europene în domeniul serviciilor financiare.

Lipsa unei justificări bazate pe motive imperative de interes general, cum ar fi protecția consumatorilor sau stabilitatea financiară, face ca aceste restricții să fie incompatibile cu dreptul european al concurenței și cu libertățile fundamentale ale pieței unice.

Obligativitatea utilizării mijloacelor moderne de plată pentru toate operațiunile comerciale poate discrimina împotriva întreprinderilor mici sau tradiționale care nu au acces la tehnologii avansate sau care activează în sectoare unde plățile în numerar sunt normale și eficiente.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Modificările propuse creează discriminări nejustificate între diferite categorii de operatori economici și între operatorii români și cei străini.

Obligativitatea deschiderii conturilor în România discriminează în mod evident împotriva întreprinderilor cu capital străin sau a celor care au legături comerciale puternice cu alte state, fără o justificare obiectivă și rezonabilă pentru această diferențiere de tratament.

Cerința utilizării obligatorii a mijloacelor moderne de plată poate afecta disproporțional anumite categorii de persoane sau întreprinderi, cum ar fi persoanele în vârstă, cele cu educație financiară limitată sau întreprinderile din sectoare tradiționale, creând bariere artificiale în accesul la piață.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor și libertăților trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat și să nu aducă atingere

existenței dreptului sau libertății. Modificările propuse încalcă flagrant acest principiu prin impunerea unor restricții extreme care nu sunt justificate de obiectivele urmărite.

Obligativitatea deschiderii conturilor în România pentru toate persoanele juridice, indiferent de natura activității lor sau de volumul operațiunilor desfășurate, constituie o măsură disproporționată care nu ține cont de diversitatea situațiilor economice.

Sanctiunile prevăzute nu respectă principiul gradualității, aplicând direct amenzi substanțiale fără a oferi alternative mai puțin restrictive sau perioade de avertizare.

Prevederea că prestatorii de servicii de plată „nu pot refuza” cereri de deschidere de conturi creează o ingerință nejustificată în libertatea contractuală a instituțiilor financiare și poate încălca principiile autonomiei private și ale libertății economice.

Această obligație poate forța băncile să accepte clienți cu care nu doresc să colaboreze din motive legitime de business, cum ar fi evaluările de risc, strategiile comerciale sau limitările operaționale, afectând dreptul acestora la autonomie contractuală.

Cerința poate crea riscuri sistematice pentru sectorul bancar prin forțarea acceptării unor clienți care nu îndeplinesc standardele interne de risc ale băncilor, putând afecta stabilitatea financiară și prudența bancară.

Excepțiile prevăzute doar pentru situațiile de spălare de bani și finanțarea terorismului sunt insuficiente și nu acoperă alte motive legitime pentru care o bancă ar putea refuza un client, cum ar fi evaluările de risc comercial sau limitările de capacitate operațională.

Modificările propuse pot avea efecte negative asupra mediului de afaceri românesc prin creșterea costurilor operaționale pentru întreprinderi și prin reducerea flexibilității în organizarea activităților financiare. Obligativitatea menținerii conturilor în România poate crește costurile pentru întreprinderile cu operațiuni internaționale.

Restricțiile pot descuraja investițiile străine directe în România, având în vedere barierele administrative suplimentare create pentru operatorii economici străini care doresc să își desfășoare activitatea în țară.

Sistemul poate reduce competitivitatea economiei românești prin limitarea accesului întreprinderilor la servicii financiare internaționale competitive și prin crearea unor dependențe artificiale față de sectorul bancar local.

Cerințele pot afecta în special sectoarele economice cu legături internaționale puternice, cum ar fi comerțul exterior, serviciile IT sau industria de export, reducând atractivitatea României ca destinație pentru investiții în aceste domenii.

I. Art. III pct. 1-10 - Obligativitatea sistemelor moderne de plată - încălcarea art. 16, art. 44, art. 45, art. 53, art. 135

Modificările aduse Ordonanței de urgență nr. 193/2002 privind introducerea sistemelor moderne de plată prin extinderea obligativității acceptării acestor mijloace de plată la toate persoanele juridice înregistrate în registrul comerțului constituie încălcări grave ale principiilor constituționale fundamentale. Aceste prevederi impun costuri și obligații disproporționate operatorilor economici, afectează libertatea economică și creează discriminări nejustificate între diferite categorii de persoane.

Articolul 45 din Constituția României garantează libertatea economică, inclusiv dreptul operatorilor economici de a-și organiza activitatea comercială și de a-și alege modalitățile de plată care corespund cel mai bine nevoilor lor specifice. Obligativitatea acceptării mijloacelor moderne de plată pentru toate persoanele juridice înregistrate în registrul comerțului constituie o ingerință nejustificată în autonomia contractuală și în libertatea de organizare a activității comerciale.

Extinderea acestei obligații la toate persoanele juridice, indiferent de natura activității lor, de volumul tranzacțiilor sau de tipul de clienți deservit, ignoră diversitatea mediului de afaceri și poate impune costuri disproporționate pentru multe întreprinderi. O mică întreprindere familială sau un prestator de servicii locale poate fi forțat să investească în infrastructură tehnologică costisitoare pentru a accepta plăți cu cardul, chiar dacă clienții săi preferă plățile în numerar.

Obligația transformă modalitățile de plată dintr-o decizie comercială liberă într-o cerință legală imperativă, afectând capacitatea întreprinderilor de a-și adapta strategiile comerciale la specificul activității și al clientelei. Această ingerință poate reduce eficiența economică și poate forța adoptarea unor soluții tehnologice care nu sunt rentabile pentru anumite tipuri de afaceri.

Sistemul poate crea dependențe tehnologice artificiale și poate favoriza anumiți furnizori de servicii de plată în detrimentul concurenței loiale pe piață, afectând principiile liberei concurențe și ale autonomiei comerciale.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii.

Sistemul discriminează împotriva întreprinderilor care activează în sectoare tradiționale sau în zone rurale unde accesul la tehnologia necesară poate fi limitat, creând inegalități teritoriale și sectoriale în exercitarea activității economice.

Obligativitatea poate afecta în mod disproporțional anumite categorii de operatori, cum ar fi întreprinderile sociale, cooperativele sau organizațiile non-profit care au resurse financiare limitate pentru investiții în infrastructură tehnologică.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Obligativitatea generalizată de acceptare a mijloacelor moderne de plată pentru toate persoanele juridice încalcă flagrant acest principiu prin impunerea unor costuri și obligații excesive care nu sunt justificate de beneficiile urmărite.

Costurile cu achiziționarea, instalarea și operarea terminalelor de plată pot fi prohibitive pentru multe întreprinderi mici, reprezentând o proporție semnificativă din cifra de afaceri pentru operatorii cu volume reduse de tranzacții. Această povară financiară poate forța unele întreprinderi să își modifice fundamental modelul de afaceri sau chiar să își înceteze activitatea.

Obligațiile administrative asociate cu gestionarea sistemelor de plată electronice pot crea sarcini birocratice disproporționate pentru întreprinderile mici care nu au personal specializat în tehnologia informației sau în domeniul financiar-bancar.

Termenele impuse pentru conformare cu cerințele pot fi imposibil de respectat în practică, mai ales pentru întreprinderile din zonele rurale sau cele cu resurse tehnice limitate, creând riscuri de sancționare nejustificat de severe.

Măsura nu prevede excepții suficiente pentru situațiile în care acceptarea mijloacelor moderne de plată ar fi economicamente neviabilă sau tehnicamente imposibilă, demonstrând caracterul rigid și disproporționat al reglementării.

Sistemul propus transferă în mod nejustificat costurile cu modernizarea infrastructurii de plăți de la instituțiile financiare, care au resurse și expertiză specializată, către operatorii economici din toate sectoarele, mulți dintre aceștia fiind complet străini de domeniul tehnologiilor financiare.

Prevederea că „cheltuielile cu achiziționarea, instalarea terminalelor de plată și conectarea la infrastructura necesară vor fi suportate de către instituțiile acceptante” poate fi înșelătoare, deoarece aceste costuri vor fi în cele din urmă transferate către comercianți prin comisioane și tarife mai mari.

Pentru instituțiile publice, obligația de a prevedea în bugetele proprii credite pentru cheltuielile cu administrarea și operarea terminalelor poate afecta alte priorități bugetare importante, cum ar fi investițiile în servicii publice esențiale sau în infrastructura locală.

Sistemul creează o formă de subvenție indirectă pentru industria serviciilor de plată prin forțarea pieței să adopte aceste servicii, indiferent de rentabilitatea sau utilitatea economică pentru operatorii individuali.

Modificările pot avea efecte deosebit de grave asupra micro-întreprinderilor și a economiei tradiționale, forțând multe afaceri mici să se conformeze unor standarde tehnologice care pot fi nepotrivite pentru modelul lor de activitate.

Obligativitatea poate accelera digitalizarea forțată a economiei într-un ritm care depășește capacitatea de adaptare a multor operatori mici, putând duce la excluderea acestora din piață și la concentrarea activității economice în mâinile operatorilor mari care au resurse pentru adaptare.

Pentru multe afaceri de familie sau întreprinderi tradiționale, costurile cu implementarea și menținerea sistemelor de plată electronică pot depăși beneficiile, creând situații în care conformarea cu legea devine economic neviabilă.

Sistemul poate forța intrarea în sfera formală a unor activități economice care au funcționat tradițional pe bază de încredere și relații personale, schimbând fundamental caracterul unor sectoare economice locale.

Dependența de rețelele de comunicații electronice face ca sistemul să fie vulnerabil la întreruperi tehnologice, putând afecta continuitatea activității comerciale în situații în care operatorii nu mai pot accepta nici plăți electronice, nici plăți în numerar.

Complexitatea tehnică a sistemelor moderne de plată poate crea bariere în utilizare pentru operatorii în vârstă sau pentru cei cu educație tehnologică limitată, afectând principiul accesibilității și al incluziunii economice.

Pentru instituțiile publice, obligația de a prevedea credite bugetare pentru cheltuielile cu sistemele de plată electronică poate încălca principiile constituționale privind elaborarea și executarea bugetului public, consacrate prin articolul 135 din Constituție.

Impunerea unor cheltuieli obligatorii pentru instituțiile publice locale poate afecta autonomia financiară locală și poate forța redirectionarea resurselor de la alte priorități publice importante către modernizarea sistemelor de plată.

Pentru multe administrații publice locale cu bugete restrânse, costurile cu implementarea și operarea sistemelor moderne de plată pot reprezenta o povară financiară disproporționată care afectează capacitatea de finanțare a serviciilor publice esențiale.

Sistemul poate crea presiuni bugetare suplimentare care nu au fost luate în considerare în procesul de planificare bugetară, afectând echilibrul financiar al instituțiilor publice și predictibilitatea execuției bugetare.

Obligativitatea generalizată de utilizare a mijloacelor moderne de plată poate crea riscuri suplimentare privind securitatea datelor personale și financiare, având în vedere că nu toți operatorii economici au expertiza necesară pentru a gestiona în siguranță informațiile sensibile.

Extinderea sistemelor de plată electronică la toate persoanele juridice poate crea puncte vulnerabile suplimentare în sistemul financiar, mai ales în cazul operatorilor mici care nu au resurse pentru implementarea unor sisteme de securitate adecvate.

Concentrarea informațiilor financiare în sisteme electronice poate facilita supravegherea și monitorizarea activității comerciale de către autorități, ridicând întrebări privind respectarea dreptului la viață privată și la protecția datelor comerciale.

Dependența crescută de infrastructura electronică poate face economia mai vulnerabilă la atacuri cibernetice sau la defecțiuni tehnologice majore, afectând stabilitatea și continuitatea activității economice.

Sistemul poate distorsiona concurența prin favorizarea anumitor tehnologii și furnizori de servicii în detrimentul dezvoltării naturale a pieței și a inovației în domeniul plăților.

Obligativitatea poate descuraja dezvoltarea unor soluții alternative de plată care ar putea fi mai eficiente sau mai potrivite pentru anumite segmente de piață, limitând diversitatea și inovația în sector.

Intervenția statului în dictarea modalităților de plată poate crea precedente pentru alte forme de micromanagement economic care sunt incompatibile cu principiile liberalismului economic și ale economiei de piață.

J. Art. IV și IX - Suspendarea înlesnirilor la plată - încălcarea art. 1 alin. 3-5, art. 15 alin. 2, art. 16, art. 44, art. 53

Articolul 15 alineatul 2 din Constituția României prevede în mod categoric că legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. Acest principiu fundamental al statului de drept interzice aplicarea retroactivă a legilor, mai ales când acestea sunt nefavorabile pentru destinatarii normei juridice.

Prevederea că sunt respinse și cererile „aflate în curs de soluționare la data intrării în vigoare a prezentei legi” constituie o aplicare retroactivă flagrantă a unei norme nefavorabile. Contribuabilii care au depus cereri de modificare sau menținere a înlesnirilor la plată în baza legislației în vigoare la momentul depunerii aveau o așteptare legitimă că aceste cereri vor fi evaluate conform regulilor existente la acea dată.

Schimbarea retroactivă a regulilor de evaluare a cererilor deja depuse echivalează cu modificarea condițiilor unui „contract” între contribuabil și stat după ce acesta din urmă și-a asumat deja obligații. Această abordare subminează încrederea în stabilitatea și predictibilitatea sistemului juridic, principii esențiale pentru funcționarea unei democrații constituționale.

Aplicarea imediată a noilor reguli asupra procedurilor în curs încalcă principiul fundamental că drepturile dobândite sub imperiul unei legi nu pot fi înlăturate prin legi ulterioare, mai ales când această înlăturare se face fără o justificare imperioasă și fără respectarea unor garanții procedurale adecvate.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice. Suspendarea generalizată a posibilității de a solicita modificări sau mențineri ale înlesnirilor la plată creează discriminări nejustificate între contribuabilii care au beneficiat de aceste facilități înainte de intrarea în vigoare a legii și cei care vor avea nevoie de acestea în perioada de suspendare.

Sistemul creează două categorii distincte de contribuabili cu drepturi diferite: cei care au reușit să obțină înlesniri înainte de adoptarea legii și care își pot menține facilitățile, și cei care se află în dificultate după această dată și care sunt privați de orice posibilitate de a beneficia de măsuri similare.

Această diferențiere nu are o justificare obiectivă și rezonabilă, fiind bazată exclusiv pe momentul temporal al solicitării, fără a ține cont de situația economică reală a contribuabililor sau de meritele specifice ale fiecărei cereri. Criteriul temporal arbitrar nu poate constitui o bază legitimă pentru tratamente diferite în materie fiscală.

Discriminarea devine și mai evidentă în contextul în care legea nu oferă alternative sau măsuri compensatorii pentru contribuabilii afectați de suspendare, privându-i efectiv de dreptul la facilitățile fiscale care erau disponibile pentru alți contribuabili în situații similare.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat și să nu aducă atingere existenței dreptului sau libertății. Suspendarea totală și generalizată a posibilității de a solicita înlesniri la plată pentru aproape doi ani constituie o măsură extrem de severă care nu este proporțională cu obiectivele declarate.

Legea nu oferă nicio justificare pentru această suspendare drastică, nu explică de ce este necesară eliminarea completă a posibilității de acordare a înlesnirilor și nu demonstrează că obiectivele urmărite nu pot fi atinse prin măsuri mai puțin restrictive. Această lipsă de motivare face ca măsura să apară ca fiind arbitrară și disproporționată.

Durata de aproape doi ani pentru suspendare pare aleasă în mod arbitrar, fără o analiză a impactului asupra contribuabililor sau a necesității unei perioade atât de îndelungate. Pentru multe întreprinderi, doi ani pot reprezenta o perioadă critică în care au nevoie de flexibilitate fiscală pentru a supraviețui unor crize temporare.

Măsura nu prevede excepții pentru situații excepționale, cum ar fi calamitățile naturale, crizele economice acute sau alte circumstanțe care ar putea justifica acordarea de facilități fiscale, demonstrând caracterul rigid și nejustificat de sever al reglementării.

Principiul încrederii legitime, deși nu este explicit menționat în Constituție, derivă din principiile statului de drept și ale securității juridice și impune ca cetățenii să poată avea încredere în stabilitatea și predictibilitatea actelor autorităților publice. Suspendarea bruscă a unui sistem de facilități fiscale care funcționa anterior încalcă această încredere legitimă.

Contribuabilii care au planificat strategii financiare pe termen mediu și lung, bazându-se pe existența posibilității de a solicita înlesniri la plată în caz de dificultăți temporare, se văd brusc privați de această opțiune fără o justificare adecvată și fără alternative viabile.

Schimbarea drastică a regulilor poate afecta decisiile de investiții și planificarea financiară a întreprinderilor, care s-au bazat pe existența unui sistem predictibil de facilități fiscale pentru gestionarea riscurilor operaționale.

Incertitudinea creată de suspendarea facilităților poate determina întreprinderile să adopte strategii defensive care pot afecta negativ activitatea economică și dezvoltarea pe termen lung.

Suspendarea înlesnirilor la plată poate avea efecte economice grave, mai ales în contextul economic incert actual. Multe întreprinderi care se confruntă cu dificultăți temporare pot fi forțate să intre în incapacitate de plată din cauza lipsei de flexibilitate fiscală.

Măsura poate accelera falimentele și poate duce la pierderi masive de locuri de muncă, având în vedere că multe întreprinderi depind de posibilitatea de a negocia facilități de plată pentru a depăși perioade dificile fără a fi nevoite să își înceteze activitatea.

Efectele pot fi deosebit de grave pentru întreprinderile mici și mijlocii, care nu au resurse financiare substanțiale și care depind mai mult de flexibilitatea fiscală pentru a gestiona fluctuațiile sezoniere sau crizele temporare de lichiditate.

Suspendarea poate crea un efect domino în economie, în care dificultățile unei întreprinderi se transmit către partenerii comerciali și creditorii acesteia, amplificând instabilitatea economică generală.

Obligația ca debitorii cu cereri nesoluționate să plătească sumele în 30 de zile creează o situație extrem de dificilă pentru contribuabilii care se aflau deja în dificultate financiară atunci când au solicitat înlesnirea. Această prevedere poate forța multe întreprinderi în faliment rapid.

Termenul de 30 de zile este complet arbitrar și nu ține cont de diversitatea situațiilor în care se pot afla contribuabilii. Pentru o întreprindere care și-a bazat planificarea financiară pe obținerea unei înlesniri la plată, cerința de plată imediată poate fi imposibil de îndeplinit.

Măsura poate crea o criză de lichiditate artificială în economie, forțând multe întreprinderi să vândă active sau să contracteze credite costisitoare pentru a face față obligațiilor fiscale care ar fi putut fi eșalonate în condiții normale.

Lipsa unei evaluări individualizate a capacității de plată a fiecărui debitor încalcă principiile unei administrații publice moderne și eficiente, care ar trebui să țină cont de specificitatea fiecărui caz.

Suspendarea automată a evaluării cererilor de înlesnire este incompatibilă cu principiile unei administrații publice moderne, care ar trebui să fie flexibilă, eficientă și orientată către cetățean. Această abordare rigidă și birocratică contracarează eforturile de modernizare a administrației publice.

Măsura poate deteriora relația dintre contribuabili și administrația fiscală, creând un climat de neîncredere și adversitate care poate afecta pe termen lung colaborarea voluntară în îndeplinirea obligațiilor fiscale.

Suspendarea poate reduce eficiența colectării fiscale pe termen lung, deoarece multe întreprinderi forțate în faliment din cauza lipsei de flexibilitate fiscală nu vor mai putea contribui la bugetul public.

Rigiditatea sistemului poate împiedica administrația fiscală să răspundă adecvat la situații economice excepționale care ar putea necesita aplicarea unor politici fiscale flexibile și adaptate circumstanțelor.

Acceptarea unei suspendări atât de drastice a drepturilor contribuabililor poate crea un precedent extrem de periculos pentru funcționarea statului de drept în România. Dacă guvernele pot suspenda arbitrar facilitățile fiscale existente prin simple acte normative, fără justificări adecvate, întregul sistem de protecție a drepturilor cetățenilor poate fi subminat.

Precedentul poate fi invocat în viitor pentru suspendarea altor drepturi sau facilități, creând un climat de insecuritate juridică care poate afecta fundamental încrederea în instituțiile statului și în stabilitatea sistemului juridic.

Măsura demonstrează o abordare autoritară în relația cu contribuabilii, tratându-i ca pe niște subiecți ai statului mai degrabă decât ca pe niște cetățeni cu drepturi garantate constituțional.

Acceptarea acestei suspendări poate încuraja alte încălcări ale principiilor constituționale în domeniul fiscal și poate duce la o deteriorare generală a protecției juridice a cetățenilor în fața arbitrarului administrativ.

K. Art. V - Restricții la cesiunea părților sociale - încălcarea art. 16, art. 44, art. 45, art. 53, art. 135

Articolele 44 și 45 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și libertatea economică, inclusiv dreptul proprietarilor de părți sociale de a dispune liber de acestea prin vânzare, cesiune sau alte forme de transfer. Condiționarea opozabilității cesiunii de constituirea unor garanții pentru datoriile societății constituie o restricție nejustificată și disproporționată a acestor drepturi fundamentale.

Obligația de a constitui garanții care să acopere valoarea obligațiilor fiscale restante ale societății transformă cesiunea părților sociale dintr-un act de dispoziție liber într-o operațiune condiționată de capacitatea financiară a cesionarului de a garanta datoriile unei entități juridice distincte. Această cerință poate face imposibilă cesiunea către persoane care nu au patrimoniul necesar pentru a constitui garanții substanțiale.

Restricția poate afecta grav valoarea de piață a părților sociale, deoarece potențialii cumpărători vor fi descurajați de riscul de a trebui să garanteze personal datoriile societății. Această depreciere forțată a activelor încalcă dreptul proprietarilor la valorizarea liberă a investițiilor lor și poate cauza prejudicii economice importante.

Sistemul poate bloca efectiv transferurile de control în situațiile în care societățile au datorii fiscale, chiar și atunci când aceste datorii sunt contestate sau când există planuri viabile de restructurare. Această rigiditate poate împiedica reorganizarea eficientă a întreprinderilor în dificultate și poate perpetua situațiile de criză.

Una dintre caracteristicile fundamentale ale societăților cu răspundere limitată este separarea patrimoniului societății de patrimoniul asociaților, principiu care permite dezvoltarea antreprenoriatului prin limitarea riscurilor personale ale investitorilor. Obligația de a garanta personal datoriile fiscale ale societății pentru a putea cesiona părțile sociale atacă direct acest principiu fundamental.

Cerința de garanții personale pentru datoriile societății creează o formă de răspundere nelimitată a cesionarului pentru obligațiile unei entități juridice distincte, subminând esența structurii societății cu răspundere limitată și descurajând investițiile în acest tip de entități.

Sistemul poate crea confuzie între răspunderea societății și răspunderea asociaților, afectând securitatea juridică și predictibilitatea investițiilor în societăți comerciale. Această confuzie poate avea efecte negative asupra încrederii investitorilor în structurile societare românești.

Măsura poate determina investitorii să evite societățile cu răspundere limitată în favoarea altor forme de organizare care nu sunt supuse unor restricții similare, afectând atractivitatea acestei forme juridice și dezvoltarea mediului de afaceri.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Restricțiile aplicate cesiunii părților sociale pentru societățile cu datorii fiscale creează discriminări nejustificate între diferite categorii de operatori economici și între diferite tipuri de tranzacții comerciale.

Sistemul discriminează împotriva cesionarilor de părți sociale față de alți investitori care achiziționează active similare prin alte forme juridice care nu sunt supuse unor restricții echivalente. Această diferențiere de tratament nu are o justificare obiectivă și rezonabilă.

Măsura poate afecta în mod disproporțional societățile mici și mijlocii, care au mai puține resurse pentru a constitui garanții substanțiale și care pot întâmpina mai multe dificultăți în găsirea cesionarilor dispuși să își asume riscuri suplimentare.

Restricțiile pot favoriza în mod artificial menținerea controlului în mâinile asociaților existenți, chiar și atunci când aceștia nu mai au capacitatea sau motivația necesară pentru gestionarea eficientă a societății, împiedicând dinamismul și competitivitatea economică.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Obligația de a constitui garanții pentru întreaga valoare a datoriilor fiscale constituie o măsură extrem de severă care depășește necesitățile legitime de protecție a intereselor fiscale.

Cerința de garanții complete pentru datoriile societății poate fi disproporționată față de valoarea părților sociale cesionate, mai ales în cazul societăților cu active limitate dar cu datorii substanțiale. Această disproporție poate face imposibilă cesiunea și poate bloca complet mobilitatea capitalului.

Măsura nu face distincție între diferite tipuri de datorii fiscale sau între situațiile în care datoriile sunt contestate și cele în care sunt recunoscute, aplicând același regim restrictiv indiferent de circumstanțele specifice.

Termenul de 60 de zile pentru stingerea obligațiilor sau executarea garanțiilor este arbitrar și poate fi insuficient pentru multe situații complexe care necesită timp pentru rezolvare, creând presiuni artificiale asupra părților implicate.

Sistemul creat poate afecta grav securitatea tranzacțiilor comerciale prin introducerea unei incertitudini suplimentare în procesul de cesiune a părților sociale. Potențialii cumpărători vor fi nevoiți să evalueze nu doar valoarea intrinsecă a investiției, ci și riscurile fiscale ale societății.

Obligația de a obține acordul organului fiscal pentru constituirea garanțiilor introduce un element de discreție administrativă în procesul de cesiune care poate fi folosit pentru a influența sau bloca anumite tranzacții din motive care nu au legătură cu interesele fiscale legitime.

Complexitatea procedurilor și termenele scurte impuse pot crea oportunități pentru erori procedurale care pot vicia validitatea cesiunii, afectând securitatea juridică a tranzacțiilor și încrederea în sistemul juridic românesc.

Dependența de colaborarea între multiple instituții publice (ANAF, ONRC, Ministerul Justiției) poate crea întârzieri și complicații birocratice care pot afecta derularea normală a tranzacțiilor comerciale.

Restricțiile introduse pot afecta grav mobilitatea capitalului prin crearea unor bariere artificiale în calea transferurilor de control la societăți comerciale. Această reducere a mobilității poate avea efecte negative asupra eficienței economice și asupra alocării optime a resurselor.

Sistemul poate descuraja investițiile de salvare sau de restructurare în societățile cu dificultăți financiare, chiar și atunci când aceste investiții ar putea fi benefice pentru economia națională și pentru creditorii societății.

Măsurile pot afecta dezvoltarea pieței de fuziuni și achiziții în România, reducând atractivitatea societăților românești pentru investitorii străini și limitând oportunitățile de consolidare și dezvoltare a mediului de afaceri.

Restricțiile pot forța menținerea artificială a unor structuri de proprietate ineficiente și pot împiedica consolidarea sau restructurarea societăților în dificultate, perpetuând problemele economice în loc să faciliteze soluții.

Termenul de 15 zile pentru notificarea cesiunii poate fi prea scurt pentru multe situații complexe, mai ales atunci când sunt implicate multiple părți sau când documentația necesară trebuie să fie pregătită cu atenție. Această grabă poate duce la erori procedurale cu consecințe grave.

Procedura de colaborare între ANAF și ONRC, care urmează să fie stabilită prin ordin comun, lasă loc pentru interpretări și aplicări inconsistente, afectând predictibilitatea și uniformitatea aplicării legii.

Obligația ONRC de a solicita certificate de atestare fiscală pentru fiecare cesiune poate crea întârzieri semnificative în procesul de înregistrare și poate afecta eficiența administrației publice.

Modificările propuse pot avea efecte negative asupra dezvoltării mediului de afaceri românesc prin crearea unui climat de incertitudine și prin introducerea unor costuri de tranzacție suplimentare care pot descuraja activitatea antreprenorială.

Sistemul poate favoriza concentrarea economică prin avantajarea operatorilor mari care au resurse pentru a face față cerințelor de garanții, în detrimentul întreprinderilor mici și mijlocii care reprezintă majoritatea operatorilor economici din România.

Restricțiile pot afecta competitivitatea economiei românești prin reducerea flexibilității structurilor de proprietate și prin limitarea capacității de adaptare rapidă la schimbările de pe piață.

Măsurile pot descuraja investițiile străine directe în România, având în vedere barierele suplimentare create pentru achiziția de participații în societăți românești cu istoric fiscal complex.

Sistemul propus este incompatibil cu principiile moderne ale dreptului societar, care promovează flexibilitatea, transparența și protecția investitorilor. Introducerea unor restricții fiscale în dreptul societar poate crea confuzii între diferitele ramuri ale dreptului și poate afecta coerentă sistemului juridic.

Obligația de garanții personale pentru datoriile societății contravine evoluțiilor moderne în dreptul societar care tind să consolideze principiul responsabilității limitate și să protejeze investitorii împotriva riscurilor excesive.

Sistemul poate crea precedente periculoase pentru introducerea altor restricții fiscale în dreptul societar, afectând autonomia acestei ramuri de drept și predictibilitatea cadrului juridic pentru societăți comerciale.

Măsurile pot plasa România în contradicție cu tendințele moderne de liberalizare și simplificare a procedurilor societare promovate la nivel european și internațional.

L. Art. VI - Modificări la capitalul social minim și procedurile de majorare - încălcarea art. 1 alin. 5, art. 16, art. 45, art. 53

Prima și cea mai evidentă problemă constituțională identificată se referă la încălcarea principiului unicității reglementării. Legea nr. 31/1990 privind societățile comerciale constituie actul normativ fundamental care reglementează organizarea și funcționarea societăților comerciale din România, inclusiv a societăților cu răspundere limitată. Introducerea unor noi prevederi privind capitalul social al acestor entități printr-un act normativ distinct, în loc de modificarea directă a Legii nr. 31/1990, creează o fragmentare legislativă care poate genera confuzie juridică și incertitudine în aplicare.

Principiul unicității reglementării derivă din principiul securității juridice, consacrat implicit în Constituția României prin articolul 1 alineatul (5), care prevede că în România respectarea Constituției, a supremației sale și a legilor este obligatorie. O reglementare fragmentată în multiple acte normative pentru aceeași materie poate compromite claritatea și previzibilitatea normelor juridice, elemente esențiale ale statului de drept.

Modificările aduse regimului capitalului social minim prin stabilirea unor cerințe diferențiate în funcție de cifra de afaceri și complicarea procedurilor de majorare a capitalului constituie restricții disproporționate asupra libertății economice și creează discriminări nejustificate între operatorii economici.

Articolul VI din proiectul de lege introduce un sistem complex prin care valoarea minimă a capitalului social pentru societățile cu răspundere limitată devine dependentă de nivelul cifrei de afaceri realizate în exercițiul financiar precedent. Pentru societățile care au realizat o cifră de afaceri peste 400.000 lei, capitalul social minim devine 5.000 lei, față de 200 lei cât este în prezent pentru toate societățile. Această diferențiere creează bariere artificiale și nejustificate în calea dezvoltării întreprinderilor.

Libertatea economică garantată de articolul 45 din Constituție presupune dreptul persoanelor de a-și înființa și dezvolta afaceri fără restricții disproporționate din partea statului. Creșterea arbitrară a cerințelor privind capitalul social minim pe baza performanțelor economice anterioare constituie o formă de penalizare a succesului economic care contravine spiritului libertății de întreprindere.

Sistemul propus creează o situație paradoxală în care societățile care reușesc să își dezvolte afacerile sunt supuse unor cerințe mai restrictive, ceea ce poate descuraja performanța economică și poate determina comportamente de evitare artificială a pragurilor stabilite. Acest lucru generează distorsiuni în piața economică și poate afecta competitivitatea întreprinderilor românești.

Obligativitatea majorării capitalului social în termen de doi ani de la intrarea în vigoare a legii, sub sancțiunea dizolvării, constituie o măsură extrem de severă care poate afecta viabilitatea multor societăți funcționale. Această obligație nu ține cont de capacitatea financiară reală a societăților sau de specificitatea diferitelor sectoare economice, aplicându-se în mod uniform indiferent de circumstanțele particulare ale fiecărei societăți.

Principiul egalității în drepturi din articolul 16 al Constituției impune ca persoanele aflate în situații similare să beneficieze de un tratament egal. Diferențierea cerințelor privind capitalul social pe baza cifrei de afaceri nu reflectă diferențe reale în natura juridică a societăților sau în riscurile pe care le prezintă pentru creditori, ci introduce discriminări bazate pe performanța economică.

Toate societățile cu răspundere limitată au aceeași structură juridică și oferă aceeași protecție pentru asociați prin limitarea răspunderii. Cifra de afaceri nu influențează aceste aspecte

fundamentale și nu justifică un tratament juridic diferit în privința capitalului social minim. Dimpotrivă, societățile cu performanțe economice mai bune prezintă, în general, mai puține riscuri pentru creditori, ceea ce face ca cerințele suplimentare să apară ca fiind contraproductive.

Procedura de dizolvare forțată pentru societățile care nu reușesc să își majoreze capitalul social în termenul stabilit constituie o sancțiune disproporționată care poate afecta societăți viabile din punct de vedere economic. Această sancțiune nu ține cont de cauzele pentru care majorarea nu a fost realizată, care pot include dificultăți temporare de lichiditate, proceduri administrative îndelungate sau alte circumstanțe independente de voința asociaților.

Măsura propusă poate genera efecte economice negative semnificative prin forțarea dizolvării unor societăți funcționale, cu impact asupra locurilor de muncă, asupra relațiilor contractuale existente și asupra stabilității mediului de afaceri. Aceste efecte par disproporționate față de obiectivul declarat de consolidare a disciplinei financiare.

Termenul de doi ani pentru conformare poate fi insuficient pentru multe societăți, în special în contextul economic actual caracterizat de incertitudini și dificultăți de finanțare. Imposibilitatea de a obține prelungiri sau derogări bazate pe circumstanțe obiective face ca măsura să fie rigidă și inadaptată la realitățile economice.

De asemenea, diferențierea tratamentului fiscal prin reducerea cu 50% a tarifului de publicare doar pentru societățile care își majorează capitalul social până la 31 decembrie 2026 creează o discriminare temporală nejustificată între societăți care se află în situații similare.

Impactul cumulativ al acestor măsuri poate descuraja înființarea de noi societăți și poate afecta capacitatea întreprinderilor existente de a-și dezvolta activitatea, ceea ce contravine obiectivelor de dezvoltare economică și de atragere a investițiilor.

Principiul proporționalității, derivat din articolul 53 din Constituție privind restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți, impune ca măsurile restrictive să fie necesare și proporționale cu obiectivul urmărit. În cazul de față, obiectivul de consolidare a capitalului social al societăților ar putea fi atins prin măsuri mai puțin restrictive decât dizolvarea.

M. Art. VII-VIII - Dizolvarea forțată accelerată a societăților - încălcarea art. 15 alin. 2, art. 16, art. 21, art. 44, art. 45, art. 53, art. 124

Articolul 15 alineatul 2 din Constituția României interzice aplicarea retroactivă a legilor nefavorabile. Aplicarea imediată a noilor termene scurte de reactivare asupra societăților care au fost declarate inactive sub imperiul legislației anterioare constituie o încălcare flagrantă a acestui principiu fundamental.

Societățile care au fost declarate inactive în baza legislației anterioare au avut așteptarea legitimă că vor putea să se reactiveze conform regulilor existente la momentul declarării inactivității. Schimbarea retroactivă a acestor reguli, prin reducerea drastică a termenelor de reactivare de la ani de zile la 30-90 de zile, echivalează cu modificarea condițiilor unui „contract” între societate și stat după ce obligațiile au fost deja asumate.

Pentru societățile cu inactivitate de peste 3 ani, termenul de doar 30 de zile pentru reactivare este complet arbitrar și ignoră motivele pentru care aceste societăți au ajuns în inactivitate. Multe dintre acestea pot avea probleme temporare sau strategii de dezvoltare pe termen lung care justifică o perioadă de inactivitate mai îndelungată.

Aplicarea imediată a noilor reguli poate distruge investiții legitime și poate priva proprietarii de bunurile lor fără o procedură echitabilă, încălcând drepturile dobândite sub imperiul legislației anterioare.

Articolele 44 și 45 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și libertatea economică. Dizolvarea forțată a societăților cu termene extrem de scurte pentru reactivare constituie o privare de proprietate care nu respectă garanțiile constituționale minime.

Termenele de 30-90 de zile pentru reactivarea societăților inactive sunt complet inadecvate pentru majoritatea situațiilor practice. Reactivarea unei societăți poate necesita timp considerabil pentru găsirea de finanțare, reorganizarea activității, obținerea de autorizații sau rezolvarea de probleme administrative complexe.

Sistemul nu face distincție între societățile inactive din motive obiective (cum ar fi lipsa de oportunități de afaceri, crize sectoriale sau strategii de dezvoltare pe termen lung) și cele inactive din neglijență sau abandon real, aplicând aceleași sancțiuni extreme indiferent de circumstanțe.

Dizolvarea automată după expirarea termenelor scurte poate distruge valoarea investițiilor în societăți care au active valoroase dar care traversează perioade temporare de inactivitate din motive legitime.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității în fața legii. Modificările propuse creează multiple forme de discriminare care încalcă acest principiu fundamental.

Diferențierea arbitrară între societățile cu inactivitate de peste 3 ani (30 de zile pentru reactivare) și cele cu inactivitate între 1-3 ani (90 de zile) nu are o justificare obiectivă și rezonabilă. Durata inactivității nu reflectă neapărat viabilitatea societății sau motivele pentru inactivitate.

Tratamentul diferit între societățile reglementate de Legea societăților nr. 31/1990 și alte forme de organizare juridică creează discriminări nejustificate între entități cu funcții economice similare.

Excepțiile pentru societățile care nu au datorii fiscale și nu sunt supuse investigațiilor penale pot crea discriminări între societăți cu probleme administrative minore și cele fără probleme, fără a ține cont de viabilitatea economică reală.

Sistemul discriminează împotriva societăților care au avut dificultăți temporare în trecut, tratându-le ca pe entități non-viabile, indiferent de potențialul lor economic actual.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Dizolvarea forțată cu termene extrem de scurte constituie cea mai severă sancțiune aplicabilă unei societăți și nu este proporțională cu „înfrațiunea” de a fi inactivă.

Măsura nu respectă principiul gradualității sancțiunilor, trecând direct de la inactivitate la dizolvarea forțată, fără alternative intermediare cum ar fi suspendarea drepturilor sau aplicarea de amenzi.

Termenele extrem de scurte pentru reactivare (30-90 de zile) sunt disproporționate față de complexitatea procedurilor necesare pentru repunerea în funcțiune a unei societăți, mai ales a celor cu activități complexe sau reglementate.

Sistemul nu oferă posibilități de justificare a inactivității pentru motive legitime (cum ar fi așteptarea unor autorizații, dezvoltarea unor proiecte pe termen lung sau traversarea unor perioade de criză sectorială) și nu prevede excepții pentru situații obiective care scapă controlului societății.

Articolele 21 și 124 din Constituția României garantează dreptul la un proces echitabil. Procedura de dizolvare forțată accelerată privează societățile de garanțiile procedurale minime și de dreptul la o evaluare individualizată a situației lor.

Dizolvarea automată după expirarea termenelor, fără evaluarea circumstanțelor specifice ale fiecărei societăți, încalcă principiul fundamental că orice decizie administrativă trebuie să fie bazată pe o analiză obiectivă și individualizată.

Lipsa unor proceduri de contest eficace sau a unor posibilități de justificare a inactivității privează societățile de dreptul la apărare și la o procedură contradictorie echitabilă.

Sistemul inversează sarcina probei, obligând societățile să demonstreze că merită să existe, în loc ca statul să demonstreze că dizolvarea este justificată și necesară în fiecare caz particular.

Procedura de publicare în Buletinul electronic cu doar 5 zile calendaristice înainte de dizolvare este inadecvată pentru a asigura notificarea efectivă a tuturor părților interesate și poate priva societățile de șansa de a reacționa la timp.

Sistemul de numire automată a lichidatorilor din oficiu, cu remunerații fixe extrem de mici (1000 lei), ridică serioase întrebări privind calitatea și motivația acestor profesioniști în îndeplinirea obligațiilor lor.

Remunerația minimă poate determina lichidatorii să acorde atenție superficială procesului de lichidare, să nu investigheze corespunzător activele societății sau să nu protejeze adecvat interesele creditorilor.

Termenul de doar 30 de zile pentru depunerea raportului privind situația economică a societății este complet inadecvat pentru majoritatea cazurilor complexe, mai ales când lichidatorul trebuie să investigheze activele ascunse sau să evalueze creanțele controversate.

Limitarea lichidării la maximum 3 luni poate fi insuficientă pentru valorificarea corespunzătoare a activelor complexe și poate duce la vânzări sub preț care prejudiciază creditorii.

Modificările pot avea efecte economice dramatice prin eliminarea în masă a societăților care ar putea fi reactivate și care ar putea contribui la economia națională. Estimările sugerează că zeci de mii de societăți ar putea fi afectate de aceste măsuri.

Sistemul poate distruge valoarea unor investiții substanțiale în societăți care au active valoroase dar care traversează perioade temporare de inactivitate din motive legitime, cum ar fi dezvoltarea unor proiecte pe termen lung sau așteptarea unor condiții de piață favorabile.

Dizolvarea forțată poate afecta încrederea investitorilor în stabilitatea cadrului juridic românesc și poate descuraja investițiile pe termen lung care necesită flexibilitate în organizarea activității economice.

Măsurile pot crea o criză artificială în sectoarele unde sunt comune perioadele de inactivitate temporară, cum ar fi construcțiile, turismul sezonier sau activitățile dependente de ciclurile economice.

Concentrarea puterii de dizolvare în mâinile organului fiscal și a registratorului, fără control jurisdicțional efectiv, încalcă principiul separației puterilor și poate crea oportunități pentru abuzuri administrative.

Automatismul procesului de dizolvare, fără evaluarea individualizată a circumstanțelor, transformă o procedură care ar trebui să fie excepțională într-o operațiune de eliminare în masă care ignoră particularitățile fiecărui caz.

Lipsa unor garanții procedurale adecvate pentru contestarea deciziilor de dizolvare poate priva societățile de dreptul la un recurs efectiv și poate facilita erori judiciare cu consecințe ireversibile.

Termenele extrem de scurte pentru toate etapele procedurii (de la notificare la dizolvare) nu permit o analiză corespunzătoare a cazurilor și pot duce la decizii pripite cu efecte grave asupra drepturilor proprietarilor.

Eliminarea forțată a societăților pe baza criteriilor administrative, fără evaluarea viabilității economice reale, încalcă principiile economiei de piață libere în care supraviețuirea entităților economice ar trebui determinată de forțele pieței, nu de decizii birocratice.

Sistemul poate distorsiona concurența prin eliminarea artificială a unor concurenți care ar putea fi viabili în condiții normale de piață, favorizând concentrarea economică în detrimentul diversității și competitivității.

Măsurile pot descuraja antreprenoriatul prin crearea unui climat de incertitudine în care investitorii nu pot fi siguri că societățile lor vor supraviețui perioadelor de dificultate temporară, chiar și atunci când au strategii viabile pe termen lung.

Intervenția drastică a statului în viața societăților private poate crea precedente pentru alte forme de micromanagement economic care sunt incompatibile cu principiile liberalismului economic.

Procedura accelerată de lichidare poate prejudicia grav drepturile creditorilor prin limitarea timpului disponibil pentru identificarea și valorificarea activelor societății.

Termenele scurte pot împiedica creditorii să își formuleze creanțele sau să conteste distribuțiile făcute de lichidatori, afectând drepturile lor procedurale și substantive.

Angajații societăților dizolvate pot fi privați de drepturile lor sociale și salariale din cauza procedurii accelerate care nu permite o evaluare corespunzătoare a obligațiilor sociale ale societății.

Partenerii comerciali ai societăților dizolvate pot suferi prejudicii din cauza întreruperii bruste a relațiilor contractuale, fără posibilitatea de a negocia soluții alternative sau de a obține despăgubiri adecvate.

N. Art. XII pct. 1 - Modificări la regimul special pentru contribuabilii cu entități afiliate – încălcarea art. 1 alin. 4, art. 15 alin. 2, art. 16, art. 45, art. 135 alin. 2 lit a-b, art. 148

Introducerea unor modificări vizând tratamentul fiscal diferențiat pentru entitățile afiliate prin limitarea deductibilității cheltuielilor la 1% din totalul cheltuielilor constituie o încălcare fundamentală a principiilor constituționale care guvernează sistemul fiscal românesc.

Aplicarea acestor prevederi prin raportare la situațiile din anul precedent pentru determinarea regimului fiscal din anii următori creează efecte retroactive nejustificate. Contribuabilii care au încheiat contracte și au organizat activitatea în baza legislației anterioare se văd supuși unui regim fiscal mai restrictiv pe baza unor fapte deja consumate, ceea ce încalcă principiul constituțional al neretroactivității.

Principiul egalității în drepturi, consacrat de articolul 16 din Constituție, nu permite ca subiecții de drept aflați în situații similare să fie tratați în mod diferit fără o justificare obiectivă, rezonabilă și proporțională. Măsura propusă creează o diferențiere arbitrară între contribuabilii pe baza criteriului rezidenței fiscale a entităților cu care aceștia desfășoară tranzacții comerciale, fără a demonstra că această diferențiere răspunde unui scop legitim și că mijloacele alese sunt proporționale cu scopul urmărit.

Tratamentul fiscal diferențiat bazat pe criteriul dacă entitatea afiliată este sau nu înființată în România introduce o discriminare care nu poate fi justificată prin considerente obiective legate de natura sau substanța tranzacțiilor comerciale. Cheltuielile cu servicii de management, consultanță sau drepturi de proprietate intelectuală au aceeași natură economică indiferent de locul unde este înființată entitatea care furnizează aceste servicii. Prin urmare, diferențierea tratamentului fiscal pe acest criteriu contravine principiului egalității.

Această diferențiere creează, în fapt, o formă de discriminare economică care poate afecta competitivitatea întreprinderilor românești pe piața internațională. Companiile care au dezvoltat structuri de afaceri internaționale, inclusiv la nivelul UE, care este o piață comună (cu consecința declanșării unei proceduri de infringement împotriva României), sau cele care beneficiază de servicii specializate furnizate de entități afiliate nerezidente sunt dezavantajate față de cele care utilizează exclusiv servicii furnizate de entități rezidente, fără ca această diferențiere să reflecte diferențe reale în capacitatea contributivă sau în natura activității economice desfășurate.

Articolul 135 alineatul (2) litera b) din Constituție stabilește că sistemul fiscal trebuie să asigure satisfacerea în mod echitabil a cheltuielilor publice. Principiul echității fiscale nu se referă doar la distribuția sarcinii fiscale între contribuabili, ci și la necesitatea ca sistemul fiscal să nu creeze distorsiuni nejustificate în desfășurarea activităților economice. Un regim fiscal care penalizează în mod arbitrar anumite forme de organizare a afacerilor nu poate fi considerat echitabil.

Limitarea deductibilității cheltuielilor cu entități afiliate nerezidente la 1% din totalul cheltuielilor poate avea efecte disproporționate asupra unor categorii de contribuabili care, din motive obiective legate de natura activității lor, au nevoie de servicii specializate furnizate de entități internaționale. Această limitare nu ține cont de specificitatea diferitelor sectoare economice și poate genera efecte discriminatorii care afectează principiul echității fiscale.

Mai mult, măsura propusă nu pare să răspundă unor considerente de prevenire a evaziunii fiscale sau de combatere a abuzurilor, care ar putea justifica anumite restricții. Textul de lege nu demonstrează existența unor practici abuzive generalizate care ar necesita o intervenție legislativă atât de drastică. În absența unei astfel de justificări, limitarea deductibilității apare ca fiind arbitrară și disproporționată.

Principiul libertății economice, deși nu este expres invocat în textul constituțional, derivă din ansamblul drepturilor fundamentale garantate de Constituție și presupune dreptul operatorilor economici de a-și organiza activitatea în mod eficient, inclusiv prin apelarea la servicii specializate furnizate de entități afiliate. Restricționarea acestui drept prin măsuri fiscale disproporționate poate afecta substanța libertății economice.

De asemenea, măsura propusă poate avea efecte negative asupra investițiilor străine în România, deoarece întreprinderile multinaționale ar putea fi descurajate să dezvolte activități în România dacă nu pot beneficia de servicii centralizate furnizate de entități din cadrul aceluiași grup. Acest lucru poate afecta competitivitatea economiei românești și poate contraveni obiectivelor de dezvoltare economică ale țării.

Prevederea conform căreia „în situația respingerii acordului de preț în avans pentru sumele respective se recalculează impozitul pe profit” creează o situație în care o decizie administrativă (respingerea acordului) poate avea efecte fiscale automate, fără posibilitatea unei evaluări judiciare prealabile. Această automatizare a a sancțiunii fiscale în funcție de o decizie administrativă încalcă principiul separației puterilor și al controlului judiciar.

O. Art. XII pct. 2 - Restricții asupra dispunerii activelor - încălcarea art. 15 alin. 2, art. 16, art. 44, art. 45, art. 53

Articolul 44 din Constituția României garantează dreptul de proprietate privată și caracterul său inviolabil. Impunerea obligației de a păstra în patrimoniu activele pentru o perioadă determinată, sub sancțiunea recalculării impozitului minim și aplicării de creanțe fiscale accesorii, constituie o restricție fundamentală a dreptului de dispoziție, atribut esențial al dreptului de proprietate.

Restricția transformă proprietatea privată dintr-un drept absolut într-un drept condiționat de respectarea unor obligații fiscale care nu au legătură directă cu natura bunurilor sau cu obiective legitime de interes public. Proprietarul unui activ este privat de dreptul de a decide liber când și cum să dispună de bunurile sale, fiind forțat să mențină în patrimoniu active care poate nu mai corespund strategiei sale economice.

Obligația de păstrare pentru o perioadă de până la 5 ani poate forța contribuabilii să mențină în patrimoniu active neproductive sau care nu mai corespund nevoilor activității economice, afectând eficiența economică și forțând alocări iraționale ale resurselor.

Sancțiunea pentru nerespectarea acestei obligații - recalcularea impozitului minim și aplicarea creanțelor accesorii - poate avea efecte financiare devastatoare și poate echivala cu o

confiscare parțială a valorii activelor, încălcând principiul constituțional al caracterului echitabil al exproprierii.

Articolul 15 alineatul 2 din Constituția României interzice aplicarea retroactivă a legilor nefavorabile. Aplicarea acestor restricții asupra activelor pentru care contribuabilii au scăzut deja valoarea în calculul impozitului minim constituie o modificare retroactivă a condițiilor fiscale care erau aplicabile la momentul luării deciziei de scădere.

Contribuabilii care au aplicat prevederile art. 46A2 alin. 2 în vigoare până la 31 decembrie 2025 au procedat conform legii existente la acel moment și aveau așteptarea legitimă că nu vor fi supuși ulterior unor restricții suplimentare pentru aceleași active.

Schimbarea retroactivă a regulilor fiscale privind activele deja scăzute din calculul impozitului minim încalcă principiul încrederii legitime și poate afecta grav planificarea financiară și strategiile de investiții ale întreprinderilor.

Aplicarea imediată a noilor obligații asupra situațiilor juridice constituite sub imperiul legislației anterioare poate crea situații de nesecuritate juridică și poate descuraja investițiile pe termen lung din cauza impredictibilității cadrului fiscal.

Articolul 45 din Constituția României garantează libertatea economică, inclusiv dreptul operatorilor economici de a-și organiza activitatea și de a-și gestiona activele conform strategiilor lor comerciale. Obligația de păstrare forțată a activelor în patrimoniu pentru perioade îndelungate constituie o ingerință nejustificată în autonomia economică.

Restricția poate forța întreprinderile să mențină active care nu mai sunt necesare pentru activitatea curentă sau care ar putea fi utilizate mai eficient în alte scopuri, afectând flexibilitatea și adaptabilitatea la schimbările de piață.

Obligația poate împiedica reorganizări eficiente ale activității economice, blocând operațiuni de restructurare care ar putea fi benefice pentru competitivitatea întreprinderilor și pentru economia în general.

Măsura poate afecta capacitatea întreprinderilor de a răspunde rapid la oportunități de piață sau la schimbări în mediul economic, reducând eficiența și competitivitatea acestora.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restrângerile aduse exercițiului drepturilor trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Obligația de păstrare a activelor pentru perioade de până la 5 ani este disproporționată față de obiectivul fiscal urmărit și poate avea efecte economice mai severe decât beneficiile fiscale inițiale.

Durata maximă de 5 ani pentru păstrarea obligatorie a activelor pare aleasă arbitrar și nu ține cont de diversitatea activelor economice și de ciclurile diferite de viață ale acestora. Pentru unele tipuri de active, o asemenea perioadă poate depăși utilitatea economică a bunului.

Sancțiunea prin recalcularea impozitului minim și aplicarea creanțelor accesorii poate fi disproporționată față de eventualele avantaje fiscale obținute inițial, creând un sistem punitiv care depășește necesitățile legitime de colectare fiscală.

Măsura nu prevede excepții suficiente pentru situațiile în care păstrarea activului devine economic neviabilă sau tehnic imposibilă din motive independente de voința contribuabilului.

Restricțiile pot avea efecte negative asupra mediului de afaceri prin reducerea flexibilității în gestionarea activelor și prin creșterea riscurilor asociate investițiilor în active fizice. Întreprinderile pot fi descurajate să investească în echipamente sau instalații dacă știu că vor fi obligate să le păstreze pentru perioade îndelungate.

Măsura poate afecta în special întreprinderile din sectoare cu evoluție tehnologică rapidă, unde activele pot deveni obsolete înainte de expirarea perioadei obligatorii de păstrare, forțând menținerea unor echipamente necompetitive.

Obligația poate crea distorsiuni în deciziile de investiții, determinând întreprinderile să evite anumite tipuri de active sau să modifice artificial structura investițiilor pentru a evita restricțiile fiscale.

Sistemul poate reduce atractivitatea României pentru investitorii străini care caută flexibilitate în gestionarea activelor și care pot fi descurajați de restricțiile asupra dreptului de dispoziție.

Monitorizarea respectării obligației de păstrare a activelor pentru perioade îndelungate poate crea sarcini administrative importante atât pentru contribuabili, cât și pentru administrația fiscală, afectând eficiența sistemului fiscal.

Verificarea excepțiilor prevăzute poate fi dificilă în practică și poate crea oportunități pentru interpretări subiective care pot afecta egalitatea de tratament între contribuabili.

Demonstrarea circumstanțelor care justifică excepțiile (cum ar fi distrugerea, pierderea sau furtul activelor) poate implica proceduri complexe și costisitoare care pot afecta în mod disproporțional întreprinderile mici.

Complexitatea sistemului poate favoriza întreprinderile mari care au resurse pentru gestionarea aspectelor fiscale complexe, în detrimentul întreprinderilor mici și mijlocii care reprezintă majoritatea operatorilor economici.

Restricțiile asupra dreptului de dispoziție al activelor sunt incompatibile cu principiile economiei moderne care promovează flexibilitatea, eficiența și adaptabilitatea la schimbările de piață. Economia contemporană necesită mobilitate rapidă a activelor pentru a răspunde la oportunități și provocări.

Măsura poate împiedica adoptarea unor tehnologii noi sau modernizarea echipamentelor, forțând întreprinderile să folosească active obsolete pentru a evita sancțiunile fiscale.

Sistemul poate crea ineficiențe economice prin forțarea alocării iraționale a resurselor și prin impedimentarea transferului activelor către utilizatori mai eficienți.

Restricțiile pot afecta dezvoltarea unor sectoare economice dinamice care necesită flexibilitate în gestionarea activelor și pot reduce competitivitatea economiei românești pe piețele internaționale.

Modificarea retroactivă a condițiilor fiscale aplicabile activelor poate crea un precedent periculos care poate afecta încrederea investitorilor în stabilitatea cadrului fiscal românesc.

Investitorii pot percepe aceste modificări ca pe un risc suplimentar care trebuie luat în considerare în evaluarea proiectelor de investiții, crescând costul capitalului și reducând atractivitatea investițiilor în România.

Impredictibilitatea cadrului fiscal poate determina întreprinderile să adopte strategii defensive care pot afecta negativ creșterea economică și inovația.

Sistemul poate crea un climat de neîncredere în relația dintre contribuabili și administrația fiscală, afectând colaborarea voluntară și eficiența colectării fiscale pe termen lung.

**P. Art. XII pct. 3-11 - Modificări la regimul veniturilor din activități independente
– încălcarea art. 1 alin. 5, art. 16, art. 44, art. 45, art. 53**

Introducerea unor diferențieri în tratamentul fiscal al veniturilor din activități independente, în funcție de tipul activității sau de nivelul veniturilor, prin articolele XII pct. 3-11 din proiectul de lege, constituie o încălcare fundamentală a principiilor constituționale care guvernează egalitatea tratamentului juridic și libertatea de exercitare a activităților economice.

Principiul egalității în drepturi consacrat de articolul 16 din Constituție impune ca persoanele aflate în situații similare să beneficieze de un tratament egal din partea legii și a autorităților publice. Toate persoanele care desfășoară activități independente se află, din punct de vedere juridic, în situații similare în ceea ce privește natura relației lor cu autoritățile fiscale și capacitatea lor contributivă relativă.

Diferențierea arbitrară între veniturile din închirierea a 1-7 camere, considerate venituri din cedarea folosinței bunurilor, și veniturile din închirierea a peste 7 camere, considerate venituri din activități independente, nu reflectă diferențe substanțiale în natura economică a activității desfășurate. În ambele cazuri, este vorba despre aceeași activitate economică - închirierea de spații locative - iar diferențierea se bazează pe un criteriu pur cantitativ care nu are justificare economică sau juridică obiectivă.

Această diferențiere creează în fapt două regimuri fiscale distincte pentru aceeași activitate economică, ceea ce constituie o încălcare clară a principiului egalității. Persoanele care închiriază exact 7 camere se află într-un regim fiscal diferit față de cele care închiriază 8 camere, deși activitatea economică desfășurată este identică din toate punctele de vedere relevante.

Complicarea excesivă a regimului fiscal prin introducerea mai multor categorii de venituri cu reguli diferite de calcul și declarare afectează principiul securității juridice și poate descuraja exercitarea activităților independente. Persoanele fizice se confruntă cu un labirint de reglementări care fac extrem de dificilă înțelegerea și respectarea obligațiilor fiscale.

Articolul 45 din Constituție garantează libertatea economică, care include dreptul persoanelor de a-și desfășura activitățile economice fără restricții nejustificate din partea statului. Complicarea artificială a regimului fiscal poate constitui o restricție indirectă asupra acestei libertăți prin crearea de bariere administrative care descurajează exercitarea activităților independente.

Introducerea unor praguri rigide care determină trecerea automată dintr-un regim fiscal în altul poate genera efecte de prag nedorite, determinând contribuabilii să-și limiteze artificial activitatea pentru a evita trecerea într-un regim fiscal mai complex sau mai defavorabil. Acest comportament indus de reglementările fiscale nu reflectă considerente economice legitime și poate genera distorsiuni în piața respectivă.

Diferențierea tratamentului pentru veniturile din servicii de cazare prin introducerea unui regim special cu cota forfetară de 30% pentru cheltuieli și impozit final de 10% creează o discriminare nejustificată față de alte forme de activități independente similare din punct de vedere economic. Nu există o justificare obiectivă pentru acordarea unui tratament fiscal preferențial acestei categorii specifice de activități.

Această preferință fiscală poate distorsiona concurența pe piața serviciilor de cazare prin avantajarea unor operatori față de alții pe baza unor criterii arbitrare de clasificare fiscală. Operatorii care sunt clasificați în regimul general al activităților independente sunt dezavantajați față de cei care beneficiază de regimul special, deși pot desfășura activități similare.

Modificările aduse sistemului de norme de venit prin creșterea la 12 salarii minime brute pe țară afectează principiul proporționalității fiscale și poate genera efecte regresive asupra contribuabililor cu venituri mici. Această măsură nu ține cont de capacitatea contributivă reală a persoanelor și poate impune sarcini fiscale disproporționate în raport cu veniturile efectiv realizate.

Lipsa unor mecanisme de adaptare la specificitatea diferitelor sectoare de activitate și la diferitele realități economice regionale face ca aceste modificări să fie rigide și inadecvate pentru diversitatea situațiilor economice din România. Un sistem fiscal echitabil trebuie să țină cont de aceste diferențe și să ofere flexibilitatea necesară pentru a evita efectele discriminatorii.

De asemenea, modificările introduc obligații distincte de evidență și raportare pentru categorii similare de activități, ceea ce poate crea confuzie și poate genera costuri administrative suplimentare pentru contribuabili. Aceste costuri pot fi prohibitive pentru persoanele cu venituri mici și pot descuraja exercitarea activităților independente.

Prevederile analizate ridică probleme serioase privind respectarea principiului securității juridice și al legalității, garantate prin articolul 1 alineatul (5) din Constituție, care prevede că în România respectarea Constituției, supremației sale și a legilor este obligatorie.

Definițiile și criteriile utilizate în text prezintă ambiguități care pot genera incertitudine juridică. Noțiunea de „închiriere pe termen scurt” este definită ca închirierea pentru perioade de maximum treizeci de zile unei camere aceleași persoane într-un an calendaristic, dar această definiție poate crea confuzii practice. Nu este clar cum se aplică această regulă în cazul în care aceeași cameră este închiriată aceleiași persoane în perioade separate care în total depășesc treizeci de zile, sau în cazul în care închirierea se face prin intermediul unor terți.

Criteriul temporal de treizeci de zile pare arbitrar și nu reflectă o logică economică sau juridică coerentă. Această limită temporală nu corespunde cu perioade standard din practica comercială sau cu alte reglementări din domeniul turismului și poate crea dificultăți de aplicare în practică.

Complexitatea regulilor de calcul al venitului brut și net, cu multiple excepții și deduceri specifice, poate genera confuzie în rândul contribuabililor și poate compromite principiul clarității și previzibilității normelor juridice. Contribuabilii trebuie să poată anticipa consecințele juridice și fiscale ale acțiunilor lor, iar reglementările complexe și ambigue pot afecta această capacitate de anticipare.

Impactul cumulativ al acestor modificări poate descuraja antreprenoriul individual și poate afecta capacitatea persoanelor de a-și diversifica sursele de venit prin activități independente. Acest lucru poate avea efecte negative asupra dinamismului economic și asupra capacității de adaptare a forței de muncă la schimbările economice.

Deși prevederile nu au în mod explicit caracter retroactiv, aplicarea lor poate afecta contracte și situații juridice existente, ridicând probleme privind respectarea principiului securității juridice.

Contribuabilii care au încheiat contracte de închiriere pe termen lung înainte de intrarea în vigoare a noilor prevederi se pot afla în situația de a fi supuși retroactiv la un regim fiscal diferit, în funcție de modalitatea de aplicare a noilor norme. Această situație poate afecta echilibrul contractual și poate genera consecințe financiare neprevăzute pentru părțile contractante.

Modificarea regimului fiscal pentru activități în curs de desfășurare poate avea efecte cu privire la planificarea financiară și fiscală a contribuabililor. Aceștia pot fi nevoiți să își modifice substanțial strategiile de afaceri pentru a se conforma noilor cerințe, ceea ce poate constitui o formă indirectă de retroactivitate.

Articolul 53 din Constituție prevede că restrângerea exercițiului unor drepturi sau libertăți poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică și este proporțională cu situația care a determinat-o. Prevederile analizate introduc măsuri restrictive care pot fi considerate disproporționate față de obiectivele urmărite.

Transformarea automată a regimului fiscal de la cedarea folosinței bunurilor la activități independente odată cu depășirea pragului de șapte camere constituie o măsură drastică care poate avea consecințe financiare și administrative severe pentru contribuabili. Această transformare implică nu doar o modificare a cotei de impozitare, ci și asumarea unor obligații administrative complexe, inclusiv evidența contabilă și raportarea specifică activităților independente.

Măsura pare disproporționată față de obiectivul de combatere a evaziunii fiscale sau de asigurare a unei contribuții fiscale echitabile. Același obiectiv ar putea fi atins prin măsuri mai puțin restrictive, cum ar fi aplicarea unor cote progresive de impozitare sau întărirea controalelor fiscale, fără a impune un schimb complet de regim fiscal.

Obligația completării și păstrării fișei de ocupare a capacității de cazare poate fi considerată o măsură birocratică excesivă pentru o activitate de dimensiuni reduse. Pentru contribuabilii care

închiriază una sau două camere ocazional, această obligație poate constitui o povară administrativă disproporționată față de venitul generat.

Prevederile pot afecta exercitarea liberă a dreptului de proprietate privată, garantat prin articolul 44 din Constituție. Dreptul de proprietate include dreptul proprietarului de a dispune de bunul său și de a-l valorifica în condițiile legii.

Crearea unor regimuri fiscale diferite și a unor bariere administrative pentru folosirea bunurilor proprii în activități economice poate constitui o restrângere nejustificată a dreptului de proprietate. Proprietarii de locuințe sunt limitați în capacitatea de valorificare a bunurilor lor prin impunerea unor praguri arbitrare și a unor regimuri fiscale diferite în funcție de amploarea activității.

Q. Art. XII pct. 12-13 – Impozitarea diferențiată a câștigurilor de capital - încălcarea art. 16, art. 44, art. 45, art. 56, art. 135

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. Aplicarea unor cote de impozitare diferite (3% vs 6%) pentru aceeași natură de venit - câștigurile de capital - doar pe baza duratei de deținere constituie o discriminare fiscală nejustificată.

Această diferențiere nu are o bază economică obiectivă care să justifice tratamentul fiscal diferit. Câștigul de capital reprezintă aceeași natură de venit indiferent de durata pentru care activul a fost deținut, iar valoarea economică a câștigului nu se modifică în funcție de acest criteriu temporal.

Sistemul creează categorii artificiale de investitori cu drepturi fiscale diferite doar pe baza unei variabile temporale arbitrare. Un investitor care vinde un titlu după 364 de zile va plăti dublul impozitului față de cel care vinde după 366 de zile, fără o justificare economică rațională pentru această diferență drastică.

Criteriul de 365 de zile pare ales arbitrar și nu reflectă principii economice fundamentale sau diferențe reale în natura investițiilor. Nu există o justificare constituțională pentru această linie de demarcație temporală precisă care să determine o dublare a sarcinii fiscale.

Articolul 56 din Constituția României prevede că sistemul fiscal se bazează pe principii de echitate și progresivitate. Sistemul de impozitare diferențiată în funcție de durata de deținere încalcă principiul echității fiscale prin crearea unor inegalități de tratament care nu se bazează pe capacitatea contributivă reală.

Capacitatea contributivă a unui investitor este determinată de mărimea câștigului obținut, nu de durata pentru care a deținut activul. Doi investitori cu câștiguri identice ar trebui să contribuie în mod egal la finanțarea cheltuielilor publice, indiferent de strategiile lor de investiții.

Sistemul poate penaliza în mod nejustificat investitorii care adoptă strategii de investiții pe termen scurt din motive legitime, cum ar fi necesități de lichiditate, oportunități de piață sau gestionarea riscurilor. Acești investitori nu au o capacitate contributivă mai mare care să justifice o sarcină fiscală dublă.

Măsura poate favoriza artificial anumite strategii de investiții în detrimentul altora, distorsionând alocarea eficientă a capitalului și interferând cu mecanismele naturale ale pieței în stabilirea prețurilor și a strategiilor investiționale.

Articolele 44 și 45 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și libertatea economică, inclusiv dreptul investitorilor de a-și gestiona portofoliile conform strategiilor lor comerciale. Penalizarea fiscală a investițiilor pe termen scurt constituie o ingerință nejustificată în autonomia investitorilor privind gestionarea activelor.

Dublarea cotei de impozitare pentru investițiile pe termen scurt poate constrânge artificial libertatea investitorilor de a răspunde la schimbările de pe piață sau de a-și adapta strategiile la circumstanțele economice. Această constrângere poate reduce eficiența investițiilor și poate afecta randamentele economice.

Sistemul poate forța investitorii să adopte comportamente iraționale din punct de vedere economic doar pentru a evita sarcina fiscală mai mare, cum ar fi menținerea unor poziții nerentabile pentru a depăși pragul de 365 de zile. Această distorsiune a comportamentului economic poate reduce eficiența pieței de capital.

Restricția poate afecta în special investitorii profesioniști sau instituționali care gestionează riscuri prin tranzacții frecvente și care pot fi penalizați nejustificat pentru aplicarea unor strategii de investiții legitime și eficiente.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Dublarea cotei de impozitare pentru investițiile pe termen scurt pare o măsură disproporționată care depășește obiectivele legitime ale politicii fiscale.

Diferența de 100% între cotele de impozitare (de la 3% la 6%) este extrem de substanțială și poate avea efecte disproporționate asupra comportamentului investitorilor și asupra funcționării pieței de capital. O asemenea diferență drastică nu poate fi justificată prin simple considerente de politică fiscală.

Măsura nu demonstrează că obiectivele urmărite (care nu sunt nici măcar clar articulate în expunerea de motive) nu pot fi atinse prin mijloace mai puțin restrictive, cum ar fi diferențe mai mici între cote sau alte instrumente de politică economică.

Sistemul nu prevede excepții pentru situații în care investitorul este forțat să vândă activele din motive independente de voința sa, cum ar fi necesități medicale urgente, falimentul sau alte circumstanțe excepționale.

Principiul neutralității fiscale impune ca sistemul fiscal să nu influențeze artificial deciziile economice, permițând pieței să aloce resursele în mod eficient. Diferențierea cotelor în funcție de durata de deținere încalcă acest principiu prin crearea unor stimulente artificiale care pot distorsiona deciziile de investiții.

Sistemul poate descuraja tranzacționarea activă și poate reduce lichiditatea pieței de capital, afectând eficiența formării prețurilor și capacitatea pieței de a reflecta rapid informațiile noi. Această reducere a lichidității poate avea efecte negative asupra tuturor participanților la piață.

Măsura poate favoriza artificial investițiile pasive în detrimentul gestionării active a portofoliilor, reducând rolul investitorilor profesioniști în monitorizarea și disciplinarea companiilor listate. Această distorsiune poate afecta guvernanța corporativă și eficiența economică generală.

Penalizarea investițiilor pe termen scurt poate reduce capacitatea pieței de a răspunde rapid la schimbările fundamentale în valorile companiilor, afectând funcția de descoperire a prețurilor a pieței de capital.

Modificările pot avea efecte negative asupra dezvoltării pieței de capital românești prin descurajarea participării investitorilor activi și prin reducerea volumelor de tranzacționare. O piață de capital vibrantă necesită diversitate în strategiile de investiții și în orizonturile temporale ale investitorilor.

Sistemul poate descuraja investitorii străini care sunt obișnuiți cu strategii de investiții active și care pot percepe penalizarea fiscală a acestor strategii ca fiind un obstacol în calea investițiilor în România.

Măsura poate reduce atractivitatea pieței românești de capital pentru investitorii instituționali care aplică strategii de gestionare activă a riscurilor și care necesită flexibilitate în timing-ul tranzacțiilor.

Distorsiunile create în comportamentul investitorilor pot afecta calitatea informațiilor reflectate în prețurile de piață și pot reduce eficiența alocării capitalului în economia românească.

Complexitatea sistemului bazat pe durata de deținere poate crea oportunități pentru evaziune fiscală prin manipularea datelor de dobândire sau prin structurarea artificială a tranzacțiilor pentru a evita cotele mai mari de impozitare.

Aplicarea regulii „primul intrat - primul ieșit” poate fi dificil de monitorizat și verificat în practică, mai ales pentru portofoliile complexe cu multiple tranzacții, creând oportunități pentru erori sau manipulări.

Sistemul poate genera sarcini administrative suplimentare atât pentru contribuabili, cât și pentru administrația fiscală, reducând eficiența colectării fiscale și crescând costurile de conformare.

Diferențele de tratament pot încuraja dezvoltarea unor scheme de evitare fiscală care să exploateze complexitatea sistemului, reducând eficiența colectării și creând inechități între contribuabili.

Majoritatea jurisdicțiilor dezvoltate tind să simplifice sistemele de impozitare a câștigurilor de capital și să reducă distorsiunile în comportamentul investitorilor. Introducerea unui sistem complex de diferențiere temporală merge împotriva acestor tendințe moderne.

Sistemul poate plasa România în dezavantaj competitiv față de alte jurisdicții care oferă tratament fiscal mai favorabil sau mai simplu pentru investițiile în instrumente financiare, afectând atractivitatea ca destinație pentru investiții.

Complexitatea crescută a sistemului fiscal poate descuraja inovația financiară și dezvoltarea de noi instrumente sau strategii de investiții care ar putea beneficia economia românească.

Măsura poate crea bariere în calea integrării pieței românești de capital cu piețele internaționale, reducând accesul la capital străin și limitând oportunitățile de diversificare pentru investitorii români.

Distorsiunile create în comportamentul investitorilor pot avea efecte asupra stabilității financiare prin concentrarea artificială a tranzacțiilor în anumite perioade sau prin crearea unor patterns anormale de comportament pe piață.

Reducerea lichidității pieței ca urmare a penalizării tranzacțiilor frecvente poate amplifica volatilitatea și poate face piața mai vulnerabilă la șocuri externe sau la comportamente de panică.

Concentrarea investitorilor pe strategii pe termen lung poate reduce capacitatea pieței de a absorbi șocuri și poate crea dezechilibre temporare mai severe în situații de criză.

Sistemul poate reduce diversitatea strategiilor de investiții pe piață, creând o omogenizare care poate amplifica riscurile sistemice și poate reduce reziliența financiară generală.

R. Art. XII pct. 14 – Modificări la impozitarea veniturilor din transferul de monedă virtuală – încălcarea art. 1 alin. 5, art. 16, art. 56

Prevederea referitoare la impozitarea veniturilor din transferul de monedă virtuală, prin stabilirea unei cote de 16% asupra câștigului determinat ca diferență pozitivă între prețul de vânzare și cel de achiziție, ridică probleme constituționale semnificative. Această reglementare prezintă deficiențe majore atât din perspectiva tehnicii legislative, cât și din cea a respectării principiilor constituționale fundamentale, în special a principiului așezării juste a sarcinilor fiscale și al securității juridice.

Articolul 56 din Constituția României prevede că impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului public se stabilesc numai prin lege, cu respectarea capacității contributive. Acest principiu

impune ca sistemul fiscal să fie echitabil, rezonabil și să țină cont de realitățile economice ale activităților supuse impozitării.

Reglementarea propusă încalcă principiul echității fiscale prin ignorarea completă a pierderilor suferite în tranzacțiile cu monedă virtuală. Sistemul fiscal actual pentru alte instrumente financiare, cum ar fi acțiunile sau obligațiunile, permite compensarea pierderilor cu câștigurile, recunoscând astfel natura volatilă și riscantă a acestor investiții. Excluderea posibilității de a deduce pierderile în cazul monedei virtuale creează o discriminare nejustificată între diferite tipuri de instrumente financiare.

Această abordare contravine principiului capacității contributive, deoarece impune o obligație fiscală asupra unor câștiguri nominale care pot să nu reflecte câștigul real al contribuabilului. Un investitor poate avea câștiguri semnificative pe anumite tranzacții, dar pierderi și mai mari pe altele, rezultând în final o pierdere netă. Totuși, conform reglementării propuse, acesta va trebui să plătească impozit doar pe câștiguri, fără a putea compensa pierderile.

Pragul de scutire de 200 lei per tranzacție, cu condiția ca totalul să nu depășească 600 lei anual, pare arbitrar stabilit și nu reflectă realitățile tranzacționării cu monedă virtuală. Acest prag extrem de redus nu ține cont de faptul că multe tranzacții cu monedă virtuală au valori mai mari și că volatilitatea acestor active poate genera câștiguri aparente care se pot transforma rapid în pierderi.

Principiul securității juridice impune ca normele juridice să fie clare, previzibile și aplicabile în practică. Reglementarea propusă încalcă acest principiu prin crearea unor reguli care sunt extrem de dificil de aplicat în realitatea tranzacționării cu monedă virtuală.

Determinarea câștigurilor pe fiecare tranzacție în parte este de cele mai multe ori imposibil de realizat în condițiile actuale ale pieței monedei virtuale. Majoritatea tranzacțiilor nu se efectuează direct în monede clasice, ci prin intermediul unor stablecoin-uri, în special USDT (Tether). Această realitate tehnică face ca calculul prețului de achiziție și vânzare să fie extrem de complex și adesea imposibil de determinat cu precizie.

Lipsa unor reguli clare privind modul de calcul al prețului de achiziție și vânzare creează o incertitudine juridică majoră. Contribuabilii nu pot determina cu exactitate obligațiile fiscale pe care le au, ceea ce poate duce la încălcări involuntare ale legislației fiscale sau la interpretări diferite din partea autorităților fiscale.

Absența unor prevederi privind cursul de schimb care trebuie utilizat pentru convertirea în lei a valorilor exprimate în monedă virtuală amplifică problemele de aplicare practică. Fără stabilirea unui curs de referință clar - de exemplu, cursul BNR pentru USD, considerând USDT ca echivalent cu USD - contribuabilii se află în imposibilitatea de a calcula corect obligațiile fiscale.

Tratamentul diferit aplicat investițiilor în monedă virtuală față de alte instrumente financiare, fără o justificare obiectivă și rezonabilă, constituie o încălcare a principiului egalității în fața legii. Investitorii în acțiuni, obligațiuni sau alte instrumente financiare beneficiază de posibilitatea compensării pierderilor cu câștigurile, în timp ce investitorii în monedă virtuală sunt privați de această posibilitate.

Această discriminare nu are o bază științifică sau economică validă. Moneda virtuală prezintă caracteristici similare cu alte instrumente financiare în ceea ce privește volatilitatea și riscurile de investiție. De fapt, volatilitatea monedei virtuale este de obicei mai mare decât cea a instrumentelor financiare tradiționale, ceea ce ar justifica un tratament fiscal cel puțin la fel de favorabil, nu mai restrictiv.

Diferențierea de tratament poate fi considerată arbitrară și poate descuraja investițiile în tehnologii inovatoare, afectând competitivitatea economiei române în sectoarele de înaltă tehnologie.

Reglementarea defectuoasă creează un risc major de reducere a gradului de conformare voluntară, deoarece contribuabilii se confruntă cu reguli imposibil de aplicat în practică. Această

situație poate determina multe persoane să opteze pentru strategii de evitare a jurisdicției fiscale românești.

Observația privind simplitatea organizării tranzacțiilor prin intermediul unor companii situate în afara României - în jurisdicții precum Gibraltar, Seychelles sau Insulele Marshall - evidențiază o problemă sistemică majoră. Lipsa implementării regulilor OECD privind companiile controlate din străinătate (CFC Rules) în România face ca această alternativă să fie extrem de atractivă pentru investitorii care doresc să evite reglementarea defectuoasă.

Această situație poate duce la o emigrare fiscală semnificativă în sectorul monedei virtuale, cu pierderi substanțiale de venituri fiscale pentru bugetul de stat și cu efecte negative asupra dezvoltării ecosistemului fintech românesc.

Reglementarea propusă contravine principiilor economiei de piață prin crearea unor distorsiuni artificiale care pot descuraja inovația și investițiile în tehnologii emergente. România riscă să rămână în urmă în adoptarea și dezvoltarea tehnologiilor blockchain și a monedei virtuale, sectoare cu potențial economic semnificativ.

Tratamentul fiscal nefavorabil al monedei virtuale poate determina companiile și investitorii din acest sector să își mute activitățile în alte jurisdicții mai prietenoase din punct de vedere fiscal și regulatory. Această situație poate afecta competitivitatea economică a României și poate reduce potențialul de atragere a investițiilor străine în sectoarele de înaltă tehnologie.

Din perspectiva tehnicii legislative, prevederea analizată prezintă deficiențe majore care afectează calitatea actului normativ. Ignorarea realităților practice ale tranzacționării cu monedă virtuală demonstrează o abordare superficială a unei materii extrem de complexe.

Reglementarea pare să fi fost concepută fără consultarea specialiștilor din domeniu și fără o analiză aprofundată a implicațiilor practice. Această abordare poate genera numeroase probleme de interpretare și aplicare, care vor necesita clarificări ulterioare prin norme metodologice sau prin practică judiciară.

Sistemul fiscal trebuie să permită compensarea pierderilor din tranzacțiile cu monedă virtuală cu câștigurile din aceleași tipuri de tranzacții, similar cu tratamentul acordat altor instrumente financiare. Această măsură ar asigura respectarea principiului echității fiscale și al capacității contributive.

Legislația trebuie să prevadă reguli precise pentru determinarea prețului de achiziție și vânzare, inclusiv specificarea cursurilor de schimb care trebuie utilizate. De exemplu, pentru tranzacțiile în USDT, ar trebui stabilit că se utilizează echivalența cu USD și cursul BNR pentru conversia în lei.

Pragurile de scutire trebuie să reflecte realitățile pieței monedei virtuale și să țină cont de costurile de tranzacționare și de volatilitatea acestor active. Pragurile actuale sunt mult prea reduse pentru a fi relevante în practică.

Pentru a preveni evaziunea fiscală prin utilizarea unor structuri offshore, România ar trebui să implementeze regulile OECD privind companiile controlate din străinătate, concentrându-se pe beneficiarul real final.

Reglementarea defectuoasă poate avea efecte negative asupra dezvoltării sectorului fintech din România și asupra adoptării tehnologiilor blockchain în economie. Aceste tehnologii au potențialul de a contribui semnificativ la modernizarea economiei și la creșterea competitivității României la nivel internațional.

Un cadru fiscal neprieten poate descuraja nu doar investitorii individuali, ci și companiile care dezvoltă soluții bazate pe blockchain sau care oferă servicii legate de moneda virtuală. Această situație poate afecta poziția României în competiția internațională pentru atragerea de investiții în sectoarele de înaltă tehnologie.

S. Art. XII pct. 16-21 - Modificări la impozitul pe venit și contribuții - încălcarea art. 15 alin. 2, art. 16, art. 56, art. 53

Articolul 56 din Constituția României prevede că impozitele se stabilesc cu respectarea capacității contributive și că sistemul fiscal se bazează pe principii de echitate și progresivitate. Introducerea cotelor diferențiate încalcă aceste principii prin crearea unor avantaje fiscale care nu se corelează cu capacitatea contributivă reală.

Capacitatea contributivă este determinată de nivelul total al veniturilor, nu de sursa acestora. Doi contribuabili cu același nivel de venit ar trebui să aibă aceeași sarcină fiscală, indiferent dacă veniturile provin din activități independente, din închiriere sau din alte surse.

Cota redusă de 10% pentru anumite categorii de venituri poate reduce progresivitatea sistemului fiscal prin favorizarea categoriilor cu venituri mai mari care au acces la investiții imobiliare sau la generarea de drepturi de proprietate intelectuală.

Sistemul poate crea oportunități pentru evaziune fiscală prin reconversiunea artificială a unor tipuri de venituri pentru a beneficia de cotele mai mici, complicând administrarea fiscală și reducând veniturile bugetare.

Articolul 15 alineatul 2 din Constituția României interzice aplicarea retroactivă a legilor nefavorabile. Prevederile privind „pierderea definitivă” pentru veniturile din închirierea în scop turistic obținute în 2025 constituie o modificare retroactivă a regulilor fiscale care afectează negativ contribuabilii.

Contribuabilii care au obținut venituri din închirierea în scop turistic în 2025 au procedat conform regulilor fiscale în vigoare la acea dată și aveau așteptarea legitimă că pierderile fiscale vor putea fi reportate conform legislației existente. Transformarea retroactivă a acestor pierderi în „pierderi definitive” echivalează cu modificarea condițiilor fiscale după consumarea faptelor.

Schimbarea retroactivă a regulilor privind reportarea pierderilor poate afecta grav contribuabilii care au planificat investiții pe baza posibilității de a compensa pierderile temporare cu veniturile viitoare. Această modificare poate transforma investiții aparent rentabile în pierderi definitive.

Aplicarea imediată a noilor reguli asupra situațiilor constituite sub imperiul legislației anterioare încalcă principiul încrederii legitime și poate descuraja investițiile pe termen lung din cauza impredictibilității cadrului fiscal.

Modificările introduc un nivel suplimentar de complexitate în sistemul fiscal prin crearea unor reguli diferite pentru categorii similare de venituri. Această complexitate poate afecta aplicarea uniformă a legii și poate crea oportunități pentru interpretări arbitrare.

Diferențierea între veniturile din „cedarea folosinței bunurilor” și alte categorii de venituri poate fi dificil de aplicat în practică și poate genera litigii privind încadrarea corectă a anumitor tipuri de venituri.

Referințele multiple la diferite articole și excepții creează un sistem normativ fragmentat care poate fi dificil de înțeles și aplicat atât de către contribuabili, cât și de către administrația fiscală.

Proliferarea excepțiilor și a regulilor speciale poate submina coerentă și predictibilitatea sistemului fiscal, afectând securitatea raporturilor juridice și încrederea în stabilitatea cadrului fiscal.

Principiul neutralității fiscale impune ca sistemul fiscal să nu influențeze artificial deciziile economice, permițând mecanismelor de piață să aloce resursele în mod eficient. Cotele diferențiate încalcă acest principiu prin crearea unor stimulente artificiale în favoarea anumitor activități.

Favorizarea fiscală a închirierilor poate stimula artificial dezvoltarea sectorului imobiliar în detrimentul altor sectoare economice, creând posibile bule speculative și distorsiuni în prețurile proprietăților.

Sistemul poate descuraja investițiile în activități productive care sunt impozitate cu cote mai mari în favoarea investițiilor în proprietăți care beneficiază de tratament fiscal preferențial.

Distorsiunile create pot afecta competitivitatea economiei prin canalizarea resurselor către sectoare favorizate fiscal în loc de sectoare cu productivitate economică superioară.

Reducerea cotelor de impozitare pentru anumite categorii de venituri poate reduce semnificativ veniturile bugetare, afectând capacitatea statului de a finanța serviciile publice și investițiile în infrastructură.

Pierderile de venituri bugetare vor trebui compensate prin majorarea altor taxe sau prin reducerea cheltuielilor publice, afectând indirect toți cetățenii pentru a finanța avantajele fiscale ale unei categorii restrânse.

T. Art. XII pct. 19 - Majorarea plafonului pentru contribuțiile de sănătate de la 60 la 72 de salarii minime - încălcarea art. 16, art. 41, art. 47, art. 56

Majorarea plafonului pentru calculul contribuțiilor de asigurări sociale de sănătate de la 60 la 72 de salarii minime brute pe țară (o creștere de 20%) constituie o încălcare a principiilor constituționale fundamentale prin crearea unei sarcini fiscale disproporționate care afectează echitatea sistemului fiscal și poate compromite accesul la serviciile de sănătate.

Articolul 56 din Constituția României prevede că impozitele și contribuțiile se stabilesc cu respectarea capacității contributive și că sistemul fiscal se bazează pe principii de echitate și progresivitate. Majorarea cu 20% a plafonului pentru contribuțiile de sănătate încalcă aceste principii prin crearea unei sarcini disproporționate.

Creșterea de la 60 la 72 de salarii minime brute reprezintă o majorare substanțială care poate depăși capacitatea contributivă reală a multor persoane cu venituri din activități independente.

Această majorare vine în contextul în care multe alte sarcini fiscale au fost deja crescute prin același proiect de lege, creând un efect cumulativ care poate deveni o formă de confiscare pentru anumite categorii de contribuabili.

Sistemul nu ține cont de faptul că persoanele cu venituri din activități independente nu beneficiază de aceleași garanții sociale ca salariații și pot avea venituri fluctuante care fac dificilă planificarea sarcinilor fiscale mari.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității în fața legii. Majorarea plafonului creează o discriminare nejustificată între salariați și persoanele cu venituri din activități independente.

Diferența de tratament devine și mai evidentă când se consideră că persoanele cu activități independente trebuie să suporte întreaga povară a contribuțiilor.

Sistemul poate penaliza nejustificat antreprenoriatul și activitățile independente, descurajând inovația și dezvoltarea sectorului privat prin crearea unor sarcini fiscale disproporționate.

Majorarea poate afecta în mod deosebit profesioniștii tineri sau cei care încep activități independente, care pot avea venituri variabile și care pot fi descurajați de perspectiva unor contribuții foarte mari.

Articolul 47 din Constituția României prevede că statul asigură libertatea asistenței medicale și a măsurilor sanitare. Majorarea contribuțiilor poate avea efecte paradoxale asupra accesului la

serviciile de sănătate dacă determină persoane să renunțe la activități independente sau să migreze către economia subterană.

Contribuțiile foarte mari pot forța unele persoane să își reducă veniturile declarate, afectând astfel accesul lor la serviciile medicale și reducând veniturile sistemului de sănătate.

Articolele 41 și 45 din Constituția României garantează dreptul la muncă și libertatea economică. Majorarea substanțială a contribuțiilor poate afecta exercitarea liberă a acestor drepturi prin crearea unor bariere financiare în calea activităților independente.

Contribuțiile foarte mari pot determina mulți profesioniști să migreze către alte țări cu sisteme fiscale mai favorabile, cauzând o "fugă a creierelor" care poate afecta dezvoltarea economică a României.

Antreprenorii pot fi descurajați să înființeze afaceri noi sau să își extindă activitățile din cauza perspectivei unor contribuții mari, afectând dinamismul economic și crearea de locuri de muncă.

Sistemul poate forța artificial transformarea unor activități independente în relații de muncă tradiționale, reducând flexibilitatea pieței muncii și inovația în organizarea activității economice.

Majorarea contribuțiilor poate reduce competitivitatea României pe piața de servicii din Uniunea Europeană, unde profesioniștii români vor fi dezavantajați de costurile mai mari cu asigurările sociale față de colegii din alte țări membre.

Întreprinderile care depind de colaboratori independenți pot fi forțate să își modifice modelele de afaceri sau să relocalizeze activități în țări cu costuri mai mici, afectând ecosistemul antreprenorial românesc.

Sectoarele intensive în cunoaștere (IT, consultanță, servicii profesionale) pot fi deosebit de afectate, având în vedere că depind în mare măsură de profesioniști independenți care pot deveni prea costisitori sau pot alege să lucreze în alte jurisdicții.

Majorarea poate afecta atractivitatea României ca destinație pentru investiții în servicii și poate reduce numărul de profesioniști străini dispuși să lucreze în țară.

Creșterea cu 20% a plafonului pare disproporționată față de creșterile normale ale costurilor cu serviciile de sănătate și nu este justificată printr-o analiză transparentă a nevoilor sistemului medical.

Majorarea vine fără demonstrarea unor beneficii concrete pentru asigurați sau fără îmbunătățiri corespondente ale serviciilor medicale, sugerând că este mai degrabă o măsură de creștere a veniturilor bugetare decât de îmbunătățire a sistemului de sănătate.

Lipsa unei etapizări a măsurii sau a unor mecanisme de adaptare graduală poate crea șocuri financiare pentru multe persoane care nu au avut timp să își adapteze bugetele la noile cerințe.

Paradoxal, majorarea contribuțiilor poate afecta sustenabilitatea pe termen lung a sistemului de sănătate dacă determină reducerea numărului de persoane asigurate sau migrația către economia informală.

Presiunea fiscală mare poate determina mulți profesioniști să își relocalizeze activitățile în alte țări, reducând baza de contribuabili și veniturile totale ale sistemului de sănătate.

Sistemul poate deveni dependent de un număr mai mic de mari contribuabili, creând vulnerabilități în cazul în care aceștia își modifică statusul sau își reduc activitatea.

Reducerea numărului de asigurați poate afecta solidaritatea sistemului și poate forța creșteri ulterioare ale contribuțiilor pentru cei rămași, creând un cerc vicios.

U. Art. XII pct. 22-49 - Modificări la calculul taxelor locale și impozitelor – încălcarea art. 1 alin. 3-5, art. 44, art. 47, art. 56, art. 120, art. 139

Modificările propuse în domeniul taxelor și impozitelor ridică probleme constituționale multiple și grave, încălcând principii fundamentale ale sistemului juridic românesc. Analiza acestor prevederi relevă nu doar încălcări ale autonomiei locale, ci și violarea principiului așezării juste a sarcinilor fiscale, prin majorări drastice de impozite care afectează capacitatea contributivă a cetățenilor și echitatea sistemului fiscal.

Articolul 139 din Constituția României consacră principiul autonomiei locale ca un pilon fundamental al organizării administrative a statului. Această autonomie nu reprezintă doar o declarație formală, ci implică recunoașterea unor competențe reale și efective pentru autoritățile administrației publice locale, inclusiv în domeniul fiscal local.

Autonomia locală include în mod necesar și dimensiunea financiară, care presupune dreptul autorităților locale de a-și gestiona propriile resurse financiare și de a stabili, în limitele legii, nivelul impozitelor și taxelor locale în funcție de nevoile specifice ale comunității locale și de capacitatea contributivă a cetățenilor. Acest principiu derivă din înțelegerea că autoritățile locale, fiind cele mai apropiate de cetățeni, sunt în cea mai bună poziție pentru a evalua nevoile locale și pentru a adapta politicile fiscale la specificitatea fiecărei comunități.

Modificările propuse introduc restricții severe asupra capacității consiliilor locale de a stabili cotele impozitelor și taxelor locale. Prevederea că cotele nu pot fi mai mici decât cele stabilite pentru anul 2025 elimină în fapt flexibilitatea autorităților locale de a adapta politica fiscală locală la schimbările circumstanțelor economice sau la nevoile specifice ale comunității. Această rigiditate transformă autoritățile locale din factori activi de decizie fiscală în simple executanți ai unor politici stabilite central.

Eliminarea posibilității de a reduce impozitele și taxele locale poate afecta grav competitivitatea dintre diferitele unități administrativ-teritoriale și poate împiedica dezvoltarea unor politici locale inovatoare în domeniul fiscal. Concurența fiscală între autorități locale poate fi un factor pozitiv de stimulare a eficienței și a calității serviciilor publice locale, contribuind la dezvoltarea economică regională.

Restricțiile impuse pot avea efecte negative asupra motivației și a responsabilității autorităților locale, prin reducerea capacității acestora de a influența în mod real situația financiară a comunității și de a răspunde pentru deciziile fiscale adoptate. Această situație subminează esența principiului democratic al autonomiei locale și transformă alegerile locale într-un exercițiu formal, fără impact real asupra politicilor publice.

Articolul 120 din Constituție stabilește că autoritățile administrației publice locale se înființează și își desfășoară activitatea potrivit principiului autonomiei locale. Această prevedere constituțională impune ca autoritățile centrale să respecte sfera de competență a autorităților locale și să nu interfereze nejustificat în exercitarea atribuțiilor acestora.

Impunerea unor reguli rigide privind indexarea și calculul taxelor locale constituie o ingerință a puterii centrale în competențele locale care depășește limitele constituționale ale acestei intervenții. Puterea centrală poate stabili principiile generale ale sistemului fiscal local și poate asigura coerență între diferitele nivele de administrație, dar nu poate substitui în totalitate decizia autorităților locale în privința nivelului concret al taxelor și impozitelor.

Modificările aduse sistemului de scutiri și reduceri prin limitarea acestora la maximum cinci la sută din totalul veniturilor încasate în anul precedent restricționează grav capacitatea autorităților locale de a dezvolta politici sociale și economice adaptate nevoilor locale. Această limitare nu ține cont de specificitatea diferitelor comunități locale și de diversitatea situațiilor sociale și economice cu care se confruntă acestea.

Autoritățile locale trebuie să aibă posibilitatea de a acorda scutiri și reduceri mai substanțiale în situații excepționale, cum ar fi calamitățile naturale, crizele economice sau pentru sprijinirea anumitor categorii vulnerabile de cetățeni. Limitarea rigidă la cinci la sută poate împiedica răspunsul

adecvat la astfel de situații și poate afecta capacitatea administrației locale de a îndeplini funcția sa de protecție socială.

Procedura complexă de aprobare a hotărârilor privind impozitele și taxele locale, cu obligația adoptării cu cel puțin trei zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar, poate crea dificultăți practice în funcționarea consiliilor locale și poate afecta capacitatea acestora de a răspunde prompt la schimbările circumstanțelor.

Una dintre cele mai grave încălcări constituționale rezultă din violarea principiului așezării juste a sarcinilor fiscale, consacrat prin articolul 56 din Constituția României. Acest articol prevede că impozitele, taxele și orice alte venituri ale bugetului public se stabilesc numai prin lege, cu respectarea capacității contributive, iar sistemul fiscal să se bazeze pe principii de echitate și progresivitate.

Majorările drastice de impozite propuse prin noile valori impozabile pentru clădiri încalcă flagrant principiul capacității contributive și al echității fiscale. Comparând valorile actuale cu cele propuse, creșterile sunt de o amploare fără precedent în sistemul fiscal românesc.

Pentru clădirile cu cadre din beton armat cu toate instalațiile, valoarea impozabilă crește de la 1.000 lei per metru pătrat la 2.677 lei per metru pătrat, reprezentând o majorare de aproximativ 168%. Această creștere este cu atât mai dramatică cu cât se aplică peste valorile deja indexate pentru anul 2025, ceea ce poate însemna în practică majorări efective de peste 200% față de nivelul actual al impozitelor.

Pentru clădirile cu cadre din beton armat fără toate instalațiile, majorarea este de la 600 lei la 1.606 lei per metru pătrat, reprezentând o creștere de aproximativ 168%. Pentru clădirile cu pereți din materiale tradiționale cu toate instalațiile, majorarea este de la 300 lei la 803 lei per metru pătrat, o creștere de aproximativ 168%.

Chiar și pentru clădirile-anexă, considerate de obicei construcții cu valoare redusă, majorările sunt substanțiale. Pentru anexele cu cadre din beton armat cu toate instalațiile, creșterea este de la 200 lei la 535 lei per metru pătrat, reprezentând o majorare de aproximativ 168%.

Aceste majorări extreme nu pot fi justificate prin evoluția economică generală sau prin creșterea costurilor cu serviciile publice locale. Creșterile economice nu au fost suficient de mari pentru a justifica majorări de impozite de această amploare.

Majorările propuse afectează în mod disproporționat categoriile cu venituri mici și mijlocii, care reprezintă majoritatea proprietarilor de locuințe din România.

Această creștere este cu atât mai problematică cu cât nu se corelează cu o îmbunătățire a serviciilor publice locale sau cu creșterea veniturilor cetățenilor. Multe familii vor fi nevoite să își reducă substanțial consumul pentru a face față noilor sarcini fiscale, ceea ce va avea efecte negative asupra nivelului de trai și asupra economiei în general.

Majorările extreme de impozite pot afecta exercitarea dreptului de proprietate, garantat prin articolul 44 din Constituție, și a nivelului de trai decent, consacrat prin articolul 47. Impozitele excesive pot forța proprietarii să își vândă locuințele pentru a face față obligațiilor fiscale, afectând astfel stabilitatea locuirii și dreptul la locuință.

Pentru multe familii, mai ales cele cu venituri fixe sau pensionarii, majorările propuse pot depăși capacitatea de plată, creând situații de îndatorare sau chiar de executare silită a proprietăților. Această situație poate genera fenomene de displacement social și poate afecta coeziunea comunităților locale.

Efectele pot fi deosebit de grave în mediul rural și în zonele economice defavorizate, unde veniturile populației sunt mai reduse, dar valorile impozabile ale clădirilor sunt calculate după criterii generale care nu reflectă realitățile economice locale.

Majorările drastice de impozite locale pot avea efecte negative asupra economiei prin reducerea capacității de consum a familiilor și prin descurajarea investițiilor în sectorul imobiliar.

Costurile ridicate de deținere a proprietăților pot reduce mobilitatea forței de muncă și pot afecta flexibilitatea pieței muncii.

Companiile care dețin clădiri pentru activitățile lor vor fi afectate de creșteri similare ale costurilor fiscale, ceea ce poate reduce competitivitatea acestora și poate descuraja investițiile noi. Efectele cumulate asupra economiei pot fi substanțiale, afectând creșterea economică și crearea de locuri de muncă.

Nu în ultimul rând, trebuie observat că se încalcă și normele de tehnice legislativă, cu efect asupra constituționalității legii, având în vedere că lipsesc ani de aplicare din anumite texte modificatoare, cum ar fi acesta:

27. La articolul 457, după alineatul (1) se introduce un nou alineat, alin. (1A 1), cu următorul cuprins:

"(1 A1) Cota impozitului pe clădiri stabilită potrivit alin. (1) pentru anul , nu poate fi mai mică decât cota stabilită pentru anul 2025." (notă: așa se și menționează în lege: „stabilită”)

Aceleași considerente vizează și impozitele pe mijloacele de transport.

V. Art. pct. 50-51 - Impozit pe bunurile de lux și indexarea impozitelor locale - încălcarea art. 16, art. 44, art. 53, art. 56, art. 120, art. 139

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Introducerea unui impozit suplimentar de 0,9% pentru clădirile rezidențiale cu valoarea peste 2.500.000 lei și pentru autoturismele cu valoarea peste 375.000 lei constituie o discriminare fiscală care nu are o justificare constituțională adecvată.

Conceptul de „bunuri de lux” este subiectiv și arbitrar, nefiind definit prin criterii obiective care să justifice un tratament fiscal diferit. Valoarea unui bun nu reflectă neapărat capacitatea contributivă a proprietarului, care poate deține bunuri valoroase moștenite, achiziționate în perioade de prosperitate sau care și-au apreciat valoarea în timp fără o creștere corespunzătoare a veniturilor proprietarului.

Pragurile stabilite (2.500.000 lei pentru clădiri și 375.000 lei pentru autoturisme) par alese arbitrar și nu reflectă principii economice fundamentale. Aceste sume pot reprezenta valori diferite în funcție de zona geografică, creând discriminări teritoriale între contribuabilii din diferite regiuni ale țării.

Sistemul poate penaliza investițiile în bunuri durabile de calitate sau poate afecta persoane care au investit economic în proprietăți care ulterior s-au apreciat din cauza inflației sau a dezvoltării urbane, fără ca proprietarii să aibă control asupra acestei aprecieri.

Articolul 44 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și caracterul său inviolabil. Impozitarea suplimentară a bunurilor pe baza valorii acestora, independent de veniturile proprietarului, poate constitui o restricție nejustificată a dreptului de proprietate.

Impozitul poate forța proprietarii să se despartă de bunurile lor pentru a face față sarcinilor fiscale, mai ales în cazul persoanelor cu venituri reduse care dețin proprietăți valoroase din motive necontrolabile (moștenire, aprecierea valorii în timp etc.). Această situație poate echivala cu o expropriere indirectă fără compensație justă.

Pentru multe familii, o clădire rezidențială cu valoarea peste 2.500.000 lei poate reprezenta locuința principală moștenită sau achiziționată în perioade anterioare, iar impozitarea suplimentară poate afecta dreptul fundamental la locuință dacă proprietarii nu au veniturile necesare pentru a suporta sarcina fiscală.

Sistemul nu face distincție între proprietățile utilizate ca reședință principală și cele deținute ca investiții, aplicând același tratament discriminatoriu indiferent de scopul deținerii bunului.

Articolul 56 din Constituția României prevede că impozitele se stabilesc cu respectarea capacității contributive. Impozitul pe bunurile de lux încalcă acest principiu prin bazarea pe valoarea bunurilor, nu pe capacitatea reală de plată a contribuabililor.

Un proprietar de clădire cu valoarea de 2.600.000 lei va plăti 900 lei anual (0,9% din 100.000 lei diferență), indiferent dacă are venituri de 30.000 lei/an sau 300.000 lei/an. Această abordare ignoră complet principiul capacității contributive și poate crea sarcini disproporționate pentru contribuabilii cu venituri mici.

Sistemul poate afecta în mod deosebit pensionarii sau persoanele cu venituri fixe care dețin proprietăți apreciate în valoare dar nu au fluxuri de venituri corespunzătoare pentru a suporta impozitarea suplimentară.

Măsura nu ține cont de costurile de întreținere a proprietăților sau de obligațiile financiare existente ale proprietarilor, care pot reduce capacitatea reală de contribuție la bugetul public.

Articolele 120 și 139 din Constituția României consacră principiul autonomiei locale. Modificarea mecanismului de indexare prin stabilirea de „niveluri prevăzute în mod distinct pentru fiecare impozit/taxă în parte” și prin referirea la directive europene poate limita flexibilitatea autorităților locale în adaptarea impozitelor la specificul local.

Rigidizarea sistemului de indexare prin impunerea unor formule complexe de calcul bazate pe cursul euro și pe directive europene poate reduce capacitatea consiliilor locale de a adapta politica fiscală locală la nevoile și circumstanțele specifice ale comunității.

Obligația adoptării hotărârilor „cu cel puțin 3 zile lucrătoare înainte de expirarea exercițiului bugetar” creează constrângeri procedurale care pot afecta calitatea deliberărilor publice locale și capacitatea de răspuns la schimbările de circumstanțe.

Sistemul poate transforma autoritățile locale din factori activi de decizie fiscală în simple executanți ai unor formule stabilite central, afectând esența autonomiei locale în domeniul fiscal.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Impozitul suplimentar de 0,9% pentru bunurile considerate de lux poate fi disproporționat față de obiectivele urmărite și poate avea efecte negative disproporționate.

Cota de 0,9% aplicată asupra întregii diferențe față de prag poate crea efecte de prag bruște care penalizează nejustificat proprietarii de bunuri cu valori apropiate de praguri. O clădire cu valoarea de 2.499.000 lei nu va fi impozitată suplimentar, dar una cu valoarea de 2.501.000 lei va plăti 9 lei anual.

Pentru autoturisme, pragul de 375.000 lei poate afecta vehicule de lucru sau comerciale necesare pentru activitatea economică, nu doar bunuri de lux în sensul tradițional al termenului.

Măsura nu prevede excepții pentru situații particulare, cum ar fi bunurile de patrimoniu, vehiculele adaptate pentru persoane cu dizabilități sau proprietățile cu valoare istorică sau culturală.

Aplicarea impozitului pe bunurile de lux necesită evaluări precise și actualizate ale valorilor proprietăților, ceea ce poate crea costuri administrative substanțiale și poate genera controverse privind metodele de evaluare utilizate.

Stabilirea valorii clădirilor rezidențiale poate fi subiectivă și poate varia în funcție de metodele de evaluare utilizate, creând oportunități pentru tratamente inegale și pentru contestații costisitoare.

Pentru autoturisme, valoarea de achiziție poate să nu reflecte valoarea curentă de piață, mai ales pentru vehicule mai vechi care s-au depreciat sau pentru cele rare care s-au apreciat peste valoarea inițială.

Sistemul poate crea stimulente pentru subevaluarea artificială a proprietăților sau pentru evitarea declarării corecte a valorilor, complicând administrarea fiscală și reducând eficiența colectării.

Impozitul pe bunurile de lux poate avea efecte regresive prin afectarea disproporționată a persoanelor în vârstă sau a celor cu venituri fixe care dețin proprietăți valoroase dar nu au flexibilitatea financiară necesară pentru a face față sarcinilor fiscale suplimentare.

Măsura poate descuraja investițiile în bunuri durabile de calitate și poate stimula consumul de bunuri cu durată de viață mai scurtă, afectând sustenabilitatea economică și de mediu.

Sistemul poate crea presiuni pentru relocarea în zone cu evaluări mai mici sau poate determina proprietarii să își modifice artificial bunurile pentru a evita pragurile de impozitare, generând comportamente economice ineficiente.

Impozitarea poate afecta piața imobiliară și auto prin crearea unor distorsiuni în prețuri și prin influențarea artificială a deciziilor de achiziție sau vânzare.

Aplicarea unor praguri uniforme la nivel național ignoră diferențele substanțiale de prețuri și venituri între diferitele regiuni ale țării. O clădire cu valoarea de 2.500.000 lei poate reprezenta o proprietate modestă în București dar o proprietate de lux într-o zonă rurală.

Diferențele de dezvoltare economică teritorială pot face ca același impozit să aibă efecte diferite asupra contribuabililor din diferite zone, creând inechități geografice în sarcina fiscală.

Sistemul poate accentua disparitățile regionale prin penalizarea zonelor dezvoltate economic unde valorile proprietăților sunt mai mari, descurajând investițiile și dezvoltarea echilibrată a teritoriului.

Rigiditatea sistemului național nu permite adaptarea la specificitățile locale și poate crea situații în care impozitul devine inadecvat pentru realitățile economice locale.

Complexitatea crescută a sistemului de indexare și calculare a impozitelor locale poate reduce predictibilitatea veniturilor bugetelor locale și poate afecta capacitatea de planificare pe termen mediu și lung.

Dependența de factori externi (cursul euro, directive europene) poate crea volatilitate în veniturile fiscale locale și poate face dificilă estimarea precisă a resurselor disponibile pentru finanțarea serviciilor publice locale.

Introducerea de noi categorii de impozite și de mecanisme complexe de calcul poate crește costurile administrative locale și poate afecta eficiența globală a sistemului fiscal local.

Sistemul poate crea oportunități pentru litigii și contestații care pot bloca sau întârzia colectarea impozitelor, afectând stabilitatea finanțelor publice locale.

W. Art. XV-XVI - Sistemul RO e-Proprietate - încălcarea art. 26, art. 27, art. 31, art. 44, art. 53, art. 61

Articolul 26 din Constituția României garantează dreptul la viață intimă, familială și privată. Crearea unui sistem centralizat care colectează, stochează și procesează „orice fel de date sau informații cu privire la bunurile imobile” constituie o ingerință masivă și nejustificată în viața privată a cetățenilor.

Sistemul RO e-Proprietate va conține informații extrem de sensibile despre locuințele oamenilor, investițiile lor, modul de viață, preferințele rezidențiale și situația patrimonială. Aceste informații pot dezvălui aspecte intime ale vieții private, inclusiv relațiile familiale, stilul de viață, statusul social și opțiunile economice personale.

Colectarea „cu titlu gratuit” a tuturor datelor despre proprietăți de la orice autoritate sau organizație constituie o formă de expropriere informațională care privează cetățenii de controlul asupra informațiilor personale. Această obligativitate generalizată depășește cu mult necesitățile legitime de administrare fiscală și poate crea un profil complet și intruziv al fiecărui proprietar.

Lipsa unor garanții clare privind utilizarea, stocarea și protecția acestor date personale încalcă Regulamentul General privind Protecția Datelor și poate expune cetățenii la riscuri de abuz, furt de identitate sau utilizare neautorizată a informațiilor personale.

Articolul 44 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și caracterul său inviolabil. În contextul sistemului românesc de carte funciară, care asigură deja publicitatea și securitatea juridică a drepturilor reale imobiliare, crearea unui sistem paralel de monitorizare fiscală poate submina garanțiile constituționale ale proprietății.

România are un sistem legal bine structurat de carte funciară care asigură transparența, publicitatea și securitatea drepturilor de proprietate imobiliară. Cartea funciară constituie singurul sistem legal de evidență a proprietăților imobiliare și oferă garanții juridice complete pentru proprietari. Sistemul RO e-Proprietate creează o paralelă administrativă care poate intra în conflict cu sistemul juridic consacrat.

Colectarea și centralizarea informațiilor despre proprietăți în scopuri fiscale poate crea oportunități pentru reevaluări arbitrare, impozitări retroactive sau alte forme de ingerință în drepturile de proprietate care nu sunt justificate de sistemul legal existent.

Sistemul poate afecta confidențialitatea anumitor aspecte ale proprietății care nu sunt relevante pentru scopurile fiscale legitime, cum ar fi detaliile arhitecturale, utilizările private ale spațiilor sau investițiile personale în îmbunătățiri.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile aduse exercițiului drepturilor trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Crearea unui sistem de supraveghere totală a proprietății imobiliare depășește cu mult necesitățile legitime de administrare fiscală și poate constitui o măsură disproporționată.

Obiectivul declarat de „fundamentare a politicilor publice în scop fiscal” este prea vag și general pentru a justifica colectarea exhaustivă a „oricărui fel de date sau informații” despre proprietăți. Majoritatea acestor informații nu sunt relevante pentru calculul corect al impozitelor locale și nu justifică o ingerință atât de masivă în viața privată.

Sistemul nu prevede limite clare privind tipurile de date care pot fi colectate, durata de stocare sau finalitățile concrete pentru care pot fi utilizate informațiile, creând un cadru de supraveghere fără limite definite.

Măsura nu demonstrează că obiectivele fiscale nu pot fi atinse prin mijloace mai puțin intruzive, cum ar fi utilizarea datelor deja disponibile prin sistemul de carte funciară sau prin declarații voluntare ale contribuabililor.

Concentrarea tuturor informațiilor despre proprietăți într-un singur sistem controlat de Ministerul Finanțelor creează o concentrație periculoasă de putere informațională care poate fi folosită în scopuri care depășesc administrarea fiscală legitimă.

Sistemul poate facilita utilizarea informațiilor despre proprietăți în scopuri politice, de intimidare sau de control social, transformând administrația fiscală într-un instrument de supraveghere generalizată a cetățenilor.

Lipsa unor controale independente asupra sistemului și a unor garanții privind accesul la informații poate crea oportunități pentru abuzuri administrative și poate afecta echilibrul constituțional al puterilor în stat.

Obligativitatea furnizării gratuite a informațiilor de către toate autoritățile publice transformă întregul aparat administrativ într-un instrument de colectare de date pentru un singur minister, afectând autonomia și specializarea diferitelor instituții publice.

România are un sistem legal solid de carte funciară care asigură evidența completă și sigură a drepturilor reale imobiliare. Cartea funciară este publică și accesibilă, oferind toate informațiile necesare despre proprietăți într-un cadru juridic coerent și transparent.

Crearea unui sistem paralel de evidență fiscală poate genera confuzii, contradicții sau conflicte între informațiile din carte funciară și cele din sistemul fiscal, afectând securitatea juridică a tranzacțiilor imobiliare.

Sistemul RO e-Proprietate poate submina autoritatea și relevanța sistemului de carte funciară prin crearea unei alternative administrative care nu oferă aceleași garanții juridice dar care poate fi folosită pentru luarea de decizii fiscale importante.

Dublarea eforturilor și a costurilor pentru menținerea a două sisteme paralele de evidență a proprietăților este inefficientă și poate crea inconsecvențe administrative costisitoare pentru bugetul public.

Concentrarea tuturor informațiilor despre proprietățile din România într-un singur sistem informatic creează o țintă extrem de atractivă pentru atacuri cibernetice de către actori hostili care ar putea obține accesul la informații strategice despre infrastructura națională.

Sistemul va conține informații sensibile despre proprietăți guvernamentale, infrastructură critică, instalații militare și alte obiective de securitate națională care pot fi exploatare de entități malițioase pentru a afecta securitatea României.

Riscurile de scurgeri de date sau de accese neautorizate pot expune informații personale ale milioane de cetățeni români, creând vulnerabilități la furtul de identitate, fraude financiare sau alte forme de victimizare.

Lipsa unor standarde de securitate cibernetică specificate în textul legii lasă sistemul vulnerabil la amenințări tehnologice și poate expune datele cetățenilor la riscuri semnificative.

Crearea unui sistem de supraveghere totală a proprietății poate descuraja investițiile imobiliare prin crearea unui climat de incertitudine și de lipsă de confidențialitate în sectorul imobiliar.

Investitorii străini pot percepe sistemul ca fiind intruziv și pot fi descurajați să investească în România din cauza riscurilor privind confidențialitatea și utilizarea abuzivă a informațiilor despre investițiile lor.

Sistemul poate afecta prețurile proprietăților prin crearea de incertitudini privind utilizarea viitoare a informațiilor colectate și prin riscul de reevaluări sau taxări arbitrare bazate pe datele centralizate.

Proprietarii pot fi forțați să divulge informații sensibile despre proprietățile lor care nu sunt relevante pentru obligațiile fiscale legitime, afectând autonomia și confidențialitatea gestionării patrimoniului personal.

Dezvoltarea, implementarea și menținerea unui sistem informatic de această amploare va necesita investiții publice masive care ar putea fi mai eficient utilizate pentru îmbunătățirea serviciilor publice existente sau pentru modernizarea sistemului de carte funciară.

Obligativitatea furnizării gratuite a datelor de către toate autoritățile publice va genera costuri administrative semnificative care vor fi suportate de instituțiile publice locale și centrale, afectând eficiența și bugetele acestora.

Complexitatea tehnică a integrării datelor din surse multiple poate crea probleme de calitate, inconsecvențe și erori care pot afecta acuratețea informațiilor fiscale și pot genera litigii costisitoare.

Necesitatea actualizării constante a informațiilor din multiple surse poate crea sarcini administrative permanente pentru toate autoritățile publice, reducând eficiența globală a administrației publice.

Sistemul este instituit fără consultări publice adecvate și fără evaluarea impactului asupra drepturilor fundamentale, încălcând principiile democratice ale participării cetățenilor la deciziile care îi afectează.

Lipsa de transparență privind modul exact de funcționare a sistemului, tipurile de date colectate și utilizările acestora împiedică cetățenii să își cunoască drepturile și să se protejeze împotriva eventualelor abuzuri.

Procedura de elaborare prin ordin ministerial a regulilor de funcționare exclude controlul parlamentar și democratic asupra unui sistem care poate afecta fundamental drepturile cetățenilor.

Absența unor mecanisme clare de contestare sau de corecție a informațiilor eronate poate priva cetățenii de dreptul la apărare și la corectarea erorilor administrative care îi pot afecta.

Acceptarea unui sistem de supraveghere totală a proprietății private poate crea un precedent extrem de periculos pentru extinderea supravegherii statului în alte domenii ale vieții private a cetățenilor.

Sistemul demonstrează o abordare autoritară în relația cu cetățenii, tratându-i ca pe subiecți ai statului care trebuie monitorizați permanent, în loc să respecte drepturile lor fundamentale la viață privată și la proprietate.

Precedentul poate fi invocat pentru justificarea altor sisteme de supraveghere sau de colectare masivă de date personale în numele unor obiective publice vag definite.

Erodarea garanțiilor constituționale privind protecția datelor și viața privată poate afecta fundamental caracterul democratic al statului român și poate deschide calea pentru derive autoritare.

X. Art. XVII și XXXVIII - Testarea psihologică și cu poligraful obligatorii la ONJN - încălcarea art. 26, art. 28, art. 53, art. 16, art. 41

Articolul XVII din proiectul de lege, care introduce obligativitatea testării psihologice periodice și a testării cu poligraful pentru funcționarii publici din cadrul Oficiului Național pentru Jocuri de Noroc, constituie o încălcare gravă a drepturilor fundamentale ale angajaților din sectorul public. Aceste prevederi atacă dreptul la viață privată, integritatea fizică și psihică, demnitatea umană și principiul egalității în fața legii, creând un precedent extrem de periculos pentru întregul sistem administrativ.

Articolul 26 din Constituția României garantează dreptul la viață intimă, familială și privată. Testarea psihologică obligatorie și periodică constituie una dintre cele mai intruzive forme de ingerință în sfera intimă a personalității, forțând angajații să dezvăluie aspecte profund personale ale vieții lor psihice și emoționale.

Evaluarea psihologică complexă care urmărește „analiza nivelului cognitiv, maturitatea socioafectivă/stabilitatea emoțională, conștiinciozitatea și rezistența la stres” pătrunde în cele mai intime aspecte ale personalității individului. Aceste caracteristici psihologice fac parte din nucleul dur al identității personale și nu ar trebui să facă obiectul unei evaluări obligatorii sistematice.

Testarea cu poligraful („detectorul de minciuni”) este considerată în majoritatea jurisdicțiilor dezvoltate ca fiind o metodă controversată și intruzivă care încalcă demnitatea umană și dreptul la tăcere. Această practică forțează individul să fie supus unei investigații psihofizice care poate dezvălui nu doar informații relevante pentru activitatea profesională, ci și aspecte private irelevante.

Frecvența testării la fiecare 2 ani transformă această ingerință dintr-o măsură excepțională într-o rutină de supraveghere psihologică care poate afecta permanent echilibrul psihic al angajaților și poate crea un climat de teamă și autocontrol patologic.

Articolul 28 din Constituția României protejează integritatea fizică și psihică a persoanei. Testarea psihologică obligatorie, în special cea cu poligraful, poate constitui o formă de constrângere psihică care afectează integritatea mentală a individului.

Poligraful măsoară răspunsurile fiziologice ale corpului (pulsul, tensiunea arterială, respirația, conductanța pielii) în timp ce persoana este supusă unui interogatoriu, ceea ce poate constitui o formă de stres fizic și psihic forțat. Această procedură poate fi traumatizantă pentru persoane sensibile și poate avea efecte negative asupra sănătății mentale.

Amenințarea cu sancțiuni disciplinare, redistribuirea pe alte funcții sau chiar încetarea raportului de serviciu în cazul rezultatelor nefavorabile creează o presiune psihologică extremă care poate afecta grav echilibrul mental al angajaților.

Obligativitatea testării elimină consimțământul liber și informat al individului, transformând o procedură medicală într-o constrângere administrativă care poate afecta demnitatea și autonomia personală.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Aplicarea acestor cerințe speciale doar pentru angajații ONJN creează o discriminare nejustificată față de alți funcționari publici care lucrează în domenii cu riscuri similare sau chiar mai mari.

Nu există o justificare obiectivă și rezonabilă pentru care angajații din sectorul jocurilor de noroc ar trebui supuși unor teste psihologice mai invazive decât, de exemplu, funcționarii din domeniul siguranței naționale, justiției penale sau controlului financiar, care gestionează riscuri și tentații comparabile.

Sistemul poate crea discriminări indirecte împotriva persoanelor cu anumite particularități psihologice care, deși nu afectează capacitatea de muncă, ar putea fi penalizate de testele standardizate. Aceasta poate include persoane cu tulburări de anxietate, introversion pronunțată sau alte trăsături de personalitate normale dar atipice.

Măsura poate afecta în mod disproporțional anumite categorii de angajați în funcție de vârstă, experiențe de viață sau background cultural, creând bariere artificiale în accesul la anumite funcții publice.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Testarea psihologică obligatorie și periodică pare o măsură disproporționată față de riscurile specifice din domeniul jocurilor de noroc.

Obiectivul de a preveni corupția sau comportamentele neintegre poate fi atins prin mijloace mai puțin intruzive, cum ar fi controale financiare regulate, rotația personalului, transparențializarea proceselor de decizie sau implementarea unor sisteme de monitorizare a conflictelor de interese.

Frecvența testării la fiecare 2 ani pare arbitrară și nu este justificată prin dovezi științifice privind evoluția profilurilor psihologice ale adulților sau prin riscuri specifice identificate în activitatea ONJN.

Consecințele drastice ale testării nefavorabile (redistribuirea sau încetarea raportului de serviciu) sunt disproporționate față de natura preventivă a măsurilor și pot distruge cariere profesionale pe baza unor evaluări psihologice subiective.

Testarea cu poligraful nu este acceptată ca metodă fiabilă de detectare a minciunii în majoritatea comunităților științifice și juridice internaționale. Rata de eroare este considerabilă, iar rezultatele pot fi influențate de numeroși factori care nu au legătură cu veridicitatea declarațiilor.

Testele psihologice, deși mai acceptate științific, pot avea limitări importante în predicția comportamentului viitor și pot fi influențate de factori circumstanțiali, starea de spirit temporară sau interpretarea subiectivă a evaluatorului.

Lipsa unor standarde clare și obiective pentru interpretarea rezultatelor poate duce la decizii arbitrare bazate pe evaluări subiective care pot afecta nejustificat carierele angajaților.

Absența unor mecanisme de contestare sau de reevaluare independentă a rezultatelor poate priva angajații de dreptul la apărare și la corectarea erorilor de evaluare.

Instituirea unui sistem de supraveghere psihologică permanentă poate crea un climat organizațional toxic caracterizat de neîncredere, paranoia și autocontrol patologic care poate afecta performanța instituției.

Angajații pot dezvolta comportamente defensive sau de conformism excesiv care pot afecta creativitatea, inițiativa și capacitatea de a lua decizii curajoase necesare pentru o administrație publică eficientă.

Teama de testare poate descuraja personalul competent să se alăture instituției sau poate determina exodul angajaților valoroși către sectorul privat, afectând calitatea administrației publice.

Stigmatizarea asociată cu testarea psihologică periodică poate afecta imaginea profesională a angajaților ONJN și poate crea percepții negative asupra instituției în ansamblu.

Colectarea și stocarea informațiilor psihologice sensibile creează riscuri majore privind confidențialitatea și utilizarea abuzivă a datelor personale extrem de sensibile.

Rezultatele testelor psihologice pot fi folosite în mod abuziv pentru luarea unor decizii administrative care nu au legătură cu scopul inițial al testării, creând oportunități pentru discriminare sau răzbunare administrativă.

Accesul la informațiile psihologice ale angajaților poate fi exploatat pentru manipulare, șantaj sau alte forme de abuz care depășesc cu mult cadrul administrației publice normale.

Lipsa unor garanții clare privind distrugerea informațiilor după încetarea raportului de serviciu poate expune foștii angajați la riscuri permanente privind confidențialitatea datelor personale.

Acceptarea testării psihologice obligatorii pentru ONJN poate crea un precedent pentru extinderea acestor practici către alte instituții publice, ducând treptat la o generalizare a supravegherii psihologice în sectorul public.

Măsura poate fi percepută ca o normalizare a tehnicilor de control psihologic în administrația publică, fiind incompatibilă cu principiile unei societăți democratice care respectă demnitatea și autonomia individului.

Precedentul poate încuraja dezvoltarea unei culturi administrative autoritare în care angajații publici sunt tratați cu suspiciune și sunt supuși unor forme de control care depășesc limitele normale ale raportului de serviciu.

Erodarea treptată a garanțiilor pentru funcționarii publici poate afecta independența și profesionalismul administrației publice, transformând-o într-un instrument de control social mai degrabă decât de serviciu public.

Testarea psihologică obligatorie și utilizarea poligrafului pot fi incompatibile cu standardele internaționale privind drepturile omului, în special cu prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului privind respectarea vieții private și familiale.

Practica poate plasa România în contradicție cu tendințele din statele democratice dezvoltate care au redus sau eliminat utilizarea poligrafului din cauza preocupărilor legate de drepturile omului și fiabilitatea științifică.

Măsurile pot fi percepute ca fiind inspirate de practici din sisteme autoritare care folosesc testarea psihologică ca instrument de control politic și social asupra angajaților publici.

Adoptarea acestor practici poate afecta imaginea României ca stat democratic și poate crea precedente negative pentru respectarea drepturilor omului în sectorul public.

Implementarea unui sistem complex de testare psihologică periodică va genera costuri substanțiale pentru bugetul public care ar putea fi mai eficient utilizate pentru îmbunătățirea reală a integrității și performanței instituționale.

Necesitatea de a găsi și atesta „unități specializate” pentru efectuarea testărilor poate crea o piață captivă care poate fi exploatată comercial în detrimentul interesului public.

Complexitatea administrativă a sistemului poate crea sarcini birocratice suplimentare care pot afecta eficiența operațională a ONJN și pot deturna resurse de la activitățile principale ale instituției.

Riscurile de litigii și contestații privind rezultatele testărilor pot genera costuri juridice semnificative și pot afecta stabilitatea raporturilor de serviciu în cadrul instituției.

Y. Art. XVIII-XXI - Supravegherea audio-video și testarea cu poligraful în sectorul fiscal-vamal - încălcarea art. 26, art. 28, art. 30, art. 40, art. 53

Articolele XVIII-XXI din proiectul de lege, care introduc utilizarea înregistratoarelor audio-video portabile (bodycam) și extind testarea cu poligraful la personalul din sectorul fiscal-vamal, constituie o nouă escaladare a încălcărilor drepturilor fundamentale prin crearea unui sistem de supraveghere generalizată. Aceste prevederi transformă interacțiunea cetățenilor cu administrația fiscală într-o experiență de tip polițienesc și extind supravegherea psihologică abuzivă la întreg aparatul fiscal-vamal.

Articolul 26 din Constituția România garantează dreptul la viață intimă, familială și privată. Utilizarea bodycam-urilor și înregistrarea fără consimțământ în spații publice constituie o formă de supraveghere de masă care transformă orice interacțiune cu autoritatea vamală sau fiscală într-o experiență de monitorizare.

Înregistrarea „activităților desfășurate în spații publice, fără consimțământul persoanelor vizate” creează un climat de supraveghere permanentă care poate afecta comportamentul natural al cetățenilor și poate genera un sentiment de intimidare în relația cu autoritățile fiscale. Această practică transformă funcționarii fiscali în agenți de supraveghere care monitorizează constant cetățenii.

Înregistrarea „momentelor operative” fără consimțământ în cazul „suspiciunilor” de fraudă este extrem de vagă și poate fi abuzată pentru a justifica înregistrarea oricărei interacțiuni cu contribuabilii. Conceptul de „suspiciune” nu este definit obiectiv, lăsând loc pentru interpretări arbitrare care pot duce la supraveghere nejustificată.

Păstrarea înregistrărilor timp de 6 luni creează o bază de date masivă cu comportamentul și activitățile cetățenilor, care poate fi folosită în alte scopuri decât cele declarate sau poate fi accesată abuziv de către persoane neautorizate.

Introducerea uniformelor, insinelor distinctive, bodycam-urilor și „mijloacelor tehnice utilizate ca mijloc individual de apărare” pentru personalul antifraudă fiscală transformă administrația fiscală dintr-un serviciu public într-un aparat de tip paramilitar.

Această militarizare a administrației fiscale este incompatibilă cu natura unui serviciu public care ar trebui să faciliteze îndeplinirea voluntară a obligațiilor fiscale printr-o relație de colaborare cu contribuabilii, nu printr-o abordare adversarială de tip polițienesc.

Utilizarea „altor mijloace tehnice din dotare” pentru înregistrarea „momentelor operative” sugerează existența unei infrastructuri de supraveghere complexe care depășește cu mult necesitățile normale ale unei administrații fiscale civile.

Transformarea funcționarilor fiscali în agenți echipați cu tehnologie de supraveghere poate deteriora fundamental relația de încredere între contribuabili și administrația fiscală, reducând colaborarea voluntară și crescând conflictualitatea.

Articolul 28 din Constituția României protejează integritatea fizică și psihică a persoanei. Extinderea testării cu poligraful la tot personalul de conducere și de control din sectorul fiscal-vamal constituie o generalizare inacceptabilă a unei practici controversate și intruzive.

Aplicarea testării cu poligraful „în situația în care există date și indicii privind abateri de la integritate” este extrem de vagă și poate fi folosită pentru a intimida sau persecuta angajați incomozi pentru conducerea instituțiilor. Lipsa unor criterii obiective pentru declanșarea testării creează oportunități pentru abuz administrativ.

Testarea cu poligraful a fost abandonată sau restricționată sever în majoritatea jurisdicțiilor dezvoltate din cauza fiabilității științifice discutabile și a preocupărilor privind drepturile omului. Adoptarea acestei practici plasează România în contradicție cu standardele internaționale moderne.

Amenințarea cu „declanșarea cercetării disciplinare” pe baza rezultatelor poligrafului creează un climat de teamă și poate fi folosită pentru eliminarea angajaților care nu sunt conformi din punct de vedere politic sau administrativ.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale. Introducerea unei infrastructuri complete de supraveghere audio-video pentru activitățile fiscale și vamale pare o măsură extrem de disproporționată față de obiectivele declarate.

Înregistrarea permanentă a interacțiunilor cu contribuabilii va genera volume masive de date care vor necesita resurse substanțiale pentru stocare, procesare și administrare, resurse care ar putea fi mai eficient utilizate pentru îmbunătățirea serviciilor fiscale.

Multe dintre activitățile fiscale și vamale de rutină nu justifică un nivel atât de înalt de supraveghere, iar înregistrarea sistematică poate crea mai multe probleme decât soluții în administrarea eficientă a sistemului fiscal.

Efectele psihologice ale supravegherii constante asupra atât a funcționarilor, cât și a contribuabililor pot fi severe și pot afecta calitatea interacțiunilor și eficiența procedurilor administrative.

Crearea unui sistem masiv de colectare și stocare a înregistrărilor audio-video generează riscuri majore privind protecția datelor personale și confidențialitatea informațiilor comerciale ale contribuabililor.

Înregistrările pot conține informații sensibile despre activitățile comerciale, situația financiară, relațiile de afaceri și alte aspecte confidențiale ale vieții economice care pot fi exploatate în mod abuziv sau pot fi accesate de persoane neautorizate.

Riscurile de securitate cibernetică asociate cu stocarea unor volume masive de date sensibile pot expune atât instituțiile publice, cât și cetățenii la atacuri informatice care pot avea consecințe grave asupra vieții private și activității economice.

Procedurile de distrugere „irreversibilă” a datelor după 6 luni pot fi dificil de verificat și de aplicat în practică, creând riscuri ca informațiile să fie păstrate ilegal sau să fie recuperate după aparenta distrugere.

Transformarea interacțiunilor cu autoritățile fiscale și vamale în experiențe de supraveghere poate deteriora grav mediul de afaceri prin crearea unui climat de neîncredere și adversitate între operatori economici și administrația publică.

Întreprinderile pot fi descurajate să coopereze voluntar cu autoritățile fiscale dacă știu că fiecare interacțiune este înregistrată și monitorizată, preferând să adopte strategii defensive care pot reduce eficiența colectării fiscale.

Investitorii străini pot percepe aceste măsuri ca indicatori ai unui mediu de afaceri ostil și pot fi descurajați să investească în România din cauza climatului de supraveghere și control excesiv.

Deteriorarea relației dintre contribuabili și administrația fiscală poate reduce colectarea voluntară și poate crește costurile de administrare fiscală prin necesitatea unor controale și verificări mai extensive.

Articolul 30 din Constituția României garantează libertatea de exprimare, iar articolul 40 protejează dreptul la reuniune pașnică. Supravegherea sistematică în spații publice poate afecta exercitarea acestor drepturi prin crearea unui efect de descurajare.

Cetățenii pot fi reticenți să participe la demonstrații, întâlniri publice sau alte forme de exprimare civică dacă știu că pot fi înregistrați și monitorizați de către autoritățile fiscale sub pretextul „activităților de control”.

Supravegherea poate fi folosită pentru a identifica și monitoriza participanții la proteste fiscale, manifestări anti-guvernamentale sau alte forme de exprimare politică, transformând administrația fiscală într-un instrument de control politic.

Climatul de supraveghere permanentă poate afecta spontaneitatea și autenticitatea interacțiunilor sociale și comerciale, creând o societate caracterizată de autocontrol și conformism forțat.

Tendențele moderne în administrația publică merg către simplificare, digitalizare și crearea unei relații de parteneriat cu cetățenii, nu către militarizare și supraveghere. Măsurile propuse merg în direcția opusă acestor principii moderne.

Utilizarea tehnologiei ar trebui să faciliteze interacțiunile și să îmbunătățească serviciile publice, nu să creeze noi forme de control și supraveghere care pot aliena cetățenii și pot reduce încrederea în instituțiile publice.

Investițiile în echipamente de supraveghere și în infrastructură de monitorizare ar putea fi mai eficient utilizate pentru modernizarea sistemelor informatice, îmbunătățirea serviciilor online sau dezvoltarea capacităților de analiză fiscală.

Abordarea bazată pe supraveghere și control poate perpetua o cultură administrativă adversarială care este incompatibilă cu obiectivele unei administrații moderne, eficiente și orientate către cetățean.

Acceptarea supravegherii audio-video în sectorul fiscal-vamal poate crea un precedent pentru extinderea acestor practici la alte sectoare ale administrației publice, ducând treptat la o generalizare a supravegherii în toate interacțiunile cu statul.

Normalizarea utilizării bodycam-urilor și a înregistrărilor fără consimțământ poate deschide calea pentru adoptarea unor tehnologii de supraveghere și mai intruzive, cum ar fi recunoașterea facială, urmărirea prin GPS sau monitorizarea comunicațiilor.

Precedentul poate încuraja o abordare crescând de autoritară în administrația publică, în care supravegherea și controlul devin instrumente normale de interacțiune cu cetățenii, în loc să fie măsuri excepționale justificate de circumstanțe specifice.

Erodarea treptată a așteptărilor de confidențialitate în relația cu statul poate facilita implementarea unor măsuri de control social și mai extensive care sunt incompatibile cu principiile unei societăți democratice.

Obligativitatea utilizării bodycam-urilor și amenințarea cu testarea cu poligraful pot crea un climat de lucru toxic caracterizat de neîncredere mutuală, autocontrol patologic și teamă de consecințe disciplinare.

Funcționarii publici pot dezvolta comportamente defensive sau de conformism excesiv care pot afecta creativitatea, inițiativa și capacitatea de a lua decizii în interesul public, reducând eficiența și calitatea administrației fiscale.

Supravegherea constantă poate afecta sănătatea mentală a angajaților și poate reduce satisfacția profesională, ducând la creșterea absenteismului, a rotației personalului și a problemelor de performanță.

Transformarea administrației fiscale într-un mediu de tip polițienesc poate descuraja candidații de calitate să se alăture instituției și poate determina exodul personalului competent către sectorul privat.

Z. Art. XXII - Taxa logistică pentru fluxuri extracomunitare - încălcarea art. 16, art. 44, art. 45, art. 56, art. 135

Articolul XXII din proiectul de lege, care instituie o taxă logistică de 25 lei pentru fiecare colet extracomunitar sub 150 Euro, constituie o nouă încălcare a principiilor constituționale prin crearea unei sarcini fiscale discriminatorii și disproporționate care afectează comerțul internațional și consumatorii români. Această măsură creează bariere artificiale în calea comerțului liber și poate avea efecte regresive asupra populației cu venituri mai mici.

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Taxa logistică creează o discriminare nejustificată între bunurile provenite din Uniunea Europeană, care nu sunt supuse acestei taxe, și bunurile din țări terțe, care sunt penalizate cu 25 lei per colet indiferent de valoarea efectivă.

Această diferențiere nu are o justificare obiectivă și rezonabilă din punct de vedere economic sau logistic. Costurile logistice pentru gestionarea coletelor nu diferă în mod semnificativ în funcție de proveniența acestora, iar taxa pare să fie mai degrabă o măsură protecționistă decât o recuperare a costurilor reale de administrare.

Sistemul discriminează împotriva consumatorilor români care aleg să cumpere bunuri din afara UE, limitând libertatea lor de alegere comercială prin impunerea unei penalizări fiscale arbitrare. Această restricție poate afecta accesul la produse inovative sau la prețuri mai competitive disponibile pe piețele globale.

Taxa poate avea efecte discriminatorii indirecte asupra categoriilor de consumatori cu venituri mai mici, care sunt mai sensibili la prețuri și care pot fi forțați să renunțe la achiziții din cauza costului suplimentar de 25 lei per colet.

Articolul 56 din Constituția României prevede că impozitele se stabilesc cu respectarea capacității contributive. Taxa logistică de 25 lei este o sumă fixă care nu ține cont de valoarea bunurilor sau de capacitatea de plată a consumatorilor, încălcând principiul proporționalității fiscale.

Pentru un colet cu bunuri în valoare de 10 Euro, taxa de 25 lei reprezintă o sarcină de peste 250% din valoarea bunurilor; în timp ce pentru un colet de 149 Euro, taxa reprezintă doar aproximativ 17%. Această regresivitate extremă încalcă principiile echității fiscale și poate avea efecte confiscatorii pentru achizițiile de valoare mică.

Natura fixă a taxei ignoră complet principiul capacității contributive, aplicând aceeași sarcină indiferent de situația economică a consumatorului sau de valoarea efectivă a bunurilor achiziționate.

Sistemul poate descuraja nejustificat comerțul de mici dimensiuni și poate afecta în mod disproporțional întreprinderile mici sau persoanele fizice care importă bunuri de valoare redusă pentru uz personal sau comercial.

Articolele 44 și 45 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și libertatea economică. Taxa logistică constituie o restricție nejustificată asupra dreptului consumatorilor de a achiziționa bunuri de pe piețele internaționale și asupra libertății operatorilor economici de a desfășura comerț internațional.

Impunerea unei taxe fixe mari pe coletele de valoare mică poate face economic neviabile multe tranzacții comerciale legitime, funcționând ca o barieră de intrare artificială pe piața românească pentru mulți operatori internaționali.

Măsura poate afecta dezvoltarea comerțului electronic internațional și poate limita accesul consumatorilor români la diversitatea produselor disponibile pe piețele globale, reducând competiția și putând duce la prețuri mai mari pe piața internă.

Pentru multe întreprinderi mici care se bazează pe importul de bunuri de valoare redusă, taxa poate reprezenta o povară financiară care să le forțeze să își modifice modelul de afaceri sau să își înceteze activitatea.

Taxa logistică poate constitui o barieră netarifară în calea comerțului internațional, fiind incompatibilă cu obligațiile României în cadrul Organizației Mondiale a Comerțului și cu principiile liberei circulații a bunurilor promovate la nivel european.

Măsura poate fi percepută ca o formă de protecționism comercial care favorizează operatorii din UE în detrimentul celor din țări terțe, putând genera conflict comerciale și măsuri de retorsiune din partea partenerilor comerciali internaționali.

Diferențierea de tratament între coletele din UE și cele din țări terțe poate încălca principiul națiunii celei mai favorizate și alte norme de drept comercial internațional care impun tratament egal pentru operatorii din diferite țări.

Barierile artificiale create în calea comerțului pot afecta relațiile comerciale ale României cu partenerii din afara UE și pot reduce atractivitatea țării ca destinație pentru investiții în sectorul logistic și al comerțului electronic.

Taxa logistică de 25 lei per colet poate avea efecte regresive severe, afectând în mod disproporțional consumatorii cu venituri mai mici care sunt mai sensibili la costurile suplimentare și care pot fi forțați să renunțe la anumite achiziții.

Pentru familiile cu bugete restrânse, o taxă de 25 lei poate reprezenta o sumă semnificativă care să îi descurajeze să cumpere bunuri de uz personal sau domestic disponibile la prețuri mai avantajoase pe piețele internaționale.

Măsura poate accentua inegalitățile sociale prin limitarea accesului categoriilor defavorizate la bunuri de consum la prețuri accesibile, în timp ce categoriile cu venituri mai mari pot absorbi mai ușor costul suplimentar.

Efectul poate fi deosebit de grav în zonele rurale sau defavorizate economic unde accesul la magazine specializate este limitat și unde comerțul online internațional poate reprezenta o alternativă importantă pentru aprovizionare.

Implementarea sistemului de taxare va genera costuri administrative substanțiale atât pentru furnizorii de servicii poștale, cât și pentru administrația fiscală, costuri care vor fi în final transferate către consumatori prin tarife mai mari.

Obligația furnizorilor poștali de a identifica, urmări și taxa fiecare colet extracomunitar va necesita investiții în sisteme informatice și personal specializat, crescând costurile operaționale ale sectorului postal.

Procedurile complexe de declarare, colectare și virare a taxei vor crea sarcini administrative suplimentare care pot afecta eficiența serviciilor poștale și pot duce la întârzieri în livrarea coletelor.

Riscurile de erori în aplicarea taxei, disputele privind încadrarea coletelor și costurile de administrare a sancțiunilor pot genera probleme operaționale care să afecteze calitatea serviciilor și să crească litigiile.

Transferul responsabilității colectării taxei către furnizorii de servicii poștale îi transformă în colectori fiscali involuntari și poate distorsiona concurența pe piața serviciilor logistice.

Furnizorii poștali români pot fi dezavantajați față de cei străini care nu au aceleași obligații fiscale, putând duce la relocarea unor activități logistice în alte țări membre UE cu regimuri mai favorabile.

Obligația de subrogare în cazul neîncasării taxei poate expune furnizorii poștali la riscuri financiare semnificative și poate determina unii operatori să refuze să mai livreze colete extracomunitare de valoare mică.

Complexitatea sistemului poate favoriza operatorii mari care au resurse pentru conformarea cu cerințele administrative, în detrimentul operatorilor mici care pot fi forțați să își înceteze activitatea în acest segment.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale. Taxa de 25 lei per colet pare disproporționată față de costurile reale de gestionare și nu pare justificată de necesități imperative de interes public.

Obiectivul declarat de „gestionare a fluxurilor extracomunitare” nu justifică o taxă atât de mare care poate avea efecte prohibitive asupra comerțului de mică anvergură. Costurile administrative reale pentru procesarea unui colet sunt mult mai mici decât taxa impusă.

Măsura nu demonstrează că obiectivele urmărite nu pot fi atinse prin mijloace mai puțin restrictive, cum ar fi simpla digitalizare a proceselor vamale sau îmbunătățirea sistemelor informatice existente.

Lipsa unei analize de impact economic și social face ca măsura să pară adoptată fără o evaluare corespunzătoare a efectelor asupra consumatorilor și operatorilor economici.

Taxa logistică poate frâna dezvoltarea comerțului electronic internațional în România, afectând competitivitatea economiei digitale și limitând accesul întreprinderilor românești la piețele globale.

Măsura poate descuraja platformele internaționale de comerț electronic să livreze în România, reducând opțiunile consumatorilor și limitând presiunea concurențială care poate duce la prețuri mai mici.

Întreprinderile românești care se bazează pe importul de componente sau bunuri finite de valoare mică pot fi afectate de creșterea costurilor, reducându-le competitivitatea pe piețele interne și externe.

Sectorul logistic și al transporturilor poate fi afectat prin reducerea volumelor de colete procesate, putând duce la pierderi de locuri de muncă și la reducerea investițiilor în infrastructura logistică.

Barierile create în calea importului de bunuri inovative sau de nișă din țări terțe pot limita accesul consumatorilor români la produse noi și poate încetini adoptarea tehnologiilor emergente.

Taxa poate afecta în special segmentele de produse cu valoare mică dar cu conținut tehnologic ridicat, cum ar fi componentele electronice, accesoriile tech sau produsele artisanale specializate.

Reducerea diversității produselor disponibile pe piața românească poate avea efecte negative asupra calității vieții consumatorilor și poate limita opțiunile pentru întreprinderi și profesioniști.

Măsura poate încetini integrarea României în lanțurile globale de valoare și poate reduce expunerea la inovațiile și tendințele internaționale în diverse sectoare economice.

AA. Art. XXIV - Restricții asupra drepturilor acționarilor și managementului societăților - încălcarea art. 44, art. 45, art. 53, art. 135

Articolul XXIV din proiectul de lege, care introduce restricții drastice asupra drepturilor asociațiilor și acționarilor de a acorda și primi împrumuturi, asupra distribuției dividendelor și care creează răspunderea solidară pentru datoriile fiscale, constituie o încălcare gravă a principiilor constituționale fundamentale privind dreptul de proprietate, libertatea economică și autonomia societăților comerciale. Aceste prevederi transformă statul în cenzor al deciziilor de afaceri private și subminează principiile economiei de piață.

Articolul 44 din Constituția României garantează dreptul de proprietate și caracterul său inviolabil. Interdicția acordării de împrumuturi către asociați, acționari sau persoane afiliate în anumite circumstanțe constituie o restricție nejustificată asupra dreptului de dispoziție al proprietarilor asupra activelor societății.

Societățile comerciale sunt entități juridice distincte ale căror active aparțin societății, nu statului. Decizia de a acorda împrumuturi din activele societății către asociați, acționari sau terți este o prerogativă fundamentală a proprietarilor, exercitată prin organele de conducere ale societății, și face parte din nucleul dur al dreptului de proprietate.

Restricțiile impuse pot împiedica finanțarea legitimă a proiectelor de afaceri ale acționarilor sau pot bloca operațiuni comerciale normale care sunt benefice atât pentru societate, cât și pentru economia în general. Această ingerință în autonomia decizională poate reduce eficiența economică și flexibilitatea operațională.

Interdicția nu face distincție între împrumuturile acordate în condiții de piață și cele preferențiale, aplicând aceeași restricție indiferent de termenii comerciali, ceea ce demonstrează caracterul nejustificat de larg al măsurilor.

Articolul 45 din Constituția României garantează libertatea economică, inclusiv dreptul operatorilor economici de a-și organiza activitatea și de a-și gestiona relațiile comerciale conform strategiilor lor de afaceri. Restricțiile impuse asupra tranzacțiilor între societăți și asociați/acționari constituie o ingerință nejustificată în autonomia economică.

Libertatea contractuală este o componentă esențială a libertății economice și include dreptul părților de a stabili în mod liber termenii relațiilor lor financiare, inclusiv acordarea de împrumuturi sau alte forme de finanțare. Statul nu ar trebui să interfereze în aceste relații decât în situații excepționale și justificate.

Măsurile pot împiedica implementarea unor strategii financiare eficiente care sunt comune în mediul de afaceri internațional și care pot fi benefice pentru dezvoltarea economică. Restricțiile pot reduce competitivitatea societăților românești față de cele străine care nu sunt supuse unor limitări similare.

Ingerința statului în deciziile de finanțare ale societăților private poate crea un precedent periculos pentru alte forme de micromanagement guvernamental al economiei private, fiind incompatibil cu principiile economiei de piață libere.

Obligativitatea conversiei împrumuturilor acționarilor în capital social în anumite circumstanțe constituie o formă de expropriere indirectă care poate viola drepturile creditorilor și poate distorsiona relațiile contractuale normale.

Conversia forțată poate schimba fundamental structura de proprietate a societății și poate afecta drepturile minoritarilor sau ale altor acționari care nu au acordat împrumuturi, creând inechități în tratamentul diferitelor categorii de acționari.

Măsura nu ține cont de circumstanțele specifice ale fiecărei societăți sau de motivele pentru care acționarii au preferat să acorde împrumuturi în loc să majoreze capitalul social, forțând soluții care pot fi inadecvate pentru situația particulară.

Termenul de 2 ani pentru conversia forțată poate fi insuficient pentru multe societăți care au nevoie de mai mult timp pentru a-și recupera situația financiară sau pentru a implementa strategii de redresare pe termen mediu.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Restricțiile draconice asupra distribuției dividendelor și acordării împrumuturilor par disproporționate față de obiectivele de protecție a creditorilor.

Sanțiunile prevăzute (amenzi de până la 300.000 lei) sunt extrem de severe și pot fi disproporționate față de natura încălcărilor, mai ales că multe dintre acestea pot rezulta din circumstanțe obiective sau din interpretări diferite ale prevederilor complexe.

Măsurile nu fac distincție între societățile care acționează în rea-credință pentru a prejudicia creditorii și cele care se confruntă cu dificultăți temporare din motive obiective, aplicând aceleași restricții și sancțiuni severe indiferent de circumstanțe.

Lipsa unor excepții pentru situații particulare sau a unor proceduri de justificare demonstrează caracterul rigid și disproporționat al reglementării care nu permite adaptarea la diversitatea situațiilor economice.

Restricțiile pot avea efecte negative asupra mediului de afaceri prin reducerea flexibilității financiare a societăților și prin crearea unui climat de incertitudine juridică care poate descuraja investițiile.

Investitorii pot fi reticenți să finanțeze societăți românești prin împrumuturi acționarilor dacă există riscul răspunderii solidare pentru datoriile fiscale, preferând să investească în jurisdicții cu cadre juridice mai predictibile și mai puțin restrictive.

Societățile cu dificultăți temporare pot avea mai puține opțiuni de finanțare dacă acționarii sunt descurajați să acorde împrumuturi din cauza restricțiilor și riscurilor asociate, putând duce la insolvențe care ar putea fi evitate.

Complexitatea crescută a reglementării și riscurile de sancțiuni severe pot determina multe societăți să își modifice structurile de finanțare în mod inefficient doar pentru a evita prevederile legale, reducând eficiența economică generală.

Excepțiile prevăzute pentru anumite categorii de investitori (fonduri de investiții, investitori profesionali etc.) creează un sistem discriminatoriu care favorizează capitalul mare în detrimentul investitorilor individuali sau al societăților familiale.

Criteriile pentru acordarea excepțiilor sunt complexe și pot fi dificil de verificat, creând oportunități pentru interpretări subiective și pentru tratamente inegale între operatori economici similari.

Diferențierea de tratament între investitorii profesioniști și cei individuali nu are o justificare obiectivă clară în contextul protecției creditorilor, care ar trebui să se aplice uniform indiferent de natura investitorului.

Sistemul poate descuraja investițiile din partea persoanelor fizice sau a societăților mici care nu beneficiază de excepții, concentrând ownership-ul în mâinile unor entități mari și reducând diversitatea investitorilor.

Tratamentul special acordat societăților cu participare de stat sau a unităților administrativ-teritoriale creează discriminări suplimentare și poate constitui o formă de ajutor de stat incompatibil cu regulile concurenței.

Excepțiile pentru datoriile către bugetul general consolidat și pentru împrumuturile din veniturile de privatizare pot distorsiona concurența prin oferirea unor avantaje nejustificate societăților cu capital public.

Procedura de conversie prin hotărâri guvernamentale sau ale consiliilor locale poate fi mai lentă și mai birocratică decât procesele comerciale normale, afectând eficiența operațională a acestor societăți.

Diferențierea de tratament poate încuraja păstrarea artificială a participațiilor publice în societăți doar pentru a beneficia de regimul preferențial, împiedicând privatizări eficiente.

Restricțiile asupra finanțării prin împrumuturi acționarilor pot afecta în mod deosebit start-up-urile și societățile inovative care se bazează frecvent pe finanțarea din partea fondatorilor în fazele incipiente de dezvoltare.

Societățile tehnologice sau cele din sectoare cu cicluri lungi de dezvoltare pot fi penalizate de restricțiile asupra distribuției dividendelor interimare, care pot fi importante pentru atragerea și menținerea investitorilor în aceste sectoare.

Complexitatea reglementării poate descuraja antreprenoriul prin crearea unor bariere administrative și juridice care sunt dificil de navigat pentru întreprinzătorii tineri sau pentru cei fără experiență juridică extensivă.

Riscurile de sancțiuni severe pot determina antreprenorii să evite structurile societare românești în favoarea înființării de societăți în alte jurisdicții cu reglementări mai simple și mai predictibile.

BB. Art. XXIX - Modificări la procedurile de insolvență - Încălcarea art. 16, art. 21, art. 44, art. 53, art. 124

Articolul 16 din Constituția României consacră principiul egalității cetățenilor în fața legii. Introducerea categoriei de „persoane strâns legate de debitor” și aplicarea unui tratament juridic diferențiat față de aceste persoane constituie o discriminare nejustificată care încalcă principiul fundamental al egalității de tratament.

Definiția extrem de largă a „persoanelor strâns legate” include categorii foarte diverse - de la acționari și administratori până la „rude până la gradul al III-lea” și „persoane care au acces la informații fără caracter public”. Această definiție vagă și cuprinzătoare poate include practic orice persoană care are o legătură, chiar și îndepărtată, cu debitorul.

Includerea rudelor până la gradul al III-lea (care cuprinde verișori, mătuși, unchi) în categoria persoanelor discriminate nu are nicio justificare rațională. O rudă îndepărtată care are creanțe legitime față de debitor nu prezintă riscuri mai mari pentru procedură decât orice alt creditor extern.

Criteriul „persoanelor care au acces la informații fără caracter public” este atât de vag încât poate include practic orice furnizor, client sau partener comercial care are relații comerciale regulate cu debitorul, transformând discriminarea într-o practică generalizată.

Articolele 21 și 124 din Constituția României garantează dreptul la un proces echitabil și principiul că justiția se desfășurează prin instanțele judecătorești. Restricțiile impuse „persoanelor strâns legate” în procedurile de insolvență încalcă aceste garanții prin crearea unor proceduri discriminatorii.

Limitarea dreptului de vot al acestor persoane în adunările creditorilor, fără o evaluare individualizată a legitimității creanțelor lor, constituie o privare arbitrară de drepturi procedurale. Dreptul de vot ar trebui să depindă de existența și valabilitatea creanței, nu de relația personală cu debitorul.

Excluderea acestor persoane din comitetele creditorilor pe baza unor criterii formale, nu a competenței sau a mărimii creanțelor, poate priva procedura de expertiză valoroasă și poate reduce reprezentativitatea organelor de decizie.

Cerințele suplimentare de documentare și de transparență impuse exclusiv acestor categorii de creditori creează un standard dual de procedură care încalcă principiul egalității procesuale și poate complica nejustificată a procedurilor.

Articolul 44 din Constituția României garantează dreptul de proprietate. Restricțiile impuse asupra vânzării bunurilor către „persoane strâns legate de debitor” constituie o limitare nejustificată a dreptului de proprietate și a libertății contractuale.

Procedura complexă și discriminatorie pentru autorizarea vânzărilor către persoane strâns legate poate bloca tranzacții legitime care ar putea fi benefice pentru masa creditorilor. Multe dintre aceste persoane pot fi cei mai potriviți cumpărători, având cunoștințe despre activitatea debitorului.

Cerințele suplimentare (rapoarte de evaluare, proceduri competitive obligatorii, termene extinse pentru contestații) pot întârzia sau bloca vânzări urgente care ar putea maximiza recuperările pentru creditori.

Prezumția de neregularitate aplicată acestor tranzacții inversează sarcina probei și poate face dificilă sau imposibilă finalizarea unor tranzacții legitime, afectând eficiența procedurilor de insolvență.

Conceptul de „persoane strâns legate” este definit în termeni atât de vagi și cuprinzători încât poate fi aplicat în mod arbitrar, creând incertitudine juridică și oportunități pentru abuzuri procedurale.

Includerea „persoanelor cu posibilitatea de a obține beneficii de pe urma situației financiare a debitorului” este atât de generală încât poate include practic orice creditor care are interese economice legate de debitor.

Criteriul temporal de „2 ani înaintea deschiderii procedurii” pentru stabilirea legăturilor este arbitrar și poate include persoane care nu mai au nicio legătură actuală cu debitorul, dar sunt totuși discriminate.

Lipsa unor proceduri clare pentru contestarea încadrării în această categorie poate priva persoanele de dreptul la apărare și poate duce la aplicări eronate cu consecințe grave asupra drepturilor lor.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Restricțiile drastice impuse „persoanelor strâns legate” par disproporționate față de riscurile reale pe care le prezintă aceste persoane.

Multe dintre restricții se aplică automat, fără o evaluare individualizată a riscurilor specifice sau a legitimității creanțelor. Această abordare generalizată ignoră faptul că multe persoane din această categorie pot avea creanțe complet legitime.

Consecințele severe (excluderea din organele de decizie, restricții asupra tranzacțiilor, cerințe procedurale suplimentare) pot fi disproporționate pentru persoane care au doar legături formale sau îndepărtate cu debitorul.

Măsurile nu prevăd excepții pentru situații în care aplicarea restricțiilor ar fi manifestă nedreaptă sau ar afecta negativ interesele generale ale creditorilor.

Modificările pot reduce semnificativ eficiența procedurilor de insolvență prin complicarea nejustificată a proceselor și prin excluderea unor participanți valoroși din organele de decizie.

Procedurile complexe pentru autorizarea tranzacțiilor cu persoane strâns legate pot întârzia valorificarea activelor și pot reduce prețurile obținute din cauza restricționării bazei de potențiali cumpărători.

Excluderea unor creditori experimentați din comitetele creditorilor poate reduce calitatea deciziilor și poate prelungi procedurile prin lipsa expertizei necesare.

Cerințele suplimentare de documentare și de procedură pot crește costurile procedurilor și pot reduce sumele disponibile pentru distribuirea către creditori.

Extinderea răspunderii pentru cauzarea insolvenței la „transferarea activelor sau a unei părți semnificative din întreprinderea debitorului aflat în dificultate financiară către o persoană strâns

legată de debitor, cu nerespectarea obligațiilor prevăzute la art. 73 alin. (2¹) din Legea societăților nr. 31/1990, republicată, cu modificările și completările ulterioare, și cu intenția de a continua activitatea prin intermediul acestei noi entități și de a sustrage activele de la urmărirea creditorilor debitorului.” este și mai problematică.

Restricțiile pot descuraja investițiile și implicarea în afaceri prin crearea unor riscuri juridice disproporționate pentru persoanele care acceptă să fie administratori, acționari sau să aibă relații comerciale cu societăți în dificultate.

Teama de a fi inclusă în categoria „persoanelor strâns legate” și de a suferi consecințele restrictive poate determina investitorii să evite societățile cu probleme financiare, chiar și atunci când ar putea contribui la redresarea acestora.

Complexitatea crescută a procedurilor poate descuraja utilizarea mecanismelor de insolvență ca instrumente de redresare, forțând în schimb închiderea prematură a societăților care ar putea fi salvate.

Incertitudinea juridică creată de definițiile vagi poate afecta planificarea de afaceri și poate reduce încrederea în sistemul juridic românesc.

Includerea rudelor până la gradul al III-lea în categoria persoanelor discriminate constituie o formă de discriminare pe baza legăturilor familiale care este incompatibilă cu principiile constituționale ale egalității și nediscriminării.

Această prevedere poate afecta în mod deosebit întreprinderile familiale și poate descuraja dezvoltarea afacerilor bazate pe încrederea și solidaritatea familială, care sunt comune în multe culturi și sectoare economice.

Discriminarea poate extinde efectele negative ale insolvenței la membri ai familiei care nu au nicio responsabilitate pentru situația financiară a debitorului, creând injustiții sociale.

Măsura poate forța separarea artificială a afacerilor de legăturile familiale, ceea ce poate fi inefficient economic și social.

Identificarea și monitorizarea „persoanelor strâns legate” va necesita resurse administrative substanțiale și poate crea sarcini birocratice care să îngreuneze procedurile.

Verificarea relațiilor familiale, a legăturilor de afaceri și a accesului la informații poate fi dificilă în practică și poate duce la erori de clasificare cu consecințe grave.

Sistemul poate crea stimulente pentru ascunderea sau disimularea relațiilor reale, complicând administrarea procedurilor și reducând transparența.

Costurile suplimentare cu verificările și procedurile speciale vor fi în final suportate de masa creditorilor, reducând recuperările acestora.

CC. Art. XXXII - Dispoziții tranzitorii și aplicare în timp în materia insolvenței - încălcarea art. 15 alin. 2, art. 21, art. 124

Articolul XXXII din proiectul de lege, care reglementează aplicarea în timp a noilor prevederi privind procedurile de insolvență, constituie o încălcare gravă a principiului neretroactivității legii și a securității raporturilor juridice. Aceste dispoziții tranzitorii creează un cadru de aplicare retroactivă care subminează garanțiile constituționale fundamentale și afectează procedurile judiciare în curs.

Articolul 15 alineatul 2 din Constituția României prevede în mod categoric că legea dispune numai pentru viitor, cu excepția legii penale sau contravenționale mai favorabile. Dispozițiile tranzitorii din proiect încălcă flagrant acest principiu fundamental prin aplicarea imediată a unor prevederi noi și restrictive asupra procedurilor în curs.

Aplicarea noilor termene procedurale (7 zile pentru contestații, termene reduse pentru rapoarte) asupra procedurilor începute anterior intrării în vigoare a legii constituie o modificare retroactivă a regulilor procesuale care erau aplicabile la momentul începerii procedurii. Părțile au intrat în aceste proceduri cu așteptarea legitimă că se vor aplica regulile existente la acea dată.

Introducerea conceptului de „persoane strâns legate de debitor” și aplicarea restricțiilor asociate asupra vânzărilor și tranzacțiilor din procedurile în curs poate afecta grav drepturile dobândite sub imperiul legislației anterioare. Persoanele care aveau calitatea de creditori legitimi pot fi retroactiv discriminate pe baza noilor criterii.

Modificarea regulilor privind evaluarea periodică a viabilității reorganizării și aplicarea acestora asupra procedurilor în curs poate forța închiderea unor afaceri care ar fi putut fi salvate sub regulile anterioare, cauzând prejudicii ireversibile.

Articolele 21 și 124 din Constituția României garantează dreptul la un proces echitabil și principiul că justiția se înfăptuiește prin instanțele judecătorești. Modificarea regulilor procesuale în timpul derulării procedurilor încalcă aceste garanții fundamentale.

Aplicarea imediată a noilor reguli privind raportările și evaluările poate crea confuzie procedurală și poate afecta capacitatea părților de a-și exercita drepturile în mod eficace, mai ales când administratorii judiciari trebuie să se adapteze rapid la cerințe noi și complexe.

Modificarea standardelor pentru vânzări și tranzacții în timpul procedurilor poate crea incertitudine juridică și poate afecta strategiile de reorganizare sau lichidare care erau în curs de implementare.

Principiul securității raporturilor juridice impune ca modificările legislative să nu afecteze retroactiv situațiile juridice constituite sub imperiul legislației anterioare. Dispozițiile tranzitorii încalcă acest principiu prin crearea unui cadru instabil de aplicare.

Faptul că anumite prevederi se aplică doar dacă „nu a fost încă depus tabelul definitiv de creanțe” sau „nu a fost încă aprobat planul de reorganizare” creează criterii arbitrar de aplicare care pot genera inegalități între proceduri similare aflate în stadii ușor diferite.

Aplicarea selectivă a noilor reguli în funcție de stadiul procedural poate crea situații în care două proceduri identice, începute în aceeași perioadă, sunt supuse unor regimuri juridice complet diferite doar din cauza unor diferențe procedurale minore.

Incertitudinea privind regulile aplicabile poate afecta planificarea strategică a părților implicate și poate duce la decizii suboptimale bazate pe informații incomplete despre cadrul juridic aplicabil.

Aplicarea imediată a noilor prevederi poate perturba grav procedurile de insolvență în curs, care sunt procese complexe și sensibile la timp, unde stabilitatea regulilor este esențială pentru succesul reorganizării sau al lichidării ordonate.

Modificarea regulilor privind comitetele creditorilor și restricțiile asupra „persoanelor strâns legate” poate forța reorganizarea acestor organe în timpul procedurilor, perturbând procesul decizional și întârziind rezolvarea cazurilor.

Noile cerințe privind raportările și evaluările pot crea sarcini administrative suplimentare pentru administratorii judiciari care trebuie să gestioneze simultan vechile și noile obligații, afectând eficiența procedurilor.

Schimbarea regulilor pentru vânzări poate bloca tranzacții care erau în curs de negociere sau aprobare, cauzând pierderi economice și prelungind procedurile.

Lipsa de previzibilitate creată de aplicarea retroactivă a noilor reguli poate afecta încrederea în sistemul de insolvență și poate descuraja participarea la proceduri sau investițiile în reorganizarea societăților în dificultate.

Creditorii și investitorii care au intrat în proceduri cu anumite așteptări legitime bazate pe legislația existentă pot fi prejudiciați de schimbările neașteptate de reguli, afectând încrederea în sistemul juridic.

Administratorii judiciari și practicienii în insolvență pot întâmpina dificultăți în adaptarea la noile cerințe în timpul procedurilor în curs, putând duce la erori procedurale sau la aplicări inconsistente.

Întreprinderile în dificultate pot fi nevoite să își modifice strategiile în timpul procedurilor, ceea ce poate fi contraproductiv și costisitor.

Criteriile complexe pentru aplicarea diferențiată a noilor prevederi (în funcție de stadiul procedurii, de depunerea anumitor documente, de aprobarea unor planuri) pot genera confuzii și aplicări eronate cu consecințe grave.

Necesitatea de a determina cu precizie stadiul fiecărei proceduri pentru a stabili care reguli se aplică poate crea sarcini administrative suplimentare și poate duce la interpretări divergente între instanțe.

Referințele încrucișate la multiple articole și termeni tehnici pot face dificilă înțelegerea și aplicarea corectă a dispozițiilor tranzitorii, crescând riscul de erori judiciare.

Lipsa unor criterii clare și obiective pentru anumite situații limită poate lăsa loc pentru interpretări arbitrare care pot afecta egalitatea de tratament între proceduri.

Instabilitatea juridică creată de modificările retroactive poate descuraja investitorii să participe la proceduri de insolvență sau să investească în societăți în reorganizare, afectând dinamismul economic.

Investitorii „distressed debt” și fondurile de investiții pot reconsidera strategiile lor în România dacă percep că regulile pot fi schimbate retroactiv în detrimentul intereselor lor.

Incertitudinea privind aplicarea legii poate crește percepția de risc asociată cu investițiile în societăți românești și poate afecta costul capitalului.

Efectele negative asupra încrederii în sistemul juridic pot avea consecințe pe termen lung asupra atractivității României ca destinație pentru investiții.

DD. Art. XXXIII - Supraveghere audio-video la Inspekția Muncii - încălcarea art. 26, art. 41, art. 53, art. 45

Înregistrarea activităților de muncă poate fi folosită pentru a monitoriza nu doar respectarea legilor de muncă, ci și productivitatea, comportamentul și atitudinile lucrătorilor, transformând inspekția muncii dintr-un mecanism de protecție într-un instrument de control social.

Lucrătorii pot fi reticenți să își exprime grijele sau să colaboreze cu inspektoarii dacă știu că toate interacțiunile sunt înregistrate, reducând eficiența controlului și capacitatea de identificare a problemelor reale de la locul de muncă.

Supravegherea poate afecta exercitarea drepturilor sindicale și a libertății de asociere, dacă lucrătorii se tem că participarea la activități sindicale sau exprimarea de critici poate fi înregistrată și folosită împotriva lor.

Articolul 45 din Constituția României garantează libertatea economică, inclusiv dreptul de a-și organiza activitatea economică.

Înregistrările pot captura informații sensibile despre procesele de producție, strategiile comerciale, relațiile cu clienții și alte secrete comerciale care pot fi exploatare în mod abuziv sau pot ajunge la concurenți.

Prezența camerelor video și înregistrarea activităților poate perturba desfășurarea normală a activității economice și poate crea un climat de tensiune care afectează productivitatea și climatul organizațional.

Întreprinderile pot fi forțate să își modifice procedurile operaționale sau să limiteze anumite activități din cauza prezenței camerelor, afectând eficiența economică și flexibilitatea operațională.

Articolul 53 din Constituția României prevede că restricțiile trebuie să fie proporționale cu situația care le-a determinat. Utilizarea camerelor video portabile pentru toate activitățile de control pare o măsură disproporționată față de obiectivele legitime ale inspecției muncii.

Majoritatea controalelor de muncă vizează verificarea documentelor, a condițiilor de siguranță și a respectării procedurilor, activități care nu necesită înregistrare video și care pot fi verificate prin mijloace mai puțin intruzive.

Măsura nu face distincție între diferite tipuri de controale sau între situații care pot justifica înregistrarea și cele care nu o justifică, aplicând același nivel de supraveghere indiferent de gravitatea încălcărilor suspectate.

Alternativele mai puțin restrictive (rapoarte scrise, fotografii ale condițiilor de muncă, interviuri confidențiale) nu sunt luate în considerare, demonstrând că măsura nu respectă principiul subsidiarității.

Introducerea supravegherii video poate deteriora fundamental climatul de muncă prin crearea unui sentiment de neîncredere și suspiciune între lucrători, angajatori și autorități.

Lucrătorii pot fi reticenți să raporteze probleme reale de muncă dacă știu că discuțiile cu inspectorii sunt înregistrate, temându-se de represalii din partea angajatorilor care pot avea acces la aceste înregistrări.

Angajatorii pot adopta atitudini defensive și pot fi mai puțin dispuși să colaboreze cu inspectorii dacă percep că fiecare cuvânt și gest este înregistrat și poate fi folosit împotriva lor în proceduri ulterioare.

Relațiile de dialog social și negociere colectivă pot fi afectate dacă părțile se tem că poziționările lor strategice pot fi înregistrate și compromis în negocieri viitoare.

Înregistrarea activităților de la locul de muncă va genera volume masive de date personale sensibile care vor necesita protecție specială conform GDPR și legislației naționale de protecție a datelor.

Informațiile înregistrate pot include date despre sănătatea lucrătorilor, opiniile politice sau sindicale, orientarea sexuală și alte categorii speciale de date personale care beneficiază de protecție sporită.

Riscurile de securitate asociate cu stocarea și procesarea acestor date sunt substanțiale, mai ales dacă Inspecția Muncii nu are infrastructura tehnică și expertiza necesară pentru protecția adecvată.

Partajarea sau accesul neautorizat la aceste înregistrări poate avea consecințe grave pentru persoanele înregistrate și poate genera răspunderi legale importante pentru instituție.

Sectoarele cu activități sensibile sau competitive (IT, cercetare, consultanță) pot fi deosebit de afectate de înregistrarea activităților, putând duce la relocarea unor operațiuni în țări cu reglementări mai protectoare.

Întreprinderile mici pot fi disproporționat afectate, neavând resurse pentru a gestiona implicațiile juridice și practice ale înregistrărilor sau pentru a implementa măsuri de protecție a confidențialității.

Sectoarele cu lucrători vulnerabili (muncitori sezonieri, lucrători detașați) pot fi afectate dacă aceștia se tem să colaboreze cu inspectorii din cauza înregistrărilor, reducând protecția efectivă a acestor categorii.

Activitățile care implică interacțiunea cu clienții pot fi perturbate de prezența camerelor video, afectând calitatea serviciilor și satisfacția clienților.

Echiparea tuturor inspectorilor de muncă cu camere video portabile și infrastructura asociată va genera costuri substanțiale care vor fi suportate din bani publici, fără o demonstrație clară a beneficiilor proporționale.

Formarea personalului pentru utilizarea echipamentelor, procedurile de stocare și management al datelor și conformarea cu cerințele GDPR vor necesita investiții suplimentare și expertiză specializată.

Necesitatea de a procesa și analiza volumele mari de înregistrări poate depăși capacitatea administrativă a Inspecției Muncii și poate duce la întârzieri în procesarea cazurilor.

Riscurile de defecțiuni tehnice, pierderi de date sau utilizări inadecvate ale echipamentelor pot crea probleme juridice și operaționale complexe.

Paradoxal, supravegerea constantă poate reduce eficiența controalelor prin crearea unui climat de tensiune care împiedică obținerea de informații corecte și complete de la părțile implicate.

Teama de înregistrare poate determina atât lucrătorii, cât și angajatorii să adopte comportamente artificiale care nu reflectă realitatea de la locul de muncă.

Introducerea camerelor video la Inspectia Muncii poate crea un precedent pentru extinderea acestor practici la alte organe de control (inspecții sanitare, de mediu, comerciale), ducând la o generalizare a supravegherii în toate aspectele vieții economice.

Normalizarea înregistrării activităților profesionale poate facilita adoptarea unor măsuri de supraveghere și mai intruzive în viitor, erodând treptat expectațiile de confidențialitate în mediul de muncă.

Precedentul poate încuraja și sectorul privat să adopte practici similare de supraveghere a angajaților, justificându-se prin modelul oferit de autoritățile publice.

Tendința către supraveghere generalizată poate afecta fundamental natura relațiilor de muncă și poate transforma mediul profesional într-un spațiu de control permanent.

IV. Concluzii

„Statul de drept nu poate constitui o realitate atâta vreme cât prin Constituție se consacră absolutismul unuia dintre organele statului, fie acesta legislativ sau executiv. De aceea, statul de drept presupune existența unei așezări politice bazate pe separația puterilor statului, adică pe un sistem de «frâne și contragreutăți» capabil să împiedice organele publice să abuzeze de atribuțiile cu care au fost învestite.”⁵

Analiza Legii adoptate prin angajarea răspunderii Guvernului relevă un ansamblu de încălcări constituționale de o gravitate excepțională care subminează în mod sistemic principiile fundamentale ale statului de drept și democrației parlamentare. Aceste încălcări nu sunt accidentale sau izolate, ci reflectă o strategie deliberată de eludare a controlului parlamentar și de concentrare abuzivă a puterii legislative în mâinile executivului.

Caracterul eterogen al legii, care reglementează domenii disparate fără o legătură intrinsecă între ele, demonstrează încălcarea flagrantă a jurisprudenței Curții Constituționale care interzice

⁵ T. Drăganu, în Constanța Călinoiu, Victor Duculescu, *Drept constituțional comparat*, Lumina Lex, București, 2007, p. 62; în alți termeni, „răspundabilitate orizontală” în cadrul unui regim democratic - a se vedea și Guillermo O'Donnell, *Horizontal Accountability in New Democracies*, în Andreas Schedler, Larry Diamond, Marc F. Plattner, *The Self-Restraining State: Power and Accountability in New Democracies*, Boulder, Colorado, Lynne Rienner Publishers, Inc. and The National Endowment for Democracy, 1999, p. 39

folosirea procedurii art. 114 pentru adoptarea unui pachet de măsuri care ar fi trebuit să facă obiectul mai multor proiecte de lege separate. Guvernul a procedat la o adevărată „împachetare legislativă” pentru a evita dezbaterile parlamentară detaliată și pentru a forța adoptarea unor măsuri care, individual, ar fi întâmpinat rezistență politică legitimă.

Invocarea urgenței pentru justificarea acestei proceduri excepționale constituie o manifestare cinică de ipocrizie instituțională. Problema deficitului bugetar excesiv datează din 2019, iar guvernele succesive au avut la dispoziție ani întregi pentru a adopta măsurile necesare prin procedurile normale. Crearea artificială a urgenței prin propria inacțiune, urmată de invocarea acestei urgențe manufacturate pentru justificarea procedurii excepționale, reprezintă o pervertire a logicii constituționale și o încălcare a principiului bunei credințe în relațiile instituționale.

Modificările propuse nu constituie reformări sectoriale izolate, ci formează un ansamblu coerent menit să transforme fundamental natura relației dintre stat și cetățeni, între autoritatea centrală și cea locală, între administrația publică și operatorii economici. Această abordare sistemică demonstrează intenția de a reconstitui arhitectura constituțională a României într-un sens autoritar, incompatibil cu valorile democratice consacrate prin Constituția din 1991.

Dreptul la viața privată și familială, garantat prin articolul 26 din Constituție, este anihilat prin crearea unui sistem de supraveghere generalizată care cuprinde monitorizarea proprietății imobiliare, înregistrarea audio-video în spații publice și private, testarea psihologică abuzivă și colectarea masivă de date personale sensibile. Acest sistem de supraveghere depășește prin amploare și intensitate chiar și practicile regimurilor totalitare din secolul trecut.

Dreptul de proprietate, pilă fundamentală al economiei de piață și al democrației liberale, este subminat prin restricții asupra dispoziției activelor, prin dizolvarea forțată a societăților comerciale și prin impozitarea discriminatorie care poate echivala cu exproprierea indirectă. Aceste măsuri atacă esența proprietății private și transformă dreptul de proprietate dintr-o garanție constituțională într-un privilegiu revocabil.

Libertatea economică este blocată prin restricții asupra autonomiei contractuale, prin obligativitatea unor modalități specifice de plată și prin crearea de bariere artificiale în calea exercitării activităților economice. Sistemul creat favorizează arbitrar anumite forme de organizare economică și discriminază împotriva antreprenoriatului independent.

Principiul autonomiei locale, consacrat prin articolele 120 și 139 din Constituție, este anihilat prin crearea unui mecanism de control financiar centralizat care poate paraliza autoritățile locale neconformiste politic. Sistarea finanțării pentru încălcări administrative minore transformă autonomia locală dintr-un principiu constituțional într-o ficțiune juridică dependentă de bunăvoința administrației centrale.

Această recentralizare forțată contravine nu doar Constituției României, ci și Cartei Europene a Autonomiei Locale, la care România este parte, și principiilor descentralizării promovate la nivel european. Măsura poate transforma autoritățile locale din factori democratici legitimi în simple executanți ai deciziilor centrale, vidând de conținut democrația locală.

Introducerea camerelor video portabile la majoritatea instituțiilor de control, extinderea testării psihologice și a poligrafului în sectorul public și crearea unor sisteme informatice centralizate de colectare a datelor personale constituie elementele unui sistem de supraveghere care depășește prin sofisticare și cuprinzătoare chiar și instrumentele utilizate de regimurile autoritare istorice.

Acest sistem nu servește protejarea ordinii publice sau combaterea criminalității, ci creează instrumentele unui control social total care poate fi folosit pentru intimidarea opoziției politice, pentru monitorizarea societății civile și pentru eliminarea oricăror forme de disidență democratică. Concentrarea acestor instrumente în mâinile unei singure autorități politice creează premisele pentru instaurarea unei dictaturi moderne.

Modificările fiscale propuse pot distruge mediul de afaceri românesc și pot forța o emigrație masivă a capitalului și a resurselor umane calificate. Impozitarea diferențiată arbitrară, restricțiile asupra tranzacțiilor comerciale și incertitudinea juridică creată pot transforma România dintr-o destinație atractivă pentru investiții într-o țară evitată de operatorii economici serioși.

Dizolvarea forțată a zecilor de mii de societăți comerciale poate crea o criză economică artificială cu efecte sociale devastatoare, incluzând șomajul în masă și colapsul unor sectoare economice întregi. Aceste efecte vor fi cu atât mai grave cu cât măsurile sunt implementate simultan și fără perioade de tranziție adecvate.

Proiectul încalcă multiple prevederi ale Convenției Europene a Drepturilor Omului, ale Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și ale tratatelor internaționale la care România este parte. Măsurile discriminatorii, restricțiile asupra liberei circulații a capitalului și serviciilor și încălcările masive ale dreptului la viața privată pot atrage sancțiuni europene severe și pot compromite statutul României ca membru deplin al Uniunii Europene.

Aceste incompatibilități nu sunt accidentale sau ușor de corectat prin modificări minore, ci rezultă din filozofia autoritară care inspiră întregul proiect și care este fundamental incompatibilă cu valorile europene și cu principiile statului de drept democratic.

Gravitatea și caracterul sistematic al încălcărilor constituționale fac imposibilă o corecție parțială a proiectului prin eliminarea unor prevederi punctuale. Proiectul constituie un tot unitar menit să creeze un nou model de organizare a statului și a societății, model care este fundamental incompatibil cu Constituția României.

Rămânerea chiar și a unor părți izolate din acest proiect ar crea precedente extrem de periculoase și ar deschide calea pentru erodarea treptată a garanțiilor constituționale. Caracterul integrat al sistemului de control și supraveghere propus face ca fiecare componentă să potențeze efectele celorlalte, creând un tot care depășește prin pericolozitate suma părților componente.

Amplizarea și gravitatea încălcărilor constituționale impun o intervenție fermă și rapidă a Curții Constituționale pentru a proteja ordinea constituțională democratică a României. Adoptarea acestui proiect ar marca sfârșitul României constituționale pe care o cunoaștem și ar putea face ireversibile daunele aduse democrației românești.

Curtea Constituțională, ca gardian suprem al Constituției, are obligația de a constata neconstituționalitatea în integralitate a acestui proiect și de a trimite un mesaj clar că ordinea constituțională democratică a României nu poate fi subminată prin artificii legislative, indiferent de majoritatea politică care le promovează.

Protejarea Constituției în fața acestui atac sistematic nu constituie doar o obligație juridică, ci un imperativ democratic care poate determina soarta viitoare a României ca stat de drept european. Curtea Constituțională are oportunitatea istorică de a apăra democrația românească în unul dintre momentele sale cele mai critice de după 1989.

Pe cale de consecință, vă solicităm să constatați neconstituționalitatea Legii privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (PL-x 246/2025), în ansamblul său, precum și a articolelor menționate în cuprinsul obiecției de neconstituționalitate.

Tabel de susținători pentru sesizarea de neconstituționalitate referitoare la Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (L213/2025; PL-x 246/2025)

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	PETRISOR-GABRIEL PETU	AUR	
2.	Cristian Vădu	AUR	
3.	Laurenț Sorin	AUR	
4.	CRISTIAN ȘIPOȘ	AUR	
5.	Păresca Teofil	AUR	
6.	PETRE GEORGHE CECAR	AUR	
7.	ACHELAȘU MIRCEA	AUR	
8.	Stefan Geavănu	AUR	
9.	CHECHI C. MICHAEL	AUR	
10.	Lumința Tăușan Fernandes	AUR	
11.	STOICA CIPRIAN-ARI	A.U.R.	
12.	BARCARI DORINA	AUR	
13.	Sandru Mircea-Lionel	AUR	

Tabel de susținători pentru sesizarea de neconstituționalitate referitoare la Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (L213/2025; PL-x 246/2025)

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
14	CONSTANTINESCU RODICA	AUR	
15	Silviu Oboin	AUR	
16	Andrei Emil Dirlău	AUR	
17	VASILE MARIAN	AUR	
18	Spau Dumitru	AUR	
19	Dumitrescu Cristina - Gabrielle	AUR	
20	Ploșu Lucreția	AUR	
21	ROMAN MARIUS-VALENTIN	AUR	
22	Stefanescu Daniela	AUR	
23	Pălecă Vasile	AUR	
24	IACOB C. CARIAN	AUR	
25	VLADU NICOLAE	AUR	
26	Stefan Mădăraș	AUR	

Tabel de susținători pentru sesizarea de neconstituționalitate referitoare la Legea privind stabilirea unor măsuri de redresare și eficientizare a resurselor publice și pentru modificarea și completarea unor acte normative (L213/2025; PL-x 246/2025)

[illegible]